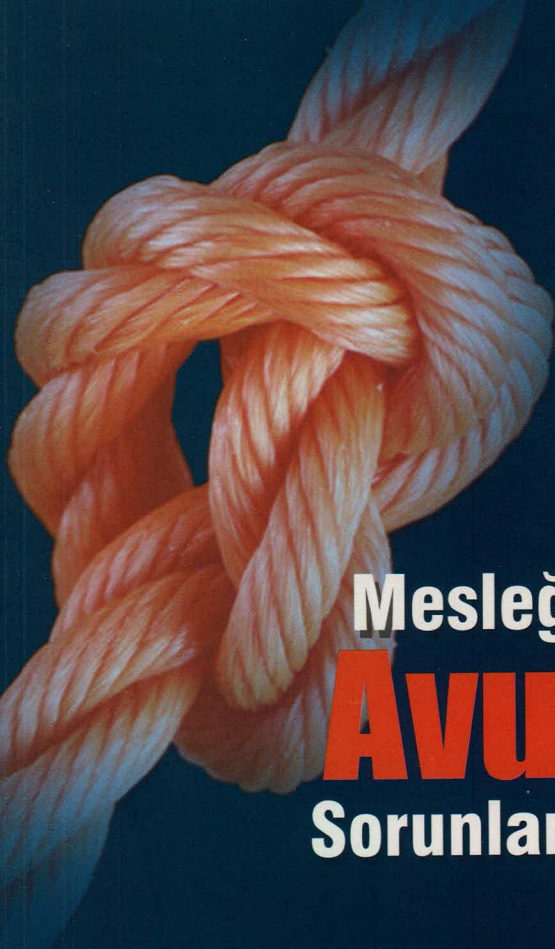

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Mesleğe Yeni Başlayan
Avukatların
Sorunları ve Çözüm Yolları

FORUM -1-

ANKARA / 17 KASIM 2007

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**MESLEĞE YENİ BAŞLAYAN
AVUKATLARIN SORUNLARI
VE
ÇÖZÜM YOLLARI**

FORUM -1-

ANKARA

17 Kasım 2007

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 132
Forum Dizisi: 1

Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları

Yayına Hazırlayan
Av. Özcan Çine

ISBN: 978-9944-234-23-8
© Türkiye Barolar Birliği
Birinci Baskı: Aralık 2007, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokağı 5/62
06650 Kızılay - ANKARA
Tel: (312) 425 30 11 Faks: 418 78 57
web: www.barobirlik.org.tr
e-posta: admin@barobirlik.org.tr
yayin@barobilik.org.tr

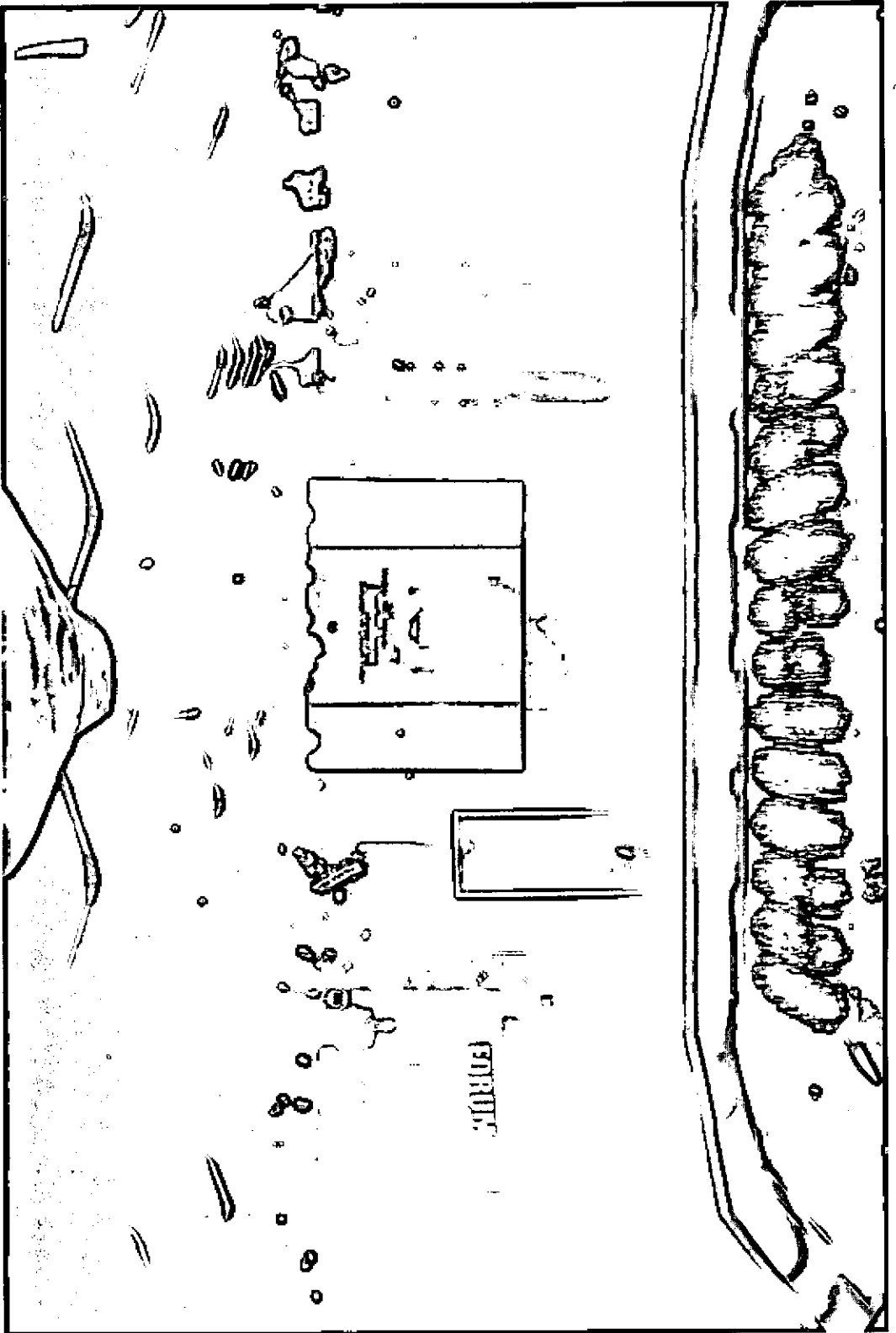
Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık
Düş Atelyesi (0312.215 70 37)

Baskı -
Şen Matbaa
Özveren Sokağı 25/B Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

**MESLEĞE YENİ BAŞLAYAN
AVUKATLARIN SORUNLARI
VE
ÇÖZÜM YOLLARI**

FORUM -1-

ANKARA
17 Kasım 2007

İÇİNDEKİLER

Giriş	VII
-------------	-----

BİRİNCİ OTURUM

Av. Özcan ÇİNE	3
Av. Özdemir ÖZOK	3
Av. Işıl TURŞUCU	8
Av. Bülent Nuri KURDOĞLU	9
Av. Selami YÜCEL	12
Ömer Baran ERMİŞ	15
Av. Göktan KOÇYILDIRIM	18
Av. Ahmet GÜL	19
Av. Özge BAYIR	22
Av. İbrahim	23
Av. Muzaffer NERSE	27
Av. Hakan AKARKEN	28

İKİNCİ OTURUM

Leyla GÜLTEKİN	37
Av. Zeynep BAYDAR	41
Av. Şivan KAYA	42
Ceyhun DEMİRRAĞIN	47
Av. Hasan KILIÇ	49
Av. Mustafa KÖROĞLU	57

Av. Cumhur ÇAYCI	60
Av. Prof. Dr. Mehmet KOCAOĞLU	64
Av. Yakup ERİKEL	71

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Av. İlhan MASARİFOĞLU	80
Av. Akın Savaş ATAÇ	85
Av. Nilgün ÖZKAN	88
Av. Kamuran EMRE	91
Kemal ULUSOY	95
Av. Ümit BULUT	100
Av. Gülşah DENİZ	104
Av. Aydoğan KORU	106

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Furkan KAMALAK	113
Av. Veysel KARS	117
Av. Alper Can AYKAÇ	121
Onur HELVACI	126
Ersoy ZIRHLIOĞLU	130
Av. Arda NERSE	134
Mehmet BAYIR	135
Burcu Mine GARGIN	138
Ceyhan DEMİR	142
Av. Muzaffer NERSE	142
Av. Özge BAYIR	144
Av. Işıl TURŞUCU	144
Av. Gökten KOÇYILDIRIM	146
Av. Özdemir ÖZOK	147

Avukatlık Mesleği ve baroların bugününü ve yarınını tartışarak gerekirse yeni bir Avukatlık Kanunu hazırlanması ya da avukatlık meslek mevzuatında yapılacak değişiklikleri tespit etmek, sorun ve çözüm önerilerini mesleğin geleceğinin emanet edildiği genç meslektaşlarımızdan ilk elden öğrenilip değerlendirilmesi amacıyla geniş katılımlı FORUM'lar düzenlenmesi düşüncesi Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun aldığı bir kararla yaşama geçirildi.

Bu amaçla Türkiye Barolar Birliği'nin düşünce, öneri ve katkıları ile Ankara Barosu'na kayıtlı, meslek yaşları 0-10 yıl olan bir gurup avukat meslektaşımız, hazırlık çalışmalarını çerçevesinde meslek yaşı 0-10 olan avukat meslektaşlarımızın bu foruma daha hazırlıklı olarak katılmaları, çözüm önerilerinde bulunabilmeleri için bir bildiri metni hazırladı, bu bildiriye meslek sorunları; "Bağımsızlık", "Meslek Örgütü", "Ekonomik Sorunlar" ve "Eğitim Sorunları" şeklinde dört ana başlık halinde belirtilen sorunların bunlarla da sınırlı olmadığı ve başkaca birçok sorunun da bulunduğu da vurgulanarak "BİRLİKTE ÇÖZELİM" sloganıyla 4.350 genç avukat meslektaşımız foruma davet edildiler.

"Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları" konulu forumların ilki 17 Kasım 2007 tarihinde Ankara'da yapıldı. Elinizdeki bu kitap forumda yapılan ve kayda alınan konuşmaların çözümlenerek yayınlanmış halidir.

Bu forum bir ilk olup, devamı başta Adana, İzmir ve İstanbul illeri olmak üzere bölgesel çapta yapılması planlanmaktadır. Her forumdan sonra konuşmalar kitap haline getirilerek meslektaşlarımızın ve tüm ilgililerin bilgi ve değerlendirmelerine sunulacaktır.

**FORUM'UN DÜZENLENMESİ VE
ORGANİZASYONUNDA EMEĞİ GEÇENLER**

Av. Özcan ÇİNE
Av. E. Özge BAYIR
Av. Muzaffer NERSE
Av. Işıl TURŞUCU
Av. Gökten KOÇYILDIRIM
Av. Beyza BİRBEN
Av. Başak PEKER
Av. Zeynep DURMAZ
Stj. Av. Gamze KARADUMAN
Av. Bahadır Turan DURMAZ
Stj. Av. Şelale KOLBAY
Av. Deniz KÜZECİ
Av. Cemre KOCAÇİMEN
Av. Nilüfer AKMAN ÖGÜN
Av. Pınar ÜNLÜ
Av. Saadet ÖZFIRAT
Av. Umut TUFANER
Stj. Av. Osman BAŞER
Stj. Av. Orçun Alp KIZILKOCA
Stj. Av. Melih AKKURT
Stj. Av. Ömür KASIMAY
Stj. Av. Devrim AKYOL
Stj. Av. Onur HELVACI
Stj. Av. Halil ÇİFTÇİ
Stj. Alp Giray ERDEMİR
Av. Havva ORHON
Av. Deniz ÇAKIR
Av. Barış Ozan VURAL
Av. Jale KURAL
Av. Ozan Fazıl ALARSLAN
Av. Sinan ÖZKAYA
Av. Cemal DURSUN
Av. Halil Yaman ÇAKIR

Adnan KILIÇ
Nihat MALÇEK
Canan BOZKURT

**Mesleğe Yeni Başlayan
AVUKATLARIN
Sorunları ve Çözüm Yolları
Bizler Avukatız!**

Sorunların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi için mücadele ediyoruz...

Peki ya bizim sorunlarımız?

Mesleğimiz toplumdaki itibarını her geçen gün biraz daha yitiriyor, kan kaybediyor. Mensubu olmaktan onur duyduğumuz mesleğimizin icrası giderek zorlaşıyor. Sorunlar çığ gibi büyüyor. Kıskaç, mesleğe yeni başlayan avukatlar için daha da daralıyor.

Ve şimdi, mesleğin geleceği olan genç avukatlar tartışıyor.

- Avukatın hizmet alanındaki işler, niçin başka meslek gruplarına aktarılıyor?

- Bir başka avukatın yanında ücretli olarak çalışan avukatın konumu nedir? Sorunlar nasıl çözümlenebilir?

- Sosyal güvenlik koşulları nasıl daha yeterli hale getirilebilir?

- Avukatlar arasındaki fırsat eşitsizliği ve haksız rekabet nasıl giderilebilir?

- Meslek örgütlerimiz ne kadar etkili?

- Mesleğe yeni başlayan avukatlar meslek örgütlerinde ne kadar temsil edilebiliyor?

- Meslek içi eğitim, avukatlık staj ve hukuk fakültele-

ri bağlanunda, eğitim sorunlarımız nasıl çözümlenebilir?

- Avukatlık mesleğinde uzmanlaşma olmalı mıdır?

-Teoride var olan avukat bağımsızlığı, pratikte korunabiliyor mu? Ve benzer diğer sorunlar.....

Amacımız sorunlarımızı birlikte tespit etmek, eleştiri ve önerilerden sonuç çıkartarak ideale ulaşmak.

Tek tek çözüm bulamadığımız sorunları beraber değerlendirmeye, farklı çözüm yolları aramaya ve birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.

Mesleğe yeni başlayan avukatlar tarafından düzenlenen bu forum, hiçbir siyasi veya ideolojik ayrım gözetmeksizin, tüm genç avukatlara yöneliktir. Forumun düzenlenmesindeki amaç, sorunlarımızı tespit etmek, etraflıca tartışmak ve çözümleri önerileri geliştirmektir. Meslek sorunlarına ilişkin görüş ve önerilerinizi forumda söz alarak, hazırlamış olduğunuz metinleri forum alanındaki görevlilere teslim ederek veya myoa@barobirlik.org.tr veya meslegeyenibaslayanavukatlar@barobirlik.org.tr adresine e-posta göndererek iletebilirsiniz.

BİRİNCİ OTURUM

17 Kasım 2007

**Divan Başkanı
Av. Özcan ÇİNE**

Av. Özcan ÇINE (Başkan): Türkiye Barolar Birliği'nin Sayın Başkanı, Birlik Yönetim Kurulu üyeleri ve değerli meslektaşlarım; mesleğe yeni başlayan genç avukatların meslek sorunlarının tespiti ve çözümünü konulu forumumuza hoş geldiniz.

Açılış konuşması yapmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Av. Özdemir Özok'u kürsüye davet ediyoruz.

Buyurun Sayın Başkan.

Av. Özdemir ÖZOK (Türkiye Barolar Birliği Başkanı): Değerli konuklar, saygıdeğer meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği olarak, biraz önce Sayın Divan Başkanımız Özcan Çine'nin de söylediği gibi, mesleğe yeni başlayan ve çok ciddi sorunlarla karşı karşıya olan değerli meslektaşlarımızın birebir sorunlarını tartışmak ve özellikle 22 Temmuz 2007 günü yapılan genel seçimler sonrası oluşan yeni Parlamento'ya işlevli, sorunlarımızı çözecek yeni bir Avukatlık Yasası'nın oluşturulması nedeniyle Yönetim Kurulu olarak Ankara, İstanbul, İzmir'de meslek yaşları 0-10 ve mesleğin başında çok ciddi sorunlarla karşı karşıya gelen genç meslektaşlarımızdan sorunlarını birinci ağızdan dinlemek önerilerini almak için bu toplantıları düzenlemeyi amaçladık.

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Aslında programımızda her 3 ilde peş peşe, bir hafta Ankara'da, bir hafta İstanbul'da, bir hafta İzmir'de yapmayı düşündük. Bir kötü alışkanlığımız var: Sorunlarımızı koridorlarda, ayaküstü, kimi kapı aralıklarında çok acımasızca dile getiriyoruz, ama belirli bir ciddiyetle ve belirli kurallarla toplanan sempozyumlarda, açıkoturumlarda, forumlarda böyle bir alışkanlığımız yok. Ancak gönül isterdi ki, bugün burası mahşer yerine dönsün. Anladığım kadarıyla gençlerin bizim düşündüğümüz kadar çok ciddi sorunları yok. Ancak bize bire bir intikal eden, bize bire bir aktarılan ve bizim yanımızda çalışan genç arkadaşlarımızın bize getirdiği kimi sorunların orta yerde durduğunu da biliyoruz.

Şunun kesinlikle bilinmesini istiyoruz: Türkiye Barolar Birliği'nin bu Yönetimi, her koşulda bu ve benzeri tartışmaları yapacak, bu ve benzeri tartışmaların altyapısını hazırlayacak ve bu konuda bizim dışımızdaki arkadaşlarımızın görüş ve düşüncelerine mutlaka, ama mutlaka yer verecektir.

Değerli meslektaşlarım, genç arkadaşlarım; bir de burayı oluştururken biliyorsunuz, baroların ve Barolar Birliği'nin seçimlerinde, kimi grup ve grupçukların yarışması var. Onlar seçimler yapıncaya kadar olur. Seçimler yapıldıktan sonra, artık hizmet barodaki meslektaşlarımıza ya da Barolar Birliği bağlamında konuyu ele olacak olursak, Türkiye'deki sayısı 70.000'e varan tüm meslektaşlarımıza yöneliktir. Artık sorunlar birebir Barolar Birliği yönetimi tarafından takip edilir. Bu toplantı için bütün gruplara, sadece bu, şu anda iktidarda olan Ankara Barosu'nun grubu değil ya da Türkiye Barolar Birliği'nin şu anda yönetimde olan anlayışının değil, her türlü görüşe sahip olan bütün arkadaşlarımıza çağrı yaptık -bu konuda çok değerli arkadaşlarımı görüyorum eksik olmasınlar, sağ olsunlar- bu ve benzeri toplantıları sürdüreceğiz. Salondaki sayısal çoğunluk bizi çok fazla ilgilendirmiyor. Bizi ilgilendiren, inşallah 3-4 aya kadar bitireceğimiz ve gerçekten Türkiye'deki savunma mesleği ve avukatlar için bir prestij yeri olacak kendi binamıza, kendi olanaklarımızla bu ve benzeri tartışmaları daha sık, daha belirli takvimlere bağlayarak yapacağız.

Değerli meslektaşlarım; Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak, geçen yasama döneminde bir Avukatlık Yasası çalışması yapmıştık, hatta onun bir kısmını Türkiye Barolar Birliği web sayfasında ilan ettik. Kimi meslektaşlarımız tarafından yeterince bilgi alınmadan çok ciddi ve çok acımasız eleştiriler geldi. Bu yeni dönemde zaten bu toplantının temel amacı da buydu, buradan çıkacak, burada oluşacak çok farklı yeni görüş ve düşünceler doğrultusunda daha çağdaş, daha günün sorunlarını kavrayan, baroların, Barolar Birliği'nin ve meslektaşlarımızın sorunlarını bir anlamda çözecek yeni bir Avukatlık Yasası'nın oluşturulması konusunda birlikte düşünmeyi, birlikte hareket etmeyi düşünüyoruz. İşte bu toplantılar, yani ilkinin bugün yaptığımız ve diğerlerinin takvimini henüz oluşturmadık; çünkü bu ilk toplantıyı bir görelim, bir deneyelim nasıl bir sonuç alacağız, ondan sonra İstanbul ve İzmir'de yeniden toplantı yapıp yapmayacağımız konusunda arkadaşlarımızla durumu bir değerlendirelim. Ama ben yine söylüyorum; buradaki deneyim, bize oralarda nasıl bir toplantı yapacağımız konusunda sanıyorum bir fikir verecektir.

Tüm amacımız, genç arkadaşların nasıl bir avukatlık mesleği düşündükleri, nasıl bir baro düşündükleri, nasıl bir Barolar Birliği düşündükleri, acaba bugünkü baro yapısı, acaba bugünkü Barolar Birliği'nin ortaya koyduğu son derece iyi niyetli yönetim anlayışı yeterli mi, yetersiz mi, ne kadar örtüyor kendi istekleriyle, tüm bunları tamamen meslek anlayışı, meslek dayanışması içerisinde olduklarını anlamaktır.

Bugünkü toplantının temel amacı o ve sanıyorum yöntem konusunda da birkaç söz söylemek istiyorum: Türkiye Barolar Birliği Yönetimi olarak, biz sadece burada diğer arkadaşlar gibi dinleyici olacağız, burayı değerli genç kardeşlerimiz, değerli genç meslektaşlarımız yönetecekler. Nitekim Özcan Çine arkadaşımız hariç, divanda oturan arkadaşlarımızın hepsi Ankara Barosu'ndan genç avukat arkadaşlarımız. Meslektaşlarımız burada yaşadıkları sorunları, biraz önce söylediğim nasıl bir baro, nasıl bir Barolar Birliği, nasıl bir avukatlık mesleği gelecek yıllarda beklediğine ilişkin görüş ve düşüncelerini aktaracaklar.

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Biz bu ve benzeri toplantılarda hep yaptığımız gibi, bunu kayıta alıyoruz, bu bant çözümü sonrasında da, bu ve benzeri toplantılarımız geçmiş toplantılarımızda olduğu gibi kitap haline getiriliyor ve bizler bundan sonra yapacağımız Avukatlık Yasası çalışmalarında, bu değerli genç arkadaşlarımızın ortaya koyduğu görüş ve düşünceleri kendi hareketimiz için bir yol haritası olarak göreceğiz ve kendimizi ona göre yönlendireceğiz ve gerçekten bizim bilemediğimiz, bizim aklımıza gelmeyen birebir pratikte arkadaşlarımızın karşı karşıya kaldığı sorunları, birçoğunu bize şu ya da bu şekilde aktarıyorlar, ama çoğunu bilmediğimiz yeni sorunlar olabilir işte bunları kavrayalım, bunları görelim diye bu toplantıyı yaptık.

Ancak dışarıda biraz da espriyle karışık arkadaşların söylediği bir söz var, onu burada tekrar etmek istiyorum: Gençler için herhalde saat 09:00' da toplantı yapmak erken oluyor, hele bir cuma hafta sonu için her gencin, genç bir meslektaşımızın mutlaka bir programı vardır. Bütün bunlar bizim için bir pratik oluyor, bütün bunlar bizim için yeni açılımlarımıza birer örnek oluyor. Ama şunu herkesin bilmesini istiyorum: Türkiye Barolar Birliği Yönetimi her koşulda bu ve benzeri altyapıları hazırlayacak, bu ve benzeri toplantı olanaklarını sağlayacaktır. Tek çözüm, birlikte düşünmek, tek çözüm birlikte hareket etmek, tek çözüm katılım, tek çözüm şeffaflık ve saydamlık. Türkiye Barolar Birliği'nin yönetim ilkeleri ve anlayışı budur. Bu konuda, bu ve benzeri eylem ve davranışlarımızı, duruşlarımızı hiçbir duraksama yapmadan sürdüreceğiz ve önümüzdeki günlerde daha uygun bir tarihte İstanbul ve İzmir toplantılarını eğer bir gereksinim doğarsa belki bu konuda Adana'da böylesi bir toplantıyı yapmayı düşünüyoruz. Örgüt olmanın temel koşulu, kendi üyeleriyle birlikte düşünmek, örgüt olmanın temel koşulu kendi düşüncenizi kolektif bir tartışmayla oluşturmak, bu bizim temel ilkemiz. Zaten bize gönderilen e-mail, faks, mektup, arkadaşlarımızla konuştuğumuz zaman bize aktarılan düşünceler bizim Barolar Birliği yönetimi olarak temel programımızı, temel işlevimizi oluşturan bir yol haritası oluyor.

Değerli konuklar, sevgili meslektaşlarım, özellikle genç meslektaşlarıma söylemek istiyorum: Bu toplantıları sürdüreceğiz, bu konuda bunu daha da yayalım ve ne kadar çok katılım olursa, ne kadar çok farklı, değişik, aykırı düşünceler olursa inanıyorum ki onların içerisinde daha sağlıklı, daha yararlı ve hepimizin önünü açacak daha gerçekçi çözümler ortaya çıkabilir. Ben bu toplantıyı gerçekleştiren ve son derece güzel bir görüntü sunan genç meslektaşlarıma teşekkür ediyorum. İnanıyorum, sayısal olarak çok olmasa bile, nitelik itibarıyla birebir tanıdığım çok değerli arkadaşlarımızın katkıları bu toplantının amacına ulaşmasına neden olacaktır. Ben tekrar tekrar tüm katılanlara teşekkür ediyorum, bu ve benzeri farklı toplantılarda birlikte olmak üzere hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum, sevgilerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Oturum Başkanı: Birlik başkanımız Sayın Özdemir Özok'a açış konuşması için teşekkür ediyoruz.

Birlik başkanımız forumun niteliği ve amacıyla ilgili yeterli açıklamada bulundu. Ben forumla ilgili çok kısa birkaç teknik ayrıntıyı söylemek istiyorum: Sabahtan öğleye kadar bir program, öğleden de akşamüstü saat 17:30'a kadar bir program düzenledik. Öğlen yemeğine kadarki olan programda, sorunları dört ana başlık halinde tespit ettik. Bunlar, *Meslek Örgütü, Bağımsızlık Sorunları, Ekonomik Sorunlar ve Eğitim Sorunları*. Tabii, bazı konular var, bu ana konulardan her birisine girebilir o konuşmacı veya söz almak isteyen arkadaşımızın değerlendirmesine göre olacak. Mikrofonumuz gezdirilecek söz almak isteyen, konuşmacı olan arkadaşlarımız bu mikrofonda önce eğer adını, soyadını ve barosunu söylese bu daha sonra çıkacağımız kitabın basımında önemli olacak bizim için.

Şimdi öncelikle meslek örgütüyle ilgili tartışmaya geçmeden önce kısa, 3 dakikalık bir barkovizyon gösterisi var, ondan sonra meslek örgütüyle ilgili tartışmaya geçeceğiz.

(Barkovizyon gösterisi)

Başkan: Değerli meslektaşlarımız; şimdi meslek örgütüyle ilgili sorun ve tartışmaya geçmeden önce çok kısa olarak divanımızı oluşturan genç meslektaşlarımızdan Avukat Işıl Turşucu meslek örgütü sorunları ile ilgili birkaç noktayı hatırlatmak istiyor.

Buyurun.

Av. Işıl TURŞUCU: Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İŞİL
TURŞUCU'UN
KONUŞMASI

Türkiye Barolar Birliği ve baroların örgütsel yapısından kaynaklanan sorunlar ve bu yapının yeniden yapılandırılmasına ışık tutması amacıyla, meslek örgütümüzün örgütsel yapısından kaynaklanan sorunlar hakkında birkaç başlık belirledik. Bu başlıklar yalnızca bizlere hatırlatmak ve yön göstermek amacı açısından hazırlanmıştır. Her şeyden önce Avukatlık Yasası'nın günümüz koşullarına uygun ve gelecek koşulları hazır hale getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Barolarımızın yasama ve yargı organında bir etkinlik sorunu olduğunu tespit ettik, aynı zamanda organlarımızdaki yapısal sorunlar işlevsel sorunlarla birleşmekte ve bu mesleğimize zarar vermektedir. Meslek kuralları ve disiplin sorunlarıyla reklam yasağının da tartışmaya açılması gerektiğini düşünüyoruz. Bizim hazırlığımız ana başlıkları bu şekilde. Söz almak isteyen arkadaşlarımız Özcan beyin söz vermesiyle devam edebilirler.

Sağ olun.

Başkan: Değerli meslektaşlarımız; meslek örgütüyle ilgili sorunlarda söz almak isteyen arkadaşlarımız eğer ellerini kaldırırlarsa mikrofonla söz vereceğiz...

Buyurun.

Av. Bülent Nuri KURDOĞLU (Ankara Barosu): Tekrar söz hakkı alma imkanımız olacaksa başka konulardan da bahsetmek istiyorum. Çünkü söyleyeceklerim, sadece meslek örgütüyle alakalı değil.

Öncelikle meslek örgütü içerisinde bir kere doğrudan demokrasi istiyorum. 250 kişilik delege yöntemiyle bu örgütün artık idare edilemeyeceğini düşünüyorum. Bugün Türkiye’de neredeyse 43 milyon insan bir pazar günü günde 5 tane oy kullanmak suretiyle yerel yönetimlerde başarılı bir seçim çıkartabiliyor, hiçbir sorunla da karşılaşmıyoruz. Öyleyse 78 tane baroda -yanılmıyorsam baro sayısı o kadar- bir pazar günü 57.000 avukat sandık başına giderek, hem kendi baro yönetimini, hem Barolar Birliği yönetimini seçebilir. Dolayısıyla öncelikle bu konunun düzeltilmesini istiyoruz.

Bunu istememin temel gerekçesi şu: Demokrasinin nihai amacı, sosyal adaleti sağlamaktır. Bugün Türkiye’de sadece ülke genelinde bir sosyal adalet sorunu yok; hemen hemen her mesleğin kendi içerisinde de meslekiçi sosyal adalet sorunu var, gelir dağılımında ciddi bir eşitsizlik var. Eğer sizin sosyal, ekonomik sorunlarınızın çözümü hususunda çalışacak, çözüm üretecek baroda; eşit söz hakkına sahip olamazsanız, yönetimde doğrudan etki edebilme imkanınız yoksa sorunlarınızı da, ancak bu tip forumlarda duyurabilirsiniz. Ne kadar etkili olacağını da açıkçası bilemiyorum bu bir.

İkincisi, emanetten söylemek istediğim bir başka husus var. İki gün önce Konya Barosu’ndaki avukat arkadaşlarımla bir görüşme yaptık, bana 10 dakika içerisinde kısa bir sıkıntılarından bahsettiler, Sayın Özdemir Özok ilgilenirlerse eğer memnun olacağım. Biz Ankara Barosu CMK avukatları olarak, CMK Yönetmeliği’ne uygun olarak duruşmalara girdiğimizde, 1-1,5 ay içerisinde ücretimizi alıyoruz, hazırlık soruşturmalarında da keza durum aynı. Ancak Konya Barosu’nda, ceza davaları bittikten neredeyse iki yıl sonra ücretlerini almaya başlamışlar.

BÜLENT NURİ
KURDOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Konu barodan mı kaynaklanıyor, yoksa Konya Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan mı kaynaklanıyor bilmiyorum, ama bu konuya eğilmelerini istediler. Kendileri burada olmadığı için, onlar adına Sayın Özdemir Özok'a durumla ilgilenmesi için bilgi veriyorum.

Bir hususa daha değineceğim, sözü çok fazla uzatmayacağım. Biraz önce meslekiçi sosyal adalet sorunundan bahsettim; ücretlerin düşük olması gibi bir takım sorunlarımız var. Avrupa ülkelerinde "hukuki sorumluluk sigortası" adı altında bir sigorta çeşidinin uygulandığını duydum. Çok fazla bir ayrıntıya girmedim. Çok fazla bir araştırma da yapmadım. Ama öğrendiğim kadarıyla, sadece İsveç'te güçlülüğünü ispat etmiş olan birim, güçlülüğünü ispat ettiği tarihten itibaren bir avukata tabi oluyor, belli bir prim ödüyor. Hayatı boyunca karşılaştığı herhangi bir sorunda, özellikle hukuki danışmanlık konularında avukat ücretini bu sigorta şirketinden alıyor.

Dün Sayın Atilla Sav'ı saygı etkinliğine katılmadan önce bir araştırma yaptım: Türkiye'de sadece SSK'lı olarak çalışan 8 milyon küsur insan var, bu 8 milyon insanı, 1 milyona yakın işyerinde istihdam etmişiz.

Geçen sene Türkiye'de açılan iç hukuk dava sayısı 120 bin küsur. Eğer çalışanları iş hukukundan sigortalayacak olursak, 10 YTL'den hesaplayacak olsak sadece, bu 8 milyon insanın bir yılda ödeyeceği sigorta primi 990 milyon YTL yapıyor. 120 bin davaya böldüğünüzde, dava başına 8 bin YTL avukatlık ücreti düşer. Aktüeryal hesapları düşünecek olursak, sadece 1/3'ünü ödeyecek olsanız, 2 bin-3 bin YTL avukatlık ücreti alma hakkınız doğar. 120 bin davayı Türkiye'deki faal durumda olan 40 bine yakın avukata böldüğünüzde, bir avukata neredeyse 3 tane iç hukuk davası düşüyor ki, ben bugüne kadar hiçbir iç hukuk davasında 3.000 YTL avukatlık ücreti alamadım.

Aynı şekilde, şirketleri vergi hukuku üzerinden sigortalayacak olsanız, benzer rakamlara ulaşabiliyorsunuz. Değeri düşük olan davalarda alabileceğiniz avukatlık ücreti bellidir, ancak bu avukatlık ücretini değeri düşük olan davalarda artır-

bilmeniz mümkün değil, yani 1 milyarlıkken 2 milyarlık bir iş davasında 5 milyarlık, 6 milyarlık bir avukat ücreti alamazsınız. Ama neticede, değeri yüksek davalarda sarf ettiğiniz emekle, değeri düşük olan davalarda sarf ettiğiniz emek aynı emektir, değişen bir şey yok.

Burada bizim emeğimizin sömürülmesini önleyecek yegane etken, böyle bir hukuki sorumluluk sigortasının oluşturulmasıdır. Bunu Türkiye'nin koşullarında her hukuk alanında yapmanız mümkün değil, yani aile hukukunda her evleneni aile hukukundan sigortalıyım deseniz bile, primleri toplama zorluğunuz olabilir. Ama iş hukuku ve ticaret hukuku, vergi hukuku gibi konularda, prim toplama kolaylığı olan sektörlerde bunu yapabilmemiz mümkün. Bununla ilgili bir kanun tasarısı hazırlığı yapıyorum, bitirdiğim zaman önce Ankara Barosu'na daha sonra Barolar Birliği'ne sunmayı öneriyorum. Bu konuyla ilgili bir çalışma başlatırsanız meınnun olacağım.

Son olarak bir de, dava ve icra takipleri dışında, avukatlara açılması gereken alanlarla ilgili birkaç şey söyleyeceğim. CMK'dan kaynaklanan uzlaşma avukatlara kapatıldı, yani bir avukat olarak, uzlaşmacı olarak görev alamıyorsunuz. Marka ve patent vekilliği belgesi alsanız, avukatlığı bırakmak zorundasınız, yapamıyorsunuz, gümrük komisyonculuğu keza aynı durumda. Bir de şimdi arabuluculuk diye bir şey çıkardılar, muhtemelen mahalle aralarında şeriat mahkemeleri kurmak gibi düşünceleri var. Buna ilişkin üstü örtülü birtakım hazırlık içerisinde olduklarını düşünüyorum. Yani avukatlara açılması gereken ve tam anlamıyla da aslında vekillik işi olan bu alanların avukatlara kapalı olmasını anlayamıyoruz, bu konuda Barolar Birliği'nin daha etkin çalışmasını düşünüyoruz.

Siyasi çekişmeler bir tarafa bırakılmak suretiyle, TBMM'de yanılmıyorsam 100'den fazla avukat kökenli milletvekili var. Bunların bir şekilde örgütlenmesi, bir şekilde Barolar Birliği tarafından bir araya getirilmesi, bu konularda dikkatinin çekilmesi sağlanırsa, bazı konularda aşama kat edebileceğini düşünüyoruz.

BÜLENT NURİ
KURDOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Benim düşüncelerim bunlardan ibaretir. Özellikle hukuki sorumluk sigortası konusundaki bu fikrimi değerlendirilirse memnun olacağım.

Saygılar sunuyor, teşekkür ediyorum.

Başkan: Konuşmacı arkadaşta biz de teşekkür ediyoruz.

Bu konuyla ilgili, yani meslek örgütüyle, veya diğer konularla ilgili sayımız az olduğu için çok fazla konuları ayırmaya gerek yok, yine söz almak isteyen arkadaşımız varsa, lütfen kürsüye davet ediyoruz.

Buyurun.

SELAMI
YÜCEL'İN
KONUŞMASI

Av. Selami YÜCEL (Ankara Barosu): Sayın başkanım, değerli arkadaşlar; ben, genç avukatların sorunlarıyla diğer avukatların sorunlarının tam olarak ayrılacağını düşünmüyorum. Yani biriz, hepimizin sorunları aynı, yeter ki gerekli düzenlemeler yapılsın ve gerekli birliğimiz sağlansın. Özellikle birliğimizin sağlanabilmesi için, böyle geçici zamanlarda, böylesi ortamlarda değil de, daha samimi, birbirlerimize daha geniş zaman ayırabileceğimiz ortamlarda konuşmamız ve daha detaylı olarak birbirimize anlatmamız çok daha yararlı olacak diye düşünüyorum.

Özellikle Türkiye Barolar Birliği'nin Balgat'ta yaptırdığı, bitmek üzere olan sosyal tesisin, tesis niteliğindeolmasını, yani parası olanın da, olmayanın da oraya gidip her türlü olanaktan yararlanabileceği, konuşabileceği ve birliğimizi sağlayabileceğimiz bir ortam olmasını özellikle temenni ediyorum. Bu bakımdan oranın işletilmesi son derece önemli. Yani neler var tam bilmiyorum, ama galiba yüzme havuzu işte spor tesisleri, çalışma ortamları, otel gibi şeyler varmış.

Biz en azından haftanın belirli günlerinde oraya giderek fazla para ödmeden yararlanalım. İşletilmesinin özele verilmemesini temenni ediyorum; çünkü özele verildiği anda, diğer kurumlarla ücret açısından arasında bir fark olmadığı için bir cazibe merkezi olmuyor. Hatta mümkünse Ankara

Barosu tarafından da, ABAYS' larla müşterek işbirliği yaparak. Bu yerin sosyal tesis olarak işletilmesini istiyorum. Ankara Barosu'nda belki bunu tanımlayıcı tesislerin yapılabilmesini arzu ediyorum. Bunun da, birliğimizin sağlanacağı yönünde çok faydalı olacağını düşünüyorum. Yeter ki orası bir cazibe merkezi olsun, yani etkin bir nokta.

İkinci bir nokta, Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan Avukatlık Yasa Tasarısı İnternette yayımlandı. Hatta ben de görüşlerimi bildirdim. Bir teşekkür yazısı da geldi. Ama tabii birebir bu konularda görüşebilme imkanı olmadığı için havada kaldı.

Bence avukatların en büyük sıkıntısı bilgiye ulaşamamaktır. Eğer bilgi ve belgeye ulaşabilir, onun da gerekli mercilerde kabulünü sağlarsak, hem yargı davalarımız çabuklaşacak, hem de bizim prestijimiz artacaktır. Yani savcıların delil toplaması gibi, savcı yetkisi kullanarak değil de, kendi delilimizi kurumlardan toplayıp onu dilekçemize ekleyip gönderebilmek. Diğer avukatın da kendi delilini ortaya koyarak, mahkemelerce bunun itibar görülmesi ve böylece yazışmalar geride kalmadan çabucak davalarımızı bitirmemiz yönünden bildirilmesidir.

Ben ikinci maddenin şu şekilde düzenlenmesini istiyorum: *"Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurumu ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerini yerine getirilmesine yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alması, vekaletname ibraz edilmesine bağlıdır. Avukatlar gerekli gördükleri belge suretlerini harçtan ve vergiden muaf olarak ilgili kuruma onaylatırabilirler."* Yani davadan önce ve sonra da, bir yazıya gerek kalmadan mahkemeden, icra dairesinden. *"Onaylanan belgeleri yukarıda belirtilen kurumlar ile adli ve resmi makamlar itibar ederler. Yasal bir neden olmadan avukatlara belge ve bilgi vermeyen, yukarıdaki kurum elemanları ile ilgisi olmadan keyfi olarak bilgi ve belge toplayan avukatlar 1 yıldan 3 yıla kadar*

hapis cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca sahte belge düzenleyerek, bu belgeleri kullanan avukatlara 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası verilir” şeklindedir.

Avukatlık Yasası'na belki biraz ters olabilir, ama bir müeyyide koymamışız. Gittiğimiz zaman bir muhtardan bir şey alamıyoruz, yani bir adres alamıyoruz veya bir ihale dosyasını inceleyemiyoruz, vergi dosyasını inceleyemiyoruz. Hatta son zamanlarda avukatlık portalı yükledik, girdik, duruşma zabıtlarını gelip alamıyorum, neticeye varamıyorum, bilgiye ulaşamıyorum, çoğunu yüklemiyorlar. Yani bir hâkimin girdiği gibi ben kendi dosyama görebilmeliyim. “Bir belge geldi mi, gelmedi mi?” diye soruyorum. Mahkemeye bakıyorum gelmemiş. Bir daha gidiyorum, yani bir yığın zamanımı alıyor. Bu bakımdan, şeffaflık ve demokrasiyle de bu alakalı, biz yetkilerimizi arttırabilirsek, ne kadar arttırabilirsek o kadar prestijimiz artar, maddi gücümüz artar. Bu maddenin detayına ben girmedim; çünkü fazla da zamanınızı almak istemiyorum, Barolar Birliği'ne, Ankara Barosu'na özellikle bunları bildirdim, bunun faydalarını teker teker saydık.

Bir de şu var: Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasa Tasarısı'nda, duruşma saatinin başlamasının zabıta girme mecburiyeti getiriyor, bu çok önemli bir şeydir. Duruşmaların geç başlamasını engelleyici bir kavramdır diye düşünüyorum. Yani bilgisayar sistemi olduğu için, otomatik olarak da duruşma saati kaydolması halinde, gerçek duruşma saatine uyarak hâkimlerin duruşmaları fazla geciktirmeyeceklerini düşünüyorum. Bunun ceza yargısına da konulması gerektiğini düşünüyorum. Bir de, stajyer avukatlar yönünden bir önerim var. Adalet Bakanlığı'nca staj süresi içerisinde bir ücret verilsin avukatlara. Avukatlar yanındaki hizmetinde ise, Barolar Birliği tarafından ücret verilsin. Bunun kaynağı üç yerden ve diğer kesimlerden aktarılsın ve böylece genç arkadaşlarımız sağa, sola maddi sıkıntı içerisine başvurarak prestij kaybına uğramasınlar. Bunun da uygulanması o kadar zor değil diye düşünüyorum. Hatta adliye stajında avukat arkadaşlar bir memur gibi veya bir hâkim yardımcısı gibi veya hâkim adayı

gibi bizzat kalem işleri de yapabilsinler, uğraşsınlar ve hem bilgilerini arttırsınlar, hem de paralarını alsınlar.

SELAMI
YÜCEL'İN
KONUŞMASI

Diğer yönden de, bir avukatın diğer avukatlara gidip de bir ne kadar ücret vereceksin demesi de ortadan kalkacaktır diye düşünüyorum. Çünkü ücretini alacaktır ve avukat seçme olabilir, belki de diğer avukatlara resen gönderme şeklinde de staj olabilir, ben mesela hiçbir zaman stajyer avukat almadım. Çünkü niye; ücret ödemem, ama ücret ödeyecek avukatlara gidiliyor, böylece bir genç avukatların da sıkıntısı oluyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Konuşmacıya teşekkür ediyoruz.

Meslek örgütüyle veya diğer konularla ilgili konuşmak isteyen, yine söz almak isteyen arkadaşımız varsa, elini kaldırırsa söz vereceğiz.

Buyurun.

Ömer Baran ERMIŞ (Stajyer Avukat): Sayın başkanım, saygıdeğer arkadaşlar; ben aslında 1994 Ankara Hukuk mezunuyum. Ama 11 yıl yurtdışında kaldım. İlk konuşan arkadaşın bazı görüşleri vardı, o konuda yurtdışında edindiğim izlenimlerden biraz aktarmak isterim.

ÖMER
BARAN
ERMİŞ'İN
KONUŞMASI

Birincisi, Almanya'da mesleğe başlayan avukatlar belli bir sigorta yaptırmak zorundalar. İleride müvekkillerine karşı herhangi bir hukuki sorumlulukları doğmaması açısından. Sanırım Almanya'da bu birkaç milyon Euro'ya kadar çıkabiliyor. Avukatlar her ay belirli bir para ödüyorlar ve belirli bir katkı payı konmak şartıyla ileride müvekkillerine karşı bir sıkıntılarını olduğu zaman, bu hukuk sigortası onların ödeyeceği meblağı karşılıyor.

İkincisi, Almanya'da bu arabuluculuk olayında, özellikle mesela bizdeki sulh hukuk mahkemeleri gibi olaylarda, yani meblağın düşük olduğu olaylarda, dava açmadan önce hâkim

ÖMER
BARAN
ERMİŞ'İN
KONUŞMASI

huzurunda anlaşma şartı aramanız gerekiyor, yani karşı tarafın avukatı gelip ikiniz beraber sanık veya davacı ve davalı avukatları hâkim huzurunda önce bir anlaşma yoluna gidiyoruz. Eğer anlaşamazsanız iş mahkemeye düşüyor ve ondan sonra mahkemeye ek bir yük gelmiş oluyor.

Üçüncüsü, Almanya'da normal vatandaşlar için, hukuk sigortası diye bir kavram var, -çoktan seçmeli bir hukuk sigortası bu- siz bunu şöyle düşünebilirsiniz: Kiracı-kiralayan ilişkilerinde bir aşama, araç kazalarında ikinci aşama, üçüncü aşama ise işveren-işçi olaylarında. Bunları sıralıyorsunuz, bunlardan hangisini seçtiğinizi hukuk sigortasına bildiriyorsunuz ve hukuk sigortasına ona o oranda prim ödüyorsunuz. Bu da o kadar yüksek bir meblağ değil aslında, yani Almanya gibi bir ortamda hepsini işaretlerseniz, yani iş davaları, sözleşmelerden doğan davalar, kiracı-kiralayan davaları, taşıt kazaları, araç kazaları ödediğiniz yıllık 200 Euro'luk bir meblağ. Bu Türkiye şartlarında bile ödenecek bir meblağ aslında. Yapılmaması için hiçbir neden yok.

Dördüncüsü, belirtmek istediğim nokta, stajın ilk 6 aylık dönemi hakikaten stajyer avukatlar için çok nahoş bir dönem. Şöyle ki, Ankara'ya gelmiş bir hâkim zaten belli bir yaşa gelmiş oluyor. Çok büyük bir iş yükünün altında ve sizi görmek istemiyor açıkçası. Git kalemde imza at eve git diyor ya da git bir avukatın elinde çalış diyor. Tabii iyi niyetli olanlar var. Bir şeyler göstermek isteyenler var, ama bunlar çok düşük bir meblağ. Bence bu stajın ilk 6 aylık dönemi, hukuk fakültesinin 4'üncü sınıfında okula paralel bir şekilde yapılsa, stajyer avukatlar için büyük bir zaman kazancı olacaktır. Hâkimler için de ekstra bir yük olmaktan çıkacaktır. Bu ilk 6 aylık dönem mahkeme kararları ile yapılabilir. Zaten duruşma salonunda sizin de bildiğiniz gibi, yazılı sistem uygulandığı için pek öğrenilecek bir şey yok, aslında asıl iş mahkemede dosyaları inceleyebilmek. Davacı ve davalı tarafın önerilerini görüp, hâkimin hangi konuda karar verdiğini, neye dayandığını görebilmek. Yani karara çıkmış dosyaları incelediğiniz zaman,

aslında hâkimin yanında oturmaktan çok daha faydalı şeyler yapmış oluyorsunuz kendinize.

ÖMER
BARAN
ERMİŞ'İN
KONUŞMASI

Bir diğeri de, bu stajyer avukatların ücret olayı. Ben de mesela avukatın yanında çalışıyorum şu an, 10-15 tane avukat dolaştım. Hepsi de zaten ne kadar istersin, kaç liraya çalışırsın, yani fiyatınız ne diye soruyorlar. Birisi 300 diyor, birisi 500 diyor, siz 600 isteyebilirsiniz veya hiç istemiyorum diyebiliyorsunuz, ama aslında istiyorsunuz. Çünkü ihtiyacınız var. Yani düşünün, geçinmek zorundasınız ve bir aileniz var veya bir yıllık bir zaman kaybınız var, o sürede sizi finanse edecek bir kuruma ihtiyacınız var. Barolar Birliği'nin ödediği 250 YTL hiçbir şeye çözüm olmuyor. Yani bunun bir şekilde finanse edilmesi lazım ve o arkadaşları hakikaten maddi kaygı duymadan stajı öğrenmek niyetiyle yapmalıdır. Bana daha çok para verecek kişinin yanında değil de, aslında benim daha çok öğrenebileceğim bir kişinin yanında staj yapmam lazım.

Bir başka konu ise -bu bizim büyük sıkıntımız- özellikle Barolar Birliği bu konuda bize yardımcı olabilmelidir, avukat stajyerleri olarak, bazı kamu kuruluşlarından belge alamıyoruz. Özellikle ben yaşadım. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nden avukatımın bana yetki vermesine rağmen bana belge vermediler. Gerekçe de şu: Kanunda kendisi veya avukatı yazıyormuş. Düşünün, hepinizin yüzlerce, binlerce davası vardır. Her belgeyi kendiniz toplamak zorunda kalacaksınız. Stajyerlerinize belge verilmiyor. Aslında Barolar Birliği'nin bunu kamu kurum ve kuruluşlarında bir şekilde koordine etmesi lazım. Her avukatın her davaya yetişmesi mümkün değildir, her avukatın yüzlerce dosyada yüzlerce belge toplama zamanı yoktur, böyle bir zaman israfı da yapmaması gerekir.

Başkan: Teşekkür ediyoruz.

Avukatın bağımsızlığı ve baroların bağımsızlığıyla ilgili küçük bir barkovizyon gösterimiz var.

(Barkovizyon gösterisi)

Başkan: Bağımsızlıkla ilgili olarak yine divanı oluşturan genç meslektaşlarımızdan Av. Gökten Koçyıldırım birkaç noktaya değinmek istiyor.

Buyurun. Gökten bey.

GÖKTAN
KOÇYILDIRIM'IN
KONUŞMASI

Av. Gökten KOÇYILDIRIM: Sayın Barolar Birliği Başkanı, değerli konuklar; avukatlar olarak bağımsızız, bunu biliyoruz. Bağımsızlık bize bahşedilmiş bir hak bu da tamam. Aynı zamanda meslek kurallarımız bunu bize bir ödev olarak yüklüyor. Az önce gördük; Türkiye Barolar Birliği meslek kuralları bize bağımsızlığımızı korumamız gerektiğini öğütlüyor. Aynı şekilde yeni Avukatlık Kanunu'nda bağımsızlığımıza ilişkin birtakım haklar ve ödevler var. Bağımsızlık başlığını biz burada genç avukatların sorunu olarak kurgularken, hepimizin temelinde ilk aklına gelen şey olan avukatın yanında çalıştığı avukatlar karşısındaki bağımsızlığını düşündük, yani hareket noktamız buydu. Bugün saat 09:00'da başladığımızı birtakım insanlara söylediğimiz zaman bize şunu söylediler: "Saat 09:00 çok erken. Ayrıca, çalışıyoruz keşke o saatte yapmasaydınız." Hayır, iyi ki bu saatte yapmışız. Çünkü işte bu aynı zamanda bir bağımsızlık pratiğidir. Yani yanında çalıştığımız avukat size "hayır, burada çalışacaksın, foruma öğleden sonra gidersin veya akşam gidersin" dediği zaman yaptığımız tercih, mesleğimizin geleceği veya istihdam olanağınızsa, işte bu bir bağımsızlık pratiğidir. Bu bir bağımsızlık sorunudur. Ana noktamız, birinci başlığımız bu.

Bu başlık altında biraz daha somutlaştırırsak şunu da söyleyebiliriz: Örneğin Avukatlık Kanunu'nda işin reddi zorunluluğu gibi konu var. Peki, biz acaba bir avukatın yanında ücretli çalıştığımız zaman, işçi statüsünde miyiz? Yani bağımlı mıyız? Yoksa serbest miyiz? Ben, vicdanıma uyamayan bir işi reddedebilecek miyim? Yoksa reddedemeyecek miyim? Bu işin teorik bir tartışması ve bize göre bu yargının diğer sacayaklarına bırakılmadan önce bizim tarafımızdan çözülmesi ve tartışılması gereken bir konu.

Aynı zamanda diğer bir başlığımız, avukatın diğer yargı mensupları karşısındaki bağımsızlığı. Bu da hepimizin sıkıntı-

sını çektiği bir olgu. Gittiğimiz zaman –özellikle mesleğe yeni başladığınız- çok önemsenmeme gibi somut bir sorunumuz var. Burada birbirimize karşı dürüst olmak durumundayız. Yargının diğer mensupları yaşımıza, yüzümüze bakarak, –bunu söylerken çok üzülüyorum- mesleğimize bakarak, bizi önemsememeyi bir güç gösterisi sayıyorlar; veya gerçekten bu olaya böyle bakıyorlar. Bunu da yine diğer organlardan önce bizim, kendimizin, meslek büyüklerimiz buradayken, Barolar Birliği yönetimimiz buradayken tartışmamız gerektiğini ve yapılması gerekenleri, ne yapmalıyız, bunların tartışılması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine müvekkilimize karşı bağımsızlığımız var; serbest bile çalışsak kültürümüzde avukatı çok tanımlayamadığımız için, acaba müvekkilin talepleriyle doğrudan mı bağlıyız, yoksa bizim payımız var mı, bunları tartışmalıyız. Tutumumuz ne olmalı bunları konuşmalıyız. Ve son başlığımız da elbette ki meslek örgütüyle de alakalı, siyasi iktidar karşısında avukatların her bir fert olarak bağımsızlığı, bizim belirlediğimiz başlıklar bunlar. Benim söyleyeceklerim bunlar.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Evet, Gökten arkadaşımız bir kısa giriş yaptı bağımsızlıkla ilgili. Bağımsızlıkla ilgili veya başlangıçtaki meslek örgütüyle ilgili veya daha sonra konuşacağımız konularla da ilgili karma olarak konuşabiliriz, tartışabiliriz. Söz almak isteyen arkadaşlar...

Buyurun.

Av. Ahmet GÜL (Ankara Barosu): Sayın başkan, değerli meslektaşlarım. Hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Mesleğimizin sorunlarını birkaç alt başlıkla ele almak istiyorum. Eğitim süreciyle ilgili ciddi sıkıntılarımız var. Bugün yaklaşık olarak 60'a yakın hukuk fakültesinde verilen hukuk eğitiminin, yeterli donanıma sahip olamadığını biliyoruz. Eğitim sürecinde meslektaşlarımızın iyi bir hukuk eğitimi alma-

GÖKTAN
KOÇYILDIRIM'IN
KONUŞMASI

AHMET GÜL'ÜN
KONUŞMASI

AHMET GÜL'ÜN
KONUŞMASI

dıklarını, yeterli bir donanuma sahip olmadıklarını biliyoruz. Okulu bitirdikten sonra staj sürecine devam eden meslektaşlarımızın stajla ilgili yeterli donanımı almadığını biliyoruz. Ankara Barosu ve İstanbul Barosu ve birkaç tane büyük baronun dışında diğer barolarımızda yeterli araç ve gereçlere sahip olmadıklarını biliyoruz barolarımızın. Dolayısıyla staj sürecini de bitiren meslektaşlarımızın herhangi bir sınav sürecine alınmadan mesleğe kabul edilmesini, bugün burada tartıştığımız sorunların ortaya çıkmasına neden olduğunu biliyoruz.

Yaklaşık olarak 8 binin üzerinde avukatın, Ankara Barosu'nda mesleği icra ettiğini, yine tüm Türkiye'de 60 bine yakın avukatın bu mesleği icra ettiğini biliyoruz. 60 bin tane avukat mesleği icra ederken gerek yasal, gerekse yapısal sorunlardan kaynaklanan sorunları çözemediğini, meslek örgütlenmesi olarak başta mensubu buldukları baro olmak üzere Barolar Birliği'nin yasal ve yapısal sorunları ortaya koymakta aciz olduğunu görüyoruz.

Mutlak suretle bir sınav ve ihtisas sürecinin olması gerektiği, sınav ihtisas sürecinin olmadığı bir yerde her türlü sorunun, her türlü sıkıntının ortaya çıkacağını biliyoruz.

Burada Barolar Birliği'nin ve baroların bir araya gelerek, mesleğimizin yasal ve yapısal sorunlarını ortaya koyabilecek büyük projelere imza atması gerekmektedir. Bugün avukatın hâkimin karşısında, savcının karşısında, siyasi otoritelerin karşısında vasat durumda kalmasının en temel nedeni de budur. Çünkü piyasanın, ihtiyacının çok ötesinde avukat olarak ortaya sürüyorsunuz. Piyasaya sürdüğünüz insanların nitelik olarak, nicelik olarak sorunu vardır, bu sorunun burada çözülmesi gerekiyor.

Değerli meslektaşlarımız; noterliğe baktığımız zaman, noterliğe müracaat eden kişilerin, daha başlar başlamaz birinci sınıf noter olmadığını görüyoruz. Bunun belli bir süreci var, ancak 15 ve 20 yıl sonra Ankara'da, İstanbul'da birinci sınıf noter olarak noterlik yapabilmektedirler.

Yine hâkimliğe ve savcılığa başlayan meslektaşlarımızın başlar başlamaz Ankara'da, İstanbul'da Yargıtay'da göreve başlamadıklarını biliyoruz. Dolayısıyla bu bir süreci gerektiriyor. Bu bir ihtisaslaşmayı gerektiriyor.

Siz avukat olarak, savunma olarak, yeterli donanımına sahip olmadığınızı, hâkimin karşısında, savcının karşısında, meslektaşlarımızın karşısında, ideolojilerin ve siyasi partilerin karşısında ortaya koyamadığınız zaman, vasat ve sözü dinlenemez bir örgüt yapısını ortaya koymuş oluyorsunuz.

Benim naçizane önerim, burada yapılması gereken sorunları yasal ve yapısal sorunlar olarak ikiye ayırıp, bu sorunlarla ilgili tüm Türkiye'deki baroları ortak akıl oluşturabilecek şekilde bir projenin oluşmasına katkı sağlamalarını sağlamak. Ardından başta eğitim süreci, staj süreci, sınav süreci ve ihtisas süreciyle ilgili acilen acil eylem planını ortaya koymak gerekiyor.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepimize teşekkür ediyorum.

Programı tertip eden herkese şükranlarımı sunuyorum.

Başkan: Sayın konuşmacının verdiği bilgiler, görüş ve düşünceler için teşekkür ediyoruz.

Şimdi "Avukatın Ekonomik Sorunları"yla ilgili de bir küçük barkovizyon gösterimiz var, onu da izleyelim arkadaşlar.

(Barkovizyon gösterimi)

Başkan: "Avukatın Ekonomik Sorunları"yla ilgili olarak, Av. Özge Bayır arkadaşımız çok kısa bir giriş yapacak. Artık konuları birlikte tartışmaya başladık. Hangi konularda sorun görüyorsak ve çözüm yollarını birlikte konuşalım.

Buyurun Özge hanım.

ÖZGE
BAYIR'IN
KONUŞMASI

Av. Özge BAYIR: Teşekkür ediyorum. Öncelikle herkese hoş geldiniz demek istiyorum.

Biz ekonomik sorunları değerlendirirken iki başlık altına toplandık. Aslında bunlar hepimizin bildiği sorunlar. Staja başlarken ve stajdan sonra da hepimiz ekonomik sorunlarla karşı karşıyayız.

Staj dönemini çok kısa geçerek asıl konumuza gelmek istiyorum. Staj döneminde bildiğiniz üzere, staja başvururken ödediğimiz ücret daha sonra stajda ücret alamamamız ve stajımız bittikten sonra ruhsatnamemizi bile alırken ödemek zorunda olduğumuz ücretler var. Bunlar herkes için bir sorun olarak kabul ediliyor. Bunları geçtikten sonra mesleğe yeni başladığımızda, aslında ekonomik sorunlar daha çok bizim gündemimize geliyor. Biraz önce Gökten arkadaşımızın söylediği gibi, sabah 09:00'da buraya yeni başlayan sigortalı avukatlarımızın gelemediğinden bahsettik. Ekonomik olarak biz eğer güçlü olmazsak, zaten bizim bağımsızlığımızdan söz edilemeyeceği için ikisi aslında çok yakın ilişkili. Bundan başka bağımsız olarak çalışan avukatlarla ilgili bir sürü sorunlarımız var. Örneğin, vergilendirme sorunlarımız var. Yine iş yüküyle, emeğimizle aldığımız para arasında orantısızlığının olduğunu hepimiz biliyoruz.

Sigortalı çalışan avukatlarda -ise, bildiğiniz üzere sigortalı çalışan avukatlar belli saat dilimleri arasında mutlaka ofisinde elinden gelen bütün emeği sarf etmek zorunda- ama aldığı ücrete baktığımız zaman, bir avukata belki de yakışmayan ücret karşılığında bu emeğini göstermek zorunda kalıyor. Kendi müvekkil çevresini oluşturamıyor. Oluşturduğu müvekkil çevresini de bu şekilde kaybetmek zorunda kalıyor. Çünkü hiçbir sosyal aktivitenin içerisine giremiyor, hiçbir müvekkil çevresiyle görüşmeye giremiyor. Bunlar hepimizin karşılaştığı sorunlar.

Eminim hepiniz biliyorsunuzdur, hukuken bunda hiçbir engel yok, hiçbir engelleme yok, ama teoride, pratikte baktığımızda, bunların hepsini birebir hepimiz yaşıyoruz. Bunlarla ilgili görüşlerinizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Buyurun.

Av. İbrahim LÖKLÜOĞLU (Ankara Barosu): Sayın Başkan, Sayın Barolar Birliği Başkanı, değerli meslektaşlarım; 4. yılımı bitirdim diyebilirim. Ve stajda ne gibi sorunlarımız varsa, hala o sorunlarımız devam ediyor.

Yani 2001 yılı, 2002 yılından beri yaklaşık 5 sene geçmiş ve meslek adına kendimiz için bir artı koyamamışız. Ben bu süre zarfında onu görüyorum.

Sorunlarımızı art arda sıralarsak sayfalar sürecektir, ama yine de bazı sorunlara bir şekilde değinmek gerekiyor. Bence mesleğimizin en önemli sorunlarından bir tanesi, itibar sorunudur. İnsanların gözünde bu meslek yeterince itibar gören bir meslek değildir. Maalesef üstatlarımızla beraber bu zamana gelmiş ve biz de maalesef bunu şartlar nedeniyle devam ettirmek zorunda kalmışız. Böyle görülme zorunda kalmışız. En önemlisi, kendimizden kaynaklanan sebepler. Öncelikle meslektaşlarımız, kendilerine gereken özeni, dikkati göstermiyorlar. Ben bununla adliyede sık sık karşılaşıyorum. Bir avukat, giyimiyle, kıyafetiyle, konuşmasıyla, hareketleriyle başkalarına örnek olması gerekirken, duruşmalara kazakla, kot pantolonla, sandaletlerle vesaireyle girilmektedir. Bunu barolarımızın takip etmesi gerekirken, bunun üzerine kimse gitmemektedir. Hatta bazen meslektaşlarımız, hâkimlerden bu şekilde azar işitmektedir.

Bir hâkimden azar işiten bir meslektaşımız, kalemde nasıl bir tavırla karşılanacaktır. Bunu hepimiz bir şekilde anlıyoruz. Bunu diğer hâkimler, savcılar çok iyi bir şekilde yerine getiriyorlar. Bizim görünüş olarak da kendimizi daha sağlam bir şekilde ifade etmemiz gerekmekte.

Örnek olarak söylüyorum; bir Yargıtay başkanı veya bir Yargıtay başsavcısı, öyle bir cüppeyle çıkıyor ki karşınıza, çıktığı andan itibaren zaten diyor ki, "ben buranın laşmetiyle

çıkıyorum karşınıza.” Bu hangi şekilde yapılabilir? Hangi mevzuatla yapılabilir? Nasıl düzeltilebilir, bilmiyorum.

Ben nasıl bir cüppeyle çıkıyorsam, Sayın Barolar Birliği Başkanı da aynı cüppeyle çıkıyor. Bir açılış konuşmasıydı, -hatırlayamıyorum yerini-, Yargıtay başkanı öyle bir çıkmıştı ki... Sirmalar üstüne sirmalar... Öyle bir haşmetli duruyor ki... Ben padişah konuşuyor zannediyorum. Ama bir tarafta da bu arada Barolar Birliği Başkanı da aynı cüppeyle, -kısacık yaka, küçük bir şerit biçiminde bir sırma-. Yani bizim, kendimizi net bir şekilde ifade etmemiz lazım ve kendimize değer kazandıracak, neyse bu, en ufağından büyüğüne kadar her alanda bunu bir şekilde yerine getirmemiz lazım. Hep beraber çalışmamız lazım ve birbirimizi kontrol ederek yapmamız lazım bu işi.

2001 yılında yasa değişikliğiyle beraber avukatlar ciddi kazanımlar elde etti. Fakat 2001 yılından 2007 yılına kadar 6 yıllık süre zarfında hiçbir problem çözülemedi. Buna maalesef siyasal iktidarla Barolar Birliği'nin arasındaki siyasi çekişmelerin de bir neden olduğunu düşünüyorum. Tabii ki Barolar Birliği'ne kabahat bulmuyorum. Daha çok TBMM'deki avukat meslektaşlarımıza kabahat buluyorum. Çünkü bizim sorunlarımızı kendi sorunları olarak görmüyorlar. Yani siz orada 100 tane avukatsınız ve bu sorunları bizimle beraber yaşadınız. Bunların neler olduğunu gördünüz. Sıkıntıları gördünüz. Ama oraya gidince, o koltuğa oturunca her şey değişiyor mu? Bütün sorunlar bitiyor mu? Yani *“Ben artık buradayım, ben bu zamana kadar yaptıklarımı yaptım. Bundan sonra da yaparsam, kendime bir şeyler elde edersen, ben bunu yaparım.”* mı deniyor? Amaç bir şekilde orada kendini tatmin etmek midir, anlayamıyorum. Ancak bunu bir şekilde konuşarak, hepimizin her partiden, her gruptan arkadaşları vardır, bir şekilde sorunlarımızı onların önüne götürerek yasal süreç içerisinde çözmemiz gerekmektedir. Yoksa bunları sürekli konuşarak bu böyle devam edip gidecek. Ama bunun üzerine ne kadar gidersek, ben eminim ki bu sorunları bu kadar halledeceğiz.

İtibar sorunu; her noktada itibar, yani biraz önce kılık kıyafetten bahsettik. Şimdi de ücret olarak itibar. Benim avukat

arkadaşım, yanında 600-700 milyona çalışacak avukat arkadaş arıyor. Dışarı gidiyorsunuz, bir yerlerde dolaşıyorsunuz, alış-veriş yapacaksınız, "ne iş yapıyorsunuz?", sorusunu, "Avukatım" diye yanıtladığımızda; "Avukatsanız, size en pahalısından satalım." denebiliyordu. Yani bir zamanlar belki sizler için öyleymiş. Bir zamanlar avukat sayısı azmış. Herkes ciddi miktarlarda paralar kazanıyormuş. Gayet güzel bir hayat sürebiliyormuş... Ama önceki intibalar hala devam ediyor.

600-700 milyona çalışan avukat arkadaşım ne alabilir, hatta evini nasıl geçindirebilir vesaire... Bunlar da bizim meslektaş olarak temel sıkıntılarımızdan bir tanesi. 2001 yılındaki avukat sayısı ile şimdiki avukat sayısı, büyük şehirlerde yaklaşık yüzde 30-45 arasında artmış, sayı olarak. Bunun önüne geçme şansımız şu aşamada yok.

Bir itibar sorunu daha, hiçbir şey olamayan, avukat olacak. Bütün sınavlara girecek, kazanamayacak. Ondan sonra gelecek, diyecek ki, "ben sınava girdim, kazanamadım, müfettiş olmadım. Hatta KPSS'ye girdim. Kalem memuru bile olmadım. Ama avukat olurum. Stajıma girerim, yaparım, ondan sonra belgeni alırım, az veya çok para kazanırım. Adım avukat olur en azından."

İşte bunların hepsi birer itibar sorunudur. Ne olacak? Sayı arttıkça kalite düşecek, artık çekişmeler başlayacak, ekonomik çekişmeler başlayacak maalesef. Arkadaşlarımız birbirlerinin elinden daha düşük fiyatlara işler almaya başlayacak ve iş, hukuk üretmekten çok, bir şeyler yapmaktan çok, para kazanma, geçim sağlama vesaire dertlerine dönüşecek.

Bu sorunları çözebilmemiz için etkin bir meslek grubu olmamız lazım. Yani birbirimize biraz önce ekranda görüyorduk ya, bilekler birbirine sımsıkı bağlanmış işte, bizim bunu gerçekten yapmamız lazım. Yani şu anda bilmiyorum, burada diğer barolardan ne kadar temsilci var. Ben isterdim ki, burada bütün barolardan, -78 tane baromuz varmış- herkes gelsin. Burada hep beraber sorunu çözmeye çalışalım. Bu birliği, beraberliği sağladıktan sonra sorunlar çözülecektir.

AHMET GÜL'ÜN
KONUŞMASI

Bakınız, TBMM'de sadece bir milletvekili var, noter. Geçen dönem vardı. Şu anda var mı, bilemiyorum. Yine de kendi lehlerine, Noterler Birliği ile yasalar çıkartmak için uğraştılar. Yasalaştı mı, yasalaşmadı mı; geçti mi, geçmedi mi, bilmiyorum ama ciddi anlamda komisyona geldi ve geçecekti. Yani bir noter bunu yapabiliyor. Ama 100 avukat, bizim lehimize, -sonuç itibariyle kendileri de faydalanacak, çocukları varsa, akrabaları varsa onlar da faydalanacak- bunları çıkartamıyorlar.

Yani temel sorunumuz, yine bizim birlik, beraberlik, mesleki birlik sorunumuzdur.

Bir de ben, meslek örgütümüzün daha etkin, yani etkin derken, en azından medyada daha çok görülmesi taraftarıyım.

Söyle ki: Geçenlerde Anayasa'yla ilgili bir problem çıktı, 367 miydi vesaire miydi, şu muydu, bu muydu... Tabii biz de konuştuk, Barolar Birlik Başkanı'nuz da konuştu... Ama bir TOBB Başkanı çıkıyor, bir şey söylüyor. Ticaret Odası Başkanı çıkıyor dakikalarca konuşuyor. Bir iktisat profesörü çıkıyor, yarım saat boyunca bu konu hakkında hukuki mütalaa veriyor. Yani onlar nasıl veriyor da, mesela ben baro başkanımı oralarda görmek isterdim. Barolar Birliği Başkanı'mu medya organlarında daha uzun görmek istiyorum. NTV'de konuştu. Gayet severek, beğenerek dinledik. Ama daha çok, daha etkin bir şekilde medyada yer alırsak, ne kadar medyada etkin bir şekilde yer alırsanız, bir şekilde sözünüzü, isteklerinizi daha çok yansıtabiliyorsunuz ve daha çok söz geçirebiliyorsunuz. Yani bunları bu şekilde, benim naçizane kanaatim, uğraşarak, çalışarak halledebilirsek, umuyorum ki daha iyi, daha güzel sonuçlar elde edebileceğiz.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ediyoruz.

Eğitimle ilgili de kısa bir barkovizyon gösterimiz var, ondan sonra söz vereceğiz. Karma olarak görüşeceğiz, konuları tartışacağız.

(Barkovizyon gösterisi)

Başkan: Avukatların eğitim sorunlarıyla ilgili de divandan Av. Muzaffer Nerse arkadaşımız kısa bir giriş yapacak.

Buyurun Muzaffer bey.

Av. Muzaffer NERSE: Teşekkür ederim.

Öncelikle buraya gelmiş olan meslektaşlara çok teşekkür ederim. Yalnız, katılımın az olması bana çok üzücü geliyor açıklaması. İnsanların haklarını savunan avukatların kendi haklarını savunmak için buraya gelmemiş olması dramatik herhalde. Buraya gelenlere de tekrar teşekkür ediyorum.

Eğitimle ilgili sorunlar, dört ana başlık arasında ilk karşımıza çıkan sorun oluyor. Hukuk fakültesiyle ilgili sorunlar karşımıza çıkıyor. Akademik kadroların yetersizliği, öğrenci sayısının fazlalığı, hukuk fakültesi sayısındaki sorunlar, ilk önce eğitimle ilgili sorunlar olarak burada karşımıza çıkıyor. Yalnız, burada şöyle bir şey söylemek istiyorum: Biz, öğrenci sayısının çok fazla olduğunu ve bu nedenle de avukat sayısının çok fazla olduğunu düşünerek başlamıştık. Buna ve bu konuyla ilgili yaptığımız araştırmalarda da Fransa'daki sistemi kendimize model almıştık. Ama çalışmalarımızdan sonra gördük ki, Fransa'daki avukat sayısının nüfusa oranıyla Türkiye'deki avukat sayısının nüfusa oranı aynı. Sonra acaba dedik, büyük şehirlerde yığılma mı oluyor Türkiye'de, böyle bir sorunla mı karşı karşıyayız? Ona da baktık, Fransa'daki avukatların hemen hemen yarısı Paris Barosu'nda. Yani aslında öğrenci sayısındaki veya avukat sayısındaki fazlalıkla ilgili bir sorun olmadığını gördük. Avukat sayımız yeterli, ama belki de iyi eğitilmiyorlar. Onunla ilgili bir sorunumuz var veyahut da yargılamanın bizde çok uzun sürüyor olması bir yük bindiriyor. Bu nedenden dolayı her avukat yeterince davaya bakamıyor. Böyle bir sorunumuz olabilir. Bunların hepsini burada tartışa-

MUZAFFER
NERSE'NİN
KONUŞMASI

MUZAFFER
NERSE'NİN
KONUŞMASI

lım istiyoruz sizlerle.

Bunun dışında, hukuk fakültesi eğitiminden sonra staj eğitimi başlıyor. Staj eğitiminde de buradaki meslektaşların çoğunun mensubu olduğu Ankara Barosu, aslında diğer barolara göre çok şanslı. Burada da sorunlar olmakla beraber, bizler diğer barolara göre çok şanslıyız. Fakat diğer barolarda durum bizdeki kadar güzel değil tabii ki. Staj eğitimi çok boş geçiyor. Çok kötü geçiyor. Müfredat standart değil bir kere, bunlarla ilgili sorunlar var.

Avukatlık sınavı, tabii ki çok önemli bir sorun ve mesleğe başladıktan sonra da meslek içi uzlaşma nasıl olmalı, olmalı mı, olmamalı mı? Bunların hepsini sizlerle tartışmak istiyoruz. Sizlerin görüşlerinizi almak istiyoruz. Çözüm önerilerinizi almak istiyoruz.

Teşekkür ederim.

Başkan: Muzaffer arkadaşımıza teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

HAKAN
AKARKEN'İN
KONUŞMASI

Av. Hakan AKARKEN (Ankara Barosu): Değerli divan üyeleri, sayın başkanlarım, değerli meslektaşlarım; merhaba.

Buraya gelen arkadaşlarımızın bazılarının gayet güzel hazırlıklar yaptıklarını görüyorum. Ben fazla bir hazırlık yapamadım. Buraya biraz da geç geldim. Onun için de özür diliyorum. Şu anda sadece duyduklarımı ve aklıma hızlı bir şekilde gelenlerle ilgili konuşacağım.

Bir kere katılımın azlığıyla ilgili olarak ben de değerli meslektaşına katılıyorum. Ama bu konuda herhalde sayın meslek örgütümüzün, Barolar Birliği'mizin bir sorunu olduğunu düşünüyorum.

Söyle ki: Sayın Barolar Birliği Başkanı'mız, pek çok televizyon konuşmasında, iktidarın haklı olarak katılımı, katılımcı demokrasiyi çok fazla uygulamadığını söylüyor. Acaba Barolar

Birliği'nde bu katılımcı demokrasiyi ne kadar uyguluyoruz?

Şöyle bir örnek vereyim: Mesela bir İşçi Avukatlar Komisyonu var mı? Barolar Birliği'nin? Şunu kastediyorum işçi avukatlar komisyonu derken; her baroya yazı yazılıp zorunlu olarak "işçi avukat, olarak çalışılan arkadaşlar kendi aralarında seçtikleri 3'er kişiyi buraya gönderebilir mi?" gibisinden bir demokratik açılım yapabilir miydi? Yapabilirdi. Yaptı mı? Yapmadı.

Bu sadece işçi avukatlar için değil, bunu genelleştirebiliriz de. Yani demokrasiyi birazcık yaysaydık, birazcık bunu etkin hale getirseydik, burasının daha geniş katılımli olacağını düşünüyorum.

Eğitimle ilgili olarak çok fazla söyleyeceğim bir şey yok. Eğitimle ilgili olarak bir alan, bir veren taraf olduğu için, genelde mesela Ankara Barosu'nun eğitiminin ben iyi olduğunu düşünüyorum. Her ne kadar kendi dergimizde bazı kötülemeler olsa da, iyi olduğunu düşünüyorum. Ama alan tarafın çok fazla bir talebi yoksa, ne yapılabilir bilmiyorum.

Bunun dışında, diğer genel söylenenlere tamamen katılıyorum, hukuk fakültelerinin fazlalığı. Yanlış hatırlamıyorsam Ankara Barosu, hukuk fakültelerinin açılmasına dair Bakanlar Kurulu kararlarına da idari yargıda dava açmıştı. Bunun hakkında başka dava açan var mı? Türkiye Barolar Birliği de dava açtı mı, bilmiyorum. Yani açılrsa herhalde daha iyi olur. Çünkü Barolar Birliği'nin ağırlığını düşündüğünüz zaman.

Açılıp açılmadığını bilmiyorum, herhalde öğrenirim, ama internet sayfasında bulamadım.

O kadar çok konu aklıma geliyor ki, internet sayfası der demez, ekonomik sorunlara gelmeden önce, Barolar Birliği'nin bir dergisi var. Bu dergi PDF formatında en son 2003 yılında konulmuş oraya. 2003 yılından sonra dergimizin çıktığını biliyorum ben, niye bütün yıllar yok? Sadece o da 2003 yılının bir sayısı PDF formatında. Yani birazcık ilgi eksikliği var gibi geliyor bu konuda da. Yani PDF formatında bütün yılların

HAKAN
AKARKEN'İN
KONUŞMASI

bütün sayılarını koyun oraya. İlk önce aklıma bütün avukatlara bedava gönderin diye gelmişti. Ama sonra, hayır, internet çağındayız, bilgisayar çağındayız, PDF formatında oraya koyarsınız, faydalı olacağını düşünüyorum.

Mesela bir başka aklıma gelen de, hemen Barolar Birliği'yle ilgili başlamışken konuşmaya, o kadar çok mevzuat değişti ki... Hatta iktidarlar biraz da geçmiş Cumhuriyet hükümlerine, Cumhuriyet değerlerine saldırırcasına bütün kanunları değiştirdiklerini ve bütün kanunları modifiye ettiklerini ve hatta bu konuda da kötü tartışmalar olduğunu hatırlıyorum. Bu değişen kanunları Barolar Birliği'nin yine PDF formatında internete koyabilecek ya da bütün avukatlara gönderebilecek bir ekonomik gücünün olduğunu düşünüyorum. Bunlar yapılmadığı için eksiklidir. Sayın başkanlarımız, sayın diğer bütün başkanlarımız burada olduğu için, Yönetim Kurulu burada olduğu için, bunu da söylemekte fayda görüyorum.

Hemen avukatların ekonomik sorunlarına geliyorum: Avukatların ekonomik sorunları dediğimiz zaman, ikiye ayıracağım bunu. Bir tanesi, avukatların ekonomik sorunları. Bir tanesi de meslek örgütümüzün ekonomik sorunları. Avukatların ekonomik sorunları dediğimiz zaman, biraz minimize edeyim. Bunlardan ilk aklıma gelen, işçi avukatların ekonomik sorunları. İşçi avukatlarımızın asgari ücreti konusunda yanlış hatırlamıyorsam Güneş beyin çabaları diyeyim, Yönetim Kurulu'nun tamamının onayıyla, ama Güneş beyin çabalarıyla bir milyarlık bir asgari ücret konulmuştu. Bu bazı meslektaşlarımızın ve Adalet Bakanlığı'nun dava açması sonrasında kaldırıldı ve konulmadı. Bu konuda mesela bunun tartışılması taraftarayım. Buna karşı olan avukat meslektaşlarımız var, yanında olan avukat meslektaşlarımız var.

Bu konuda nasıl karar vereceğiz? Sadece bu Barolar Birliği Yönetim Kurulu bir araya gelecek, toplanacak ve karar mı verecek? Bu konuda en büyük mağdur olan taraflar kimlerdi? İşçi avukatlar. En başta söylediğim gibi, her barodan 3'er kişi, her barodan 5'er kişi, kendi işçi avukatlar arasında seçtikleri

bir alt demokrasi kültürüyle ve bunların tavsiye kararlarını Barolar Birliği'ne sunmasıyla çözemeyiz mi? Tabii bu durumda diyecekler ki patron avukatlar... Patron avukatlar lütfen biraz sussunlar, bu konuda patron avukatlara söz vermiyorum, bu konuda demokrat değilim. Yani çok eleştirdiğimiz iktidar, 2005 yılında bir Belediye Kanunu çıkarttı ve -76. maddeyi yanlış hatırlamıyorsam- kent konseyleri kurdu. Uyguluyor mu belediyeler; uygulamıyor. Ama o kent konseylerinde ve bunun yönetmeliğinde ne var? Kadın meclisleri, çocuk meclisleri var, bunlar uygulanıyor. Evet, şu anda Ankara Belediyesi Sayın Belediye Başkanı diyelim uygulamıyor, ama uygulayan İstanbul Belediyesi var, Antalya Belediyesi var. Bunu çok eleştirdiğimiz iktidarlar yaparken, görece olarak sosyal Barolar Birliği'mizin yapmaması manidar.

İşçi avukatların asgari ücretinden bahsediyordum. İşçi avukatların asgari ücreti konusunda, diyebiliriz ki, Avukatlık Kanunu'na, kanun koyucuya teklif ederiz, kanun koyucunun yanına gideriz, söyleriz. Ne diyebiliriz; 1.000 YTL diyebiliriz veya ne diyebiliriz; kamuda çalışan en az ücret alan avukatın kiyle aynı olabilir diyebiliriz. Ama ve lakin biz burada sadece iktidarlardan bir şeyler bekleyen birileri mi olacağız, meslek örgütümüz bu mu?

Biraz önce bir meslektaşımız, "orada çok fazla avukat var, niye bunları yapmıyor?" dedi, ama biz onlardan sadece talep eden mi olacağız? Evet, edelim, ama talep eden yerine, Barolar Birliği bir tavsiye kararı gönderemez mi? Bu bir fikir, yani benim söylediklerime az sonra eleştiri olabilir. Ama lütfen özünü düşünürseniz sevinirim. Lafza takılmayın. Bir tavsiye kararı gönderebilir mi? Gönderebilir ya da meslek ilkelerine böyle bir şey yazabilir mi? Tabii ki yazabilir. Bırakın dava açılsın. Biz hukukçular o kadar ince düşünüyorsak, "bunu yaparsak kanuna takılır." Bırakın, İ. Melih Gökçek gibi önce yaparı, ondan sonra yargıya gitsin, ne olacaksa olsun.

Başka çözümler de var benim aklıma gelen. Mesela şu anda 4 yıldır, 5 yıldır burada SSK'lı olarak çalışan tanıdığım avukat arkadaşlarım var. Bunların SSK primi en alt limitten ödeniyor

HAKAN
AKARKEN'İN
KONUŞMASI

arkadaşlar. Bunu öğrenmek de o kadar kolay ki. Barolar Birliği, elinde herkesin annesinin, babasının adı, doğum tarihi var, ssk.gov.tr adresine girsin ve elindeki işçi avukatlar listesi varsa tabii, Ankara Barosu'nun olduğunu biliyorum. Barolar Birliği'nde de bunun olması gerektiğini de düşünüyorum, işçi avukatlar listesi- baksın. Bu işçi avukat arkadaşımız, patronuyla davalık olduğu zaman, bir iş mahkemesinde dava açtığı zaman, ücreti neden hesaplanacak, asgari ücretten mi? Hayır, öyle değil. Yazı yazılacak Barolar Birliği'ne, *"bu ne kadar para alabilir?"*, *"1 milyar, 5 yıldır çalışıyor."* 5 yıldır çalışıyor da, o patron sayın avukat meslektaşlarımız, nasıl SSK primini alttan ödüyor? Bunu Sayın Barolar Birliği Başkanı, SSK'ya yazı yazıp ya da 4 tane eleman, bilgisayardan anlayan, üniversite öğrencisi tutsun, bir haftada 50 bin, 60 bin avukatı tarasın ve o SSK alt priminden yatırılan avukatların patronlarına yazı yazsın, *"siz nasıl insanlarsınız?"* diye. Bunu niye yapmıyor Barolar Birliği? Bu cevabı cidden merak ediyorum.

CMK ücret tarifesi: CMK ücret tarifesi, malumunuz olduğu üzere, artık Adalet Bakanlığı tarafından bir yıldır yönetmelikle yapılıyor. Bundan önce kim yapıyordu; Türkiye Barolar Birliği. Bu da en yüksek tarifeyi söyleyeyim; ağır ceza için yanlış hatırlamıyorsam Barolar Birliği 375 demişti, iktidar tabii bir sidik yarışı yaparak affedersiniz, *"ben onu 400'e çıkartıyorum"* dedi. Ki, bir anlamı var mı 400'ün, bunun stopajını ve KDV'sini düştüğünüz zaman? Şimdi biz kalkıp da iktidara, *"kardeşim, bunu avukatlık asgari ücret tarifesine çekin"* diyebilir miyiz? Diyemeyiz; çünkü Barolar Birliği bunu yapmadı.

Şimdi biz dava açabilir miyiz?

Barolar Birliği açamaz, ama Ankara Barosu'nun açmasını istiyorum. Yani burada Sayın Genel Sekreterimiz var. Evet, Ankara Barosu açabilir, Barolar Birliği açamaz; çünkü yıllarca herkes dedi ki, *"bu CMK ücret tarifesini avukatlık asgari ücret tarifesine çekin."* Ama uyguladı mı; hayır, uygulamadı. Bu durumda benim de çözüm önerim; Ankara Barosu'na görev düşüyor.

Meslek örgütünün ekonomik sorunlarına geliyorum. Yani çalışan avukatların, işçi avukatların yüzlerce sorunu var, belki diğer arkadaşlar konuşunca bunu anlatacaklardır.

Meslek örgütümüzün güçlü olmasından bahsediyoruz. Arkadaşımın söylediği cafcıflı elbiseler, cafcıflı yakalıklara falan katılmıyorum, gerek yok ona. Hatta hiçbir şey giymeden de çıkabiliriz. Önemli olan, bizim beynimizin sağlam olması, duruşumuzun sağlam olması ve ideolojimizin sağlam olması. İdeoloji deyince, arkadaşların aklına kötü bir şey gelmiyordur inşallah. Sağlam olsun beynimiz, duruşumuz, gerisi sorun değil. Meslek örgütümüzün de ekonomik olarak güçlü olması gerekiyor, gerçekten çok güçlü olması gerekiyor. Bir konuda görüş alacak değerli profesörlerimizden, belki bazıları meccani, parasız yapıyor, ama bazıları da bu konuda para talep ediyordur. Ne bileyim, bir yere gidilecektir, yurtdışına gidilecektir, ekonomik olarak güçlü olması gerekiyor ve 2001 yılından itibaren de baro pulu denilen bir kavram girdi hayatımıza, bütün avukatlara, bu da güzel bir şey. Buna karşı da dava açıldığını, Anayasa Mahkemesi'nin reddettiğini falan da biliyoruz. Bunlar reddedildi. Şu anda baro pulu bizim hayatımızda yer ediyor.

Baro pulu, bizim meslek örgütümüz için çok önemli bir kavram. Ama bir sorun var. Yani damakta bir burukluk, açıklık mı diyeyim, yanlış bir kelime de kullanmak istemiyorum. Ama mesela Ankara Barosu -çok fazla övdüm Ankara Barosu'nu, ama- bir mali bülten yayınlıyor her ay. Barolar Birliği de yayınlasın, yani kötü bir şey olduğundan değil. Nedir; biz şeffaflık istiyoruz ya bütün iktidarda, bütün kamu kuruluşlarında. Biz de bunu yapalım. Bir zararı yok, yani zaten bir şey yok orada. Bir şeffaflık olsun, bir açıklık olsun ve avukatların ekonomik sorunları dediğimiz zaman, daha önce de bu konuşuldu. Sayın Genel Sekreter ya da mali işlerden sorumlu meslektaşımız cevap vermişti. Dedi ki, "yeni mesleğe başlayan ya da ihtiyacı olan..." Çünkü pek çok arkadaşım, emin olun icralık, kredi kartlarını ödeyemiyor. CMK'dan gelecek paralara bakıyor. 3 milyar, 5 milyar, faizi minimum tutarak para verin. "Kanunumuz müsa-

HAKAN
AKARKEN'İN
KONUŞMASI

ade etmiyor.” Hayır arkadaşlar, bu böyle değil, yönetmeliğinizi düzenlersiniz. Paramız mı yok; paramız yok. Mesela paramız yok dediğimiz zaman, hiç olmazsa benim gibi bu konuyu dert eden insanlar, İnternet sayfasına bakar, bu kadar para varmış. Şuralar barolara gönderilmiş. Şuralar şurada harcanmış. Paramız yok, tamam deriz.

Paranın varlığı için, meslek örgütümüzün güçlü olması için benim çok merak ettiğim ve mutlaka cevabını rica ettiğim, –kim verecekse– bir soru daha var: Ankara’da 2006 yılında 400 bin falan icra takibi açıldı. Bunların eminim ki 350 bin tanesi avukatlar aracılığıyla açıldı ve baro pulu yapıştırdılar oraya. Meslek örgütümüz ya da Ankara Barosu, 2006 yılında kaç tane baro pulu sattı? Bunu kim araştırdı? Yani bunun çok kolay, bir araştırma şirketi kurarsınız ya da avukatlar arasında bir komisyon oluşturursunuz, dersiniz ki, Ankara icra dairelerinde, hukuk mahkemelerinde 700 bin tane dava açıldı, ama 500 bin tane pul satılmış. Bir terslik var o zaman, yani bizim avukatlarımız ya yapıştırmıyor ya söküyor birileri. Bakın, size ben bu araştırmanın yapılması dahilinde yüzde 10, yüzde 20 artış olacağını düşünüyorum. Madem paramız yok, buradan yüzde 10, yüzde 20 artsın ve talep eden önce genç, meslekte genç diyeyim, avukat arkadaşlarımızdan başlayarak yıllık faiz yüzde 1, yüzde 2 ile 3 milyar, 5 milyar verin. Bu konuda da bir çalışma olursa sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Konuşmacı arkadaşta teşekkür ediyoruz.

Programa göre küçük bir kahve aramız vardı, o kahve aramızı verelim. 15 dakika sonra tartışmalara devam edeceğiz.

İKİNCİ OTURUM

Başkan: Değerli meslektaşlarımız; kahve arasından sonra ikinci bölüme başlıyoruz. Sabaha göre biraz daha sayımız arttı, elbette bu sevindirici bir durum.

Söz almak isteyen arkadaşlar vardı.

Buyurun arkadaşım.

Leyla GÜLTEKİN (Ankara Barosu, Stajyer Avukat): Her şeyden önce kıyafetim için sizden özür diliyorum. Üzerimde görmüş olduğunuz pantolonum, üniversitede okurken almış olduğum pantolondur. Üzerimdeki kazağım da yine aynı şekilde. Eğer staja başladığımda, geçimime yetecek kadar ücret alabiliyor olsaydım, emin olun, önünüze daha şık, mesleğimize daha yakışan kıyafetlerle çıkmayı çok isterdim, ama şimdilik bu mümkün değil.

LEYLA
GÜLTEKİN'İN
KONUŞMASI

Son konuşan arkadaşımızın ücretlerle ilgili, yani ücretle çalışan avukatlarla ilgili söylediği şeye bir şey eklemek istiyorum. Şöyle bir pazarlığa tanık oldum: Bir büroda çalışıyordum. Bir hafta önce ayrıldım. Bu büroda 250 milyon liraya çalışıyorum. Bilmiyorum aranızda kim 250 milyon liraya, yani genç avukat arkadaşlara sormuyorum, diğer huzurumuzdaki üstatlarımıza soruyorum, 250 milyon liraya bugün hanginiz çalışırsınız? Çalışsanız bile, acaba bu ücretle yaşayabilir misiniz? 1 milyarlık ücretle çalışmak isteyen bir genç avukatın karşısındaki patron avukattan şöyle bir teklif aldığımı duydum: *"Ben senin sigorta primini de yatıracam, 300 milyon lira kadar prim yatırıyorum. Bununun 700 milyonunu sana vereceğim ve geri kalanını prim olarak*

LEYLA
GÜLTEKİN'İN
KONUŞMASI

sana yatıracağım." Yani primlerini bile kendileri ödeyen genç avukatların ekonomik sorunlarının daha ciddiye alınarak dinlenilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ben çok büyük laflar etmeyeceğim, çok büyük sorunlarım da şimdilik yok; çünkü henüz 2 aylık stajyer avukatım. Ancak karşılaştığımız sorunlar, kendisini daha baroya kayıt yaptırırken göstermeye başladı. 500 milyon lira kaydiye ücreti vererek staja kaydoldum. Ankara Barosu'nun stajına kaydoldum, ve şöyle söyleyeyim: Benim annem babam devlet memuru emeklisi, kenarda ufak tefek birikmiş paraları da vardı, -ki okuturken bunun çoğunu bize harcamak durumunda kalıyorlar-. Neyse, zar zor bir şekilde, emekli maaşlarını ekleyerek, -ki stajımı da babamın emekli maaşını almasını bekleyerek başlatabildim-.

Aynı zamanda şunu söylemek istiyorum: Ben bir şekilde annemin, babamın geliri vardı, başlattım. Ama ailesi olmayan insanlar da avukat olmak isteyebilirler. Ailesinin durumu iyi olmayan insanlar da avukat olmak isteyebilirler. Hukuk fakültesine belki devam zorunluluğu olmadığı için, -ki birçok üniversitede öyledir- ben Ankara Hukuk Fakültesi mezunuyum, bizim fakültemizde devam zorunluluğu yoktu. Belli derslerde imza alınırdı o kadar. Ama çalışarak, hayatını kazanmak zorunda olan, para kazanmak zorunda olan insanlar, aynı zamanda hukukçu olmak da istedikleri için, bir şekilde çalışacak hayatını idame ettirebilecekleri için, hukuk fakültesini de seçmiş olabilirler. Hatta hukukçu olmak istemiyordur. İdealist değildir. Ama bir şekilde bir meslek edinmek için ve okuyabilmek için de çalışması gerektiği için hukuk fakültesini tercih etmiş olabilirler.

Ben şimdi soruyorum: Hukuk fakültesini çalışarak okuyan ve hiçbir başka geliri olmayan, ailesi olmayan bir insan, stajını nasıl yapabilir? Çünkü bize staj şartları verildi. Bunların arasında günlük, haftalık, aylık ücret almam zorunluluğu var, ama aynı zamanda bir geliri de yok. Bir avukatın yanında çalışırken, avukat size en fazla 250 milyon lira veriyor. Bu 250 milyon lira, zaten sizin o büroya giderken verdiğiniz yol

parası ve öğlen yediğiniz yemeğe gidiyor. Yani siz, usta-çırak ilişkisi gibi bir avukatın yanında çalışıyorsunuz. Üstelik avukatlığı da öğrenmiyorsunuz. Çünkü sadece kalemlere pul bırakılarak bir staj dönemi geçirdim. Bunun için de çalıştığım bürodan ayrıldım. Birçok arkadaşım adliyede karşılaşıyorum, okuldan mezun olan arkadaşlarımla konuşuyorum. Her biri aynı şeyden şikayetçi, "daha dava dilekçesi görmedim" diyorlar. Çünkü avukat olarak değil, ayak işlerine koşturulan insanlar olarak yetiştiriliyoruz.

Aynı zamanda herhangi bir sosyal güvencemiz yok. Geliri bir kenara bırakıyorum. Bize denildi ki, "şu kadar ücret daha öderseniz kayıttan sonra, sağlık sorunlarınızla ilgili bir olayla karşılaştığımızda, belli ücretlerle baronun bu hizmetinden yararlanabileceksiniz." 500 milyonun hepsini oraya verdiğiniz için, buna paramız kalamadı. Yani söylemek istediğim, diyoruz ya, avukatlık dışarıdan saygın bir meslek olarak görünmüyor.

Bence her şeyden önce avukatlar, avukatlığı saygın bir meslek olarak görmüyor. Çünkü mesleğin başında karşılaştığınız bu sorunlar, sizi yavaş yavaş bu meslekten soğutuyor.

Ben Ankara Hukuk Fakültesi'ne ilk tercihim olarak girdim. Oradan dört yılda mezun olmaya çabaladım ki avukat olabileyim. Avukatlıktan başka hiçbir meslek de düşünmedim. Ta ki staj dönemim başlayana kadar. Ve ben bugün KPSS kitapları alıyorsam, hâkimlik sınavlarına hazırlanmak için kitaplar alıyorsam, -avukatlık mesleği dışında daha önce bir meslek düşünmediğim halde- bunun tek sorumlusu yine avukatlardır diye düşünüyorum, kendi sorunlarını çözmedikleri için.

Aynı zamanda yine kalemlere gittiğimizde, kalemdeki insanların bize davranışları, hâkimlerin bize davranışları, bizi algılayışları; bunun da tek sorumlusunun yine avukatlar olduğunu düşünüyorum.

Çünkü biz, o kalemdeki insanların yapması gereken işleri de üstlenir, yaparsak, -ki böyledir, icra dairelerinde görüyoruz, diğer mahkeme kalemlerinde görüyoruz- kalem memurlarının

LEYLA
GÜLTEKİNİN
KONUŞMASI

yapması gereken işleri bile avukatlar yapıyorsa ve kendimizi onlara mecburmuş gibi hissediyorsak, -ki onlar devlet memurudur, orada yapmaları gereken belli görevleri vardır- biz bunları dahi üstleniyorsak, ben bundaki tek sorumluyu avukatlar olarak görüyorum. Siz önümde oturan daha ustalaşmış, mesleğinde ilerlemiş avukatlar olarak görüyorum.

Av. Özdemir ÖZOK (Türkiye Barolar Birliği Başkanı): İstediyini söyleyebilirsin.

Av. Leyla GÜLTEKİN: İnsanlar kendi saygınlığını nasıl toplumda kendileri kazanırlarsa, avukatların da yine aynı şekilde kendi mesleklerine olan saygıyı kendilerinin hareketleriyle, tavırlarıyla kazanacağına inanıyorum.

Aynı zamanda bir de sınavdan bahsediliyor, avukatlık sınavından. Benim bildiğim kadarıyla Ankara Barosu'nda -diğer barolar hakkında bir fikrim yok- staj eğitimi sonunda bir mülakat yapılıyor. Yani yine bir sınav var aslında. "Geldiniz, staj eğitiminizi bitirdiniz, gidin avukat olun" denilmiyor, yani sonuçta orada verilen eğitimin sonunda bir şey alıp almadığımız orada gözlemleniyor. Biz, 1 saate, 3 saate insanların hayatları bağlanıyor diye üniversite sınavını bile eleştirirken... Ben kişilerin avukatlık yeterliliğinin, mesleki yeterliliğinin yazılı bir sınavla yapılabileceğine inanmıyorum. Aynı zamanda şimdi bile iş bulamayan avukatlarımızın staj yaptıktan sonra avukat olarak değil de, iş takipçisi olarak avukatların yanında çalışan avukatlar zaten zorlanıyorlar. Bir de sınav elemesinden geçirildikleri zaman, bu insanların tamamen işsiz kalacağını düşünüyorum.

Buradaki sorun bence avukatlık sınavıyla değil, hukuk fakültelerindeki eğitim niteliğinin arttırılmasıyla ve barolar-da yapılan staj eğitimlerindeki niteliğin arttırılmasıyla ancak çözülebilir.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Zeynep BAYDAR (Ankara Barosu): Herkese saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle mesleğimizi kendi içimizde baltaladığımızı düşünüyorum. Ben kendimden bir örnek vereceğim. İki yıldır fiilen çalışıyorum. İlk başladığım dönemde çalışmaya başladığım yerde, bana 15 gün bir deneme süreci konulacağı -ki hepimiz biliyoruz, kanunda deneme süresi de sigortaya tabidir- ve ayın başından itibaren de sigortanın başlatılacağı söylenmişti. Belki benim hatam, ssk.gov.tr'ye işe başladıktan 4 ay sonra baktığımda sigorta primlerimin yatmadığını gördüm ve bunu çalıştığım avukatla görüştüğüm zaman, bana bunun sebebinin açıklayamayacağını, eğer istersem işten ayrılabileceğimi söyledi. Çünkü yerime gelecek alternatif çok fazlaydı.

Ben sadece kendisine şunu söyledim: *"Ben, sizin yatıracağımız 300-500 milyon için değil, bunu bir avukata nasıl yaptığımızı merak ediyorum. Sadece bana bu sorunun cevabını verir misiniz?"* dediğim zaman, kendisi benden sadece özür dilemekle yetindi. Bence biz, ilk başta avukatlar olarak kendi içimizde mesleğimizi baltaladığımızı düşünüyorum.

Diğer yandan, bir arkadaşımız bu 1.000 YTL konusuna değindi. Barolar Birliği bir girişimde bulundu ve asgari olarak brüt 1.000 YTL üzerinden maaş verilmesi gerektiği konusunda bir karara varıldı. Benim o günden sonra sigortalarım 1.000 YTL üzerinden yatıyor. Benim imza attığım bordro 716 milyon civarında bir şey. Ama sorun şu: Yine içimizden bir meslektaşımız, buna yürütmeyi durdurma kararı aldı. Tam olarak sonucu bilmiyorum. Gerekçeli karar açıklandı mı bilmiyorum. Yine bir meslektaşımız buna yürütmeyi durdurma kararı aldı. Alınmasaydı da, şu yöntemleri arayan insanlar biliyorum: Hukuk müşavirliğini yaptığı, danışmanlığını yaptığı şirketler üzerinden yanında çalıştığı avukatı sigortalı göstermek isteyen meslektaşlarımız oldu asgari ücretten. Yan çok affederseniz, bu taklalar dahi atılmaya kalkıldı.

ZEYNEP
BAYDAR'IN
KONUŞMASI

Buna ilişkin şöyle bir çözüm getirilemez mi diye düşünüyorum: Yine bir asgari sınır, hayat şartlarına yakışır bir asgari sınır belirlenerek bunun denetim mekanizması; sınır belirlenir, 1.000 YTL denilir, 2.000 YTL denilir. Ama bunu kim denetleyecek? Bunun meslek örgütümüzce yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Diğer taraftan, bir üçüncü baltalama olarak nitelendirdiğim; Ankara Barosu'nun Genç Avukatlar Kurulu'ndayız, arkadaşlarımızdan önümüze Barolar Birliği tarafından çıkartılmış bir yasa tasarısı geldi: Ücretli-çalışan avukatlar, serbest avukatlar. Yani tabiri caizse avukatlar ve avukatçıklar. Avukatçıklar başka bir sicile tabi olacaklar, onlara ayrı bir sicil numarası verilecek. Yani biz, kendi içimizde meslektaşlarımızı bu şekilde bir ayrıma götürürsek, biz mesleğimizi nereye taşıyabiliriz? Bana bunun cevabını kim verecek acaba?

Teşekkür ederim.

Başkan: Buyurun.

ŞİVAN
KAYA'NIN
KONUŞMASI

Av. Şivan KAYA (İstanbul Barosu): Buraya Çağdaş Genç Avukatlar Grubu adına geldim.

Biraz kendimizden bahsetmek istiyorum: Biz Çağdaş Genç Avukatlar diye bir oluşum kurduk; çünkü bizim sorunlarımızla ne İstanbul Barosu, ne Barolar Birliği ilgilendi. Üstatlarımız da ilgilenmedi. Bu yüzden haftalık toplantılar yapıyoruz. Toplantılarımızda sorunlarımızı dile getiriyoruz. Neler yapabiliriz, bunları konuşuyoruz. Kampanyalar düzenliyoruz, afişler asıyoruz. Ama bunlarda da çok zorlanıyoruz. Örneğin bir kampanyamız için tüm barolara mail attık, hiçbiri bu kampanyamızı web sitesinde yayınlamadı. Kampanyamızla ilgili afiş asacağız, baroda "sadece adliye panolarına" deniliyor. Sonra gidiyoruz, "staj eğitim merkezine asalım" diyoruz. Aldığımız yazıda, staj eğitim merkezi yazmadığı için oraya asamıyoruz, tekrar izin almamız gerekiyor. Böyle sorunlar yaşıyoruz.

Buraya gelirken arkadaşlarımıza dedik ki, "böyle bir toplantı var, gelin katılın, sorunlarınızı paylaşalım." Aldığımız cevap şu:

"Biz samimi bulmuyoruz, katılmıyoruz." Niye samimi bulmuyorlar? Öncelikle Barolar Birliği, web sitesindeki tehdidini kaldırmalı, "staj kredilerini niçin ödemiyorsunuz?" tehdidini kaldırmalı. İkincisi, hazırladıkları bir taslak vardı. O taslakla ilgili endişelerimiz oldu. Bununla ilgili de kimse samimi bulmadı. Bu yüzden katılım bu kadar az, bunu dile getirmek istiyorum. Yoksa biz buraya 3 otobüsle gelirdik, 4 otobüsle gelirdik. Ama 5 kişi geldik.

Bundan sonra, "eğitim" dediniz, hukuk eğitimi. Hukuk eğitimini çok açmayacağım, çünkü hepimiz sorunları biliyoruz. Hukuk fakültesi sayısı fazla, derslere avukatlar veya vatandaşlık bilgisi öğretmenleri anayasa derslerine giriyor, böyle problemler var. Bunun için öncelikle hukuk eğitiminin yeterli hale getirilmesi, akademisyen sayısının yükseltilmesini istiyoruz.

Akabinde, biz staj süreci yaşıyoruz; öğrenci miyiz, avukat mıyız, belli değil. Sosyal güvencemiz yok. Arkadaşlarımız bahsetti, adliyelerde aynı sorunları yaşıyoruz. Bir büroda çalışma yaşağımız olmasına rağmen, herhalde çalışmayan hiçbir stajyer yoktur. Bu yasak niye var? Yani uymuyorsak bir hukukçu olarak bu yasağa, bu yaşağın kanunda ne işi var, yönetmelikte ne işi var? Stajın nasıl geçtiğini biliyoruz. Yani çalışmak zorunda oluyoruz. Çoğu arkadaşlarımız herhalde telefonlara bakıyordur, çay getiriyordur, pul alıyordur.

Staj süresince staj eğitim merkezi, bilmiyorum Ankara Barosu'nu, ama İstanbul Barosu'nda da bir yaptırım söz konusu bu aralar. Tez yazıyoruz, bir gün geç kalırsa 3 ay sonra sunum yapıyoruz. Sunumda meslektaşlarımıza sunum yapıyoruz. Onlar bizi değerlendirip not veriyorlar. Ben itiraz etmiştim bir sunumda, "siz benim meslektaşısınız, yarın karşı karşıya geleceğiz duruşmada, siz bana neden not veriyorsunuz?" falan dedim. "Biz sizin burada hitap etmenizi filan sağlamaya çalışıyoruz." dediler. Ama bir günle olmaz. Daha sonra bu meslektaşım la ben bir toplu iş sözleşmesi görüşmesinde karşı karşıya geldim. Dedim ki, "bakın, siz bana not vermişsiniz, burada karşınızdayım,

ŞİVAN
KAYA'NIN
KONUŞMASI

yani bu doğru bir şey mi?" O cevap veremedi, özür diledi. Böyle sorunlarımız var.

Bağımlı-bağımsız çalışma konusuna hiç girmeyeceğim, yani ekonomik özgürlüğü olmayan bir avukatın bağımlı veya bağımsızlığını tartışmanın bir anlamı yok. Bu anlamda, sorunlarımız var, bu sorunların boyutları bence artmak üzere. Yani büro açamıyoruz. Niye açamıyoruz? Birincisi, kendimize güvenmiyoruz. Çünkü bir eğitim alamadık hukuk fakültesinde. Ben İstanbul Hukuk mezunuyum, okula gitmeden bitirdim açıkçası. Gitsem de dersi dinleyemiyordum. İkincisi, stajda adliye de bir şey öğrenmedim. Avukatın yanında sadece evrak takip ettim, avukat oldum. Yani bu kadar bilgiyle büro açılır mı? Açılmaz. Paran var mı? O da yok. Büro açamadım, hala bağımlı çalışıyorum.

Açan arkadaşlarım ne yapıyor, onu anlatayım: Bir avukatın yanında çalışıyorlar, bürolarına kilit vurdular, duruyor, sadece kirasını ödüyor, vergisini ödüyorlar. Sayın üstat meslektaşımız da, *"sen zaten vergi ödüyormuşsun, senin sigortanı yatırmama gerek yok, sen şu ücrete çalış"* diyor. O arkadaşımın bürosu orada duruyor.

Son gelişmeler, İstanbul Barosu sitesinde *"duruşmalarınıza ve hacizlerinize girebilirim"* diye ilanlar veriyor genç meslektaşlarım. Duruşma başına 25 milyon, haciz başına 20 milyon para alıyorlar. Bu nedir; bir taşeronlaşmadır, yani bağımlı-bağımsızın dışında bir taşeronlaşma söz konusu.

İkinci bir örnek, bilmiyorum gündeme geldi mi, konuşuldu mu; genelde hepimiz icra işi yapıyoruz, icra işini de belli bürolar yapıyor. Kurumlar diyor ki, *"Benim 10 bin tane dosyam var, bunların anaparası toplamı 3 trilyon. Avukat bey, sen bana 1 trilyon getir, ben tüm dosyalarını sana vereyim, üstü senin olsun."* Bu nedir; ihaleyle avukat satın alıyor. 1 trilyonu kim verecek; belli, 3-4 tane büro verebilecek. Bu taslağımızda da gördük. Bunun önü açıldı. İki büro açmak... Ben artık Sabancı'dan da büro açmasını bekliyorum. Çünkü avukatlıkta iyi para var.

Biz bürolarımızı açalım, avukat koyalım, Sabancı da parasını kazansın, Koç da kazansın. 1 trilyonu, 3 trilyonu versinler, biz de onların yanında 1 milyona, 500 milyon liraya SSK ile çalışalım. Bu anlamda Barolar Birliği'nin taslağını kınıyorum, başka bir şey söylemiyorum. Yani bizim sorunlarımıza çözüm üreteceği yerde, patron avukatların önünü nasıl açarız şeklinde girişimlerde bulunuyor.

Sonra, meslekle ilgili bunları anlattım. Burada biz bir tebliğ yayınladık. Yayınladık değil, bir şeyler hazırladık. Arada dağıtırız, çok ayrıntıya girmeyeceğim. Öncelikle şu staj kredisinin artık burs olmasını istiyoruz. Bununla ilgili imza kampanyamız var, İstanbul'da çalışıyoruz, bir ayda 1.500 tane imza topladık. Bunu da genelde stajyer ve genç avukatlar verdi. Bazı arkadaşlarımız staj kredisi almadığı için böyle bir şeye imza atmayacağını söylediler. Çünkü onlar almamış. Ama biraz önce arkadaşım, benden önce konuşan arkadaşımın durumunu herhalde görmediler. Bu kampanyayla ilgili çalışmaların hiçbiri hiçbir sitede yayınlanmadı. Ama arabuluculuk, imza kampanyası tüm sitelerde yayınlanıyor. Neden? Avukatların oradan maddi bir zararı söz konusu olacak. Biz ona da karşıyız, ama bizim sorunumuz şimdi bu. Yani biz, arabuluculuktan önce bunu halletmek istiyoruz. Ben şu anda kredimi ödemedim. Ödemeyeceğim de. Yani bana hangi meslektaşım hacze gelecek veya aciz vesikası alacak?.. O zaman mesleği bırakacağım, bunu şimdiden söyleyeyim. Benim gibi düşünen de birçok arkadaşım var.

Bu imza kampanyamıza destek vermenizi istiyoruz. Barolar Birliği yapmıyor, ama biz TBMM'den avukatlarla da görüştük. "İmzalarınızı toplayın, gelin bakalım" dediler.

Önerilerimiz neler; onları dile getireyim sırayla. Öncelikle bu burs, kesinlikle bir kere o tehdidi kaldıralım web sitesinden. Biz bu panelin samimi olduğuna inanalım artık.

İkincisi, bu kredi için toplanan baro pulu, ben bugün sabah baktım İnternet'te, 10 trilyon 600 milyar lira 2006'da para

SİNAN
KAYA'NIN
KONUŞMASI

toplanmış. Stajyerlere 3 milyar kredi veriyorsunuz. 10 trilyon 600 milyarı 3 milyara böldüğünüz zaman, 3 bin 600 yapıyor kişi yapıyor, 3 bin 600 kişiye burs verebilirsiniz bir yıl boyunca. Stajyer sayısı 2006'daki de 3 bin 500. Hani bizim tekrar geri ödememize gerek var mı; yok. Diyorsunuz ki, *"artan kısım ile sosyal gelişimine, mesleki gelişimine yardımcı olacağız."*

Ben bu sosyal gelişiminin, ne olduğunu henüz anlamadım. Barolara gönderilen paraların ne işe yaradığını anlamadım. İstanbul Barosu'nu bilmiyorum. Ama küçük illerde, 100 avukatlı, 80 avukatlı illere gönderilen para 80 milyar. Bu baronun gideri nedir? 1 tane sekreter, 1 tane katip çalışıyor. Toplasan, yılda 5 tane gideri var bu personelin. Kira veriyor mu? Veriyor, o da 10 milyar olsun. Geri kalan 60 milyarı ne yapıyorlar? Bilmiyorum. Genelde web sitelerinde pikniğe gittiklerini görüyorum. Öyle bir eğlenceleri var. Gitsinler, onu da yapsınlar tabii, ama...

Bizim buradaki çözümümüz şu: Genç avukatların bağımlı çalışmasının önüne geçecek çözüm. Bu staj kredisini kaldıralım. Daha sonra büro kredisi verelim. Ama en güzel teklifimiz şu: Barolar Birliği şimdi bir kampus yapıyor, web sitesinde var kocaman. Kaç kişi çalışacak orada, bilmiyorum? Ama binalar tutalım, kiralayalım, 3 oda 1 salon bir yer tutalım, 6 avukat koyalım. Her 5 kişiye bir sekreter koyalım, 3 yıl boyunca buranın giderlerini Barolar Birliği karşılasın. Ayrılсын o 3 yılı biten, yeni meslektaşımız gelsin. Küçük illerde çok kolay bu, zaten 10 tane genç meslektaşımız var. Büyük illerde de yapılabilir, yapılamayacak hiçbir şey yok.

Sonra, şu anda benim 1 milyar aidatım var baroya, ödemedim, çünkü ödeyemiyorum. 1 milyar maaş alıyorum, 700 milyon kirada oturuyorum. 325 milyonu staj kredisine verirsem, eksiyim şu anda. Benim doğalgaz, elektrik, suyum, ailemden destek alıyorum. *"Artık nereye kadar? Oğlum, kocaman avukat oldun, daha para istiyorsun babandan"* şeklinde söylemlerimiz var.

Bu aidatları 3 yıl bir kaldıralım, 3 yıl aidat almayalım. Eğer bunları çözersek veya genç meslektaşlardan veya tüm meslek-

taşlarımızın KDV ödemesini engellersek, sorunlarımızın bir kısmını çözeceğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.

Başkan: Buyurun.

Ceyhun DEMİRAĞIN (Stajyer Avukat): Sayın başkanımı ve yüce divanı saygıyla selamlıyorum.

CEYHUN
DEMİRAĞIN'IN
KONUŞMASI

Ben şu konuya değinmek istiyorum: Adliye hizmeti, bir kamu hizmeti sonuçta ve her iş bir ekip işi olduğu gibi, adliye hizmeti de bir ekip işidir bana göre. Çok yeni mesleğe başlayan çok yeni bir stajyer avukatım, burada üstatlarımın karşısında bazı şeyleri dilim döndüğü kadar açıklamaya çalışacağım.

Maalesef bazı avukat meslektaşlarımızda ve stajyer avukatlarımızda bir *"ne oldum delisi"* havası var. Bu çok yanlış bir şey. *"Ben avukat oldum, dünyayı ben yarattım"* havasıyla yaklaşıyor. Halbuki adliye hizmeti, bana göre bir ekip işidir; katibiyle, mübaşiriyle, bir başsavcının şoförüyle hatta. Bir şoförü küçümseyemezsiniz. Çünkü şoför dediğiniz kişi, o başsavcıyla beraber aynı hacim içerisinde zamanı geçiren bir şahıstır. Bu nedenle, mesela bir katibin yanına evrak incelemeye veya dosya incelemek için bir stajyer avukat veyahut da bir başka avukat geldiği zaman, şahit olduğum bir olay, *"ben avukatım, şu dosyayı verir misin; şu dosyaya bakacağım"* dediği zaman, oradaki çalışan tüm katip memurlarımın hiçbirinin yüz vermediğini, o dosyayı da vermediğini, *"git ara bul, kendin nereden bulursan bul"* dediğine şahit oldum.

Burada demek istediğim konu; eğer biz hizmeti çok daha elverişli, çok daha kendimiz lehine ve toplum lehine uygun kılmak istiyorsak, bazı kafamızdaki önyargıları da atmamız gerekiyor. Mesela aynı kaleme ben de gittim, *"nasılsınız arkadaşlar?"* dedim, *"iyi çalışmalar"* dedim ve inanır mısınız, kahvem ayağıma geldiği gibi, kahvemi de hiç karıştırmadım, kendileri karıştırdılar. Gerçekten söylüyorum.

CEYHAN
DEMİRAGIN'IN
KONUŞMASI

Bunu neden söylüyorum? Karşımdaki insanın eğitimi, lise düzeyinde bir eğitim. O kafasından diyor ki, *"koskoca hukuk fakültesini bitirmiş bir avukat geldi, bana 'arkadaşlar, nasılsınız?' dedi"* diyor ve sana olan saygısı artıyor. Ama öteki türlü *"görüyorsun, tavrına, üslubuna bak"* diyor, *"avukat olmuş, ama gelmiş, kendini bir hayli havada görüyor"* diyor. O yüzden o arkadaşlar da bizimle aynı kaderi paylaşan ekibimizin parçalarıdır. Eğer bir şeyler verimli olacaksa, bu ekip ruhuyla olur. Her iş ekip ruhudur bana göre. Yani bir inşaat mühendisi *-inşaat mühendisleri alınabilir-* bir binayı dikemez. Binayı kim diker; kalfa diker. İnşaat mühendisi 2 tuğlayı dikemez, ama kalfa, o koca binayı yapar çıkar. O yüzden, bu işlere böyle yaklaşmanın daha mantıklı olacağı inancındayım.

Vergi konusuna gelince, babam maliyecidir, yeminli mali müşavirdir, vergi konusuna çocukluğumdan beri bir aşinalığım vardır. O sebeple, hep ona da söylerim, tartışırız bazen bazı konuları. Yani avukatlar ortalama bir gelir gösterilsin her yıl, o gelir üzerinden vergilendirilsin ya da stopaj yoluyla vergiler belli oranlarda alınsın. Bir de amortisman diye bir olay vardır vergide. Neden şimdi avukatın amortismanı yok, avukat yıpranmıyor mu? Avukatın da bir yıpranma payı olması lazım. Avukat da bu meslekte yıpranan, emeğini ortaya koyan biri. Her yönden yıpratıcı bir meslek avukatlık mesleği, kolay bir meslek değil. Avukatlıkta da o zaman bir amortisman oranı olması lazım ve yıllar itibariyle hadlere vurulması lazım, buradan verginin düşürülmesi lazım. Ödenecek vergiler bakımından. Tabii bu olur veya olmaz, görüşlerimiz, ama bütün bu görüşler birlik olarak, güç olarak kabul edilir ve kamuoyuna lanse edilirse, bir yaptırım halini alabilir.

Büro konusuna gelince, maalesef birçok avukat meslektaşlarımız, artık bilemiyoruz niçin böyle davrandıklarını, kendileri de staj döneminden muhakkak ki geçtiler, -ama herhalde unutupyorlar o yıllarını daha sonra- iyi niyetle yaklaşmıyorlar. Yani bunun sebebini bilemiyoruz. İçlerinde muhakkak çok iyi niyetle yaklaşıp *"genç bir meslektaşımı topluma kazandırayım, onu da başarılı bir meslektaşım olarak göreyim"* hissiyatıyla yaklaşan

vardır. Ama çoğu maalesef bu yaklaşımı sergilemiyor. O zaman biz ne yapıyoruz; biz burada derin bir araştırma içerisine giriyoruz. Nasıl bir araştırmaya giriyoruz? İyi niyetli, bana gerçekten verim verebilecek, benim verim alabileceğim, gerçekten bir ağabey-kardeş gibi olabileceğimiz, gerçekten iyi niyetli avukat araştırmalarına giriyoruz. Yani resmen bir kişilik araştırmasına giriyoruz artık. Yani *"tamam, şu büroda şu avukat vardır, giderim"* diyemiyoruz. Maalesef bu da avukatlık mesleğini baltalayan bir durum. Burada her avukatın mümkün olduğu ölçüde elinden gelen özveriye ve iyi niyeti, ben de dahil olmak üzere, diğer stajyer arkadaşlarıma göstermesi gerekir. Çünkü bu ne içindir? Makam, koltuk geçicidir, yani mahkeme kadının mülkü değilmiş. O yüzden yarın siz giderseniz, biz gençler arkadan geleceğiz, bu mesleği idame ettireceğiz, bu mesleği Türk kamuoyuna ve dünya kamuoyuna artık biz temsil edeceğiz, lanse edeceğiz ileride. O halde, bizim üstatlarımızdan, büyüklerimizden veya meslek erbaplarından çok öğreneceğimiz şeyler var demektir. O zaman burada karşılıklı iyi niyet esas olmalıdır. Bu kesinlikle temel bir kıstas olmalıdır.

CEYHUN
DEMİRAGIN'IN
KONUŞMASI

Konuşacaklarım bu kadar. Dinlediğiniz için çok teşekkür ederim. Hepinize iyi çalışmalar diliyorum.

Başkan: Buyurun.

Av. Hasan KILIÇ (İstanbul Barosu): Değerli meslektaşlarım; öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Konuşmamı herkesi dinledikten sonra yapacaktım. Ancak meslektaşımızın konuşmasından sonra söz almaya karar verdim. Kalemlere ilişkin, memurlara ilişkin veya avukatların işlerini yaparken davranışlarına ilişkin bazı şeyler söyledi.

HASAN
KILIÇ'IN
KONUŞMASI

Şunu belirtmek istiyorum: Meslektaşımız henüz stajyer, yolun başında. Bu işler, çay kahve içmekle hiçbir şekilde olmaz. Bu işler direnmekle olur. Bu işler örgütlenmekle olur. Tüm avukatların tavrını ortak şekilde koyması gerekir. Bunu niye söylüyorum? En son dün itibariyle bir olay yaşadım. Kalemde dosyayı inceleyemedim. Ve bu bir hukuk davasına ilişkin

HASAN
KILIÇ'IN
KONUŞMASI

dosya. Dosyayı hiçbir şekilde inceleyemedim ve kalemde katip, müdür, mübaşir, hâkim, çok güzel bir şekilde işbirliği haline girilmiş bir şekilde benim dosyayı incelememe izin vermediler. Bunun sebebi de bizim çay kahve içmemiz, hiçbir şekilde tavrımızı ortaya koymamamız, avukatlığımızı ortaya koymamamızdan ileri gelmektedir. Orada da eğer benim gibi diğer meslektaşlarımız da gerekli tavrı koysaydı, eminim ki bu tür sorunlar yaşanmazdı. Çünkü benim ortaya koyduğum tavır, o kişiler tarafından tuhaf karşılandı, olması gereken bir durum tuhaf karşılandı, bunu belirtmek istiyorum.

Mesleğimizin sorunlarına ilişkin çeşitli görüşlerim var. Yine stajyer arkadaşımız burada çok güzel bir konuşma yaptı. Tabii orada şöyle bir durum var: Stajyerlerin çalışması şu anda yasak ve meslektaşımız çalışıyor. Tabii bunu suçlama anlamında söylemiyorum. Önemli olan, onu buraya nelerin getirdiğidir. Demek ki bir sorunumuz var, bunu en başta tespit etmemiz lazım. Sorunun çözümüne ilişkin girişimlerde bulunmamız lazım.

Değerli meslektaşlarım; mesleğimiz her geçen gün çeşitli saldırılara maruz kalıyor. Bunlardan bir tanesi arabuluculuk. Diğer bir tanesi, vergi avukatlığı getirilmek isteniyor. Aynı şekilde uluslararası hukuk büroları, mesleğimizi daraltan, tehdit eden diğer bir konu. Bu sorunlara ciddi anlamda çözüm bulmamız gerekiyor. Benim birkaç tane önerim var. Eğer bunlar, üzerinde çalışılırsa, yeni açılımlar getireceğini düşünüyorum. Bunlardan bir tanesi Ticaret Kanunu'na ilişkin. Ticaret Kanunu'nda, şu anki tasarıda denetçiler mali müşavirlerden oluşmaktadır. Ancak biliyorsunuz ki, denetim sadece mali değildir. Hukuki denetim de vardır. Biz avukatlar olarak yıllardır haklarımızı hiçbir şekilde koruyamadığımız için, kendimize yeni iş imkanı, yeni güvenceler yaratma çabamız olmadığı gibi, elimizdeki imkanları da kaybetmekteyiz. Eğer burada şöyle bir şekilde düşünersek, Ticaret Kanunu'nda hukuki denetimin avukatlar tarafından yapılması öngörülürse, şu an Türkiye'de 178.000 civarında limitet şirket var, anonim şirketler buna hiçbir şekilde dahil değil. Yüzbinlerce şirket var ve bunu avukatlara

Türkiye genelinde böldüğümüzde, çok ciddi anlamda meslektaşlarımıza büyük bir gelir kapısı getirecektir. Peki, mali müşavirler bunu çok güzel bir şekilde tasarıya yerleştirirken biz ne yaptık? Hanginizin bundan haberi var? Kendimizi eleştirmeliyiz. Eleştirmekle de kalmamalıyız, sorunları tespit edip o sorunları çözmeliyiz. Demek ki daha çok mücadele etmemiz lazım. Avukat, önce kendi hakkını savunmalı. Dün kalemde tartışırken bunu söyledim, *"Ben kendi hakkımı savunamıyorsam, benden avukatlık beklemeyin. Şu an ben sizin sayenizde kendi hakkımı savunamıyorum, dosyayı inceleyemiyorum"* dedim.

Biz önce kendi haklarımızı savunmalıyız. Mali müşavirler çok güzel bir şekilde savunuyor; vergi avukatlığının gelmesini istiyorlar. Biz ne yapıyoruz buna karşı? Hiçbir şey yapmıyoruz. Lütfen bu Ticaret Kanunu'na eğilelim. Sadece genç avukatların sorunu yok, bütün avukatların sorunu var. Soruna sadece genç avukatların sorunu olarak bakmamamız lazım. Ben böyle bakıyorum. Bütün avukatların sorunu var şu anda. Hep beraber elbirliği içerisinde çözmemiz lazım. Ticaret Kanunu'na lütfen ciddi anlamda eğilelim. Eğer bunu çözersek, her avukatın asgari 2.000 - 3.000 YTL geliri olabilir. Bu da avukatlık mesleğine yeniden bir ivme kazandıracaktır. Ekonomik anlamda güçlü olan avukatların durumu da daha dik olacaktır. Müvekkile karşı da, siyasilere karşı da, her türlü olaya karşı daha dik duracaktır ve gerçek avukatlık o zaman o zaman ortaya çıkacaktır diye düşünüyorum.

Ayrıca Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Tasarısı da var biliyorsunuz. Bu konuda arabuluculuğa ilişkin hocamız Hakan Pekcanitez'i ben İstanbul Barosu'na davet ettim, Genç Avukatlar Birliği Başkanı olarak ve Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nı hazırlayan komisyonun başkanı olduğu için kendisini davet ettik. Orada yaklaşık 5,5 saatlik bir görüşme yapıldı. Orada çok önemli bir şey vardı. Sürekli bizlere bir şeyler dayatılmakta. Gerekçe de şu: *"Arkadaşlar; dünya düzeni değişiyor, çağın gerektirdikleri var, uyum yasaları var. O yüzden bunları bunları getirmemiz lazım."* İleride de denilecek, *"vergi avukatlığın getirmemiz lazım, arabuluculuğu getirmemiz lazım, çünkü uyum"*

yasaları.” Ancak her nedense uyum yasaları avukatın aleyhine işliyor. Bir yerde birileri bir yanlışlık yapıyor. Uyum yasalarında şöyle bir şey de var: Çağdaş hukuk sistemine sahip ülkelerde savunmanın olmadığı bir yargılama düşünülemez. Eğer biz, bir şeylere uyum sağlayacak olsak, öncelikle savunmanın yargılama içerisine mutlaka yer aldığı bir yapıya gitmemiz gerekir. Bireylerin hak kaybını aza indirmek için ve yargılamadaki karışıklığı minimuma indirmek için, tarafların kendilerini avukatla temsil zorunluluğunu getirmemiz lazım. Bu bizim için bir hak değil, görev aynı zamanda. Eğer hukukçuyusak, eğer ideallerimiz varsa, bireyler için, 70 milyon için bunu öne sürmemiz lazım. Sadece kendi çıkarımız için de değil.

Hocamız da orada bunu kabul etti ve kendisine kimsenin destek olmadığını belirtti. Ancak ben şunu biliyorum: Hocalarımız avukatlık yapmalarına rağmen, her nedense avukatlara karşı ayrı bir tavırları var. Yani bu olan bir şey, bütün Türkiye’deki hukuk sistemi içerisinde avukatlar yalnız. Her ortamda, dostları da hiçbir şekilde yok. Eğer bunu savunuyor olsaydı, arabuluculuğu savunduğu gibi, bu dediğim düşüncüyü de savunurdu. Dolayısıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nda, yeni yapılacak kanun tasarısında eğer biz bunu bastırırsak, mücadelemizi verirsek, pasif avukatlığı bırakıp, çay kahve içerek, şirin gözükerek değil de, mücadelemizi ortaya koyarak bir şeyler yaparsak bu olabilir.

Şu an 50 milyarlık bir sınır var. Bu 50 milyarlık sınır geldiği zaman, biz bunu hiçbir şekilde değiştiremeyiz. Bu kanun bu haliyle çıktığı zaman, bu uzunca yıllar gidecektir.

Bakın, bugün mali müşavirler, vergi daireleri şifre zorunluluğu getirdi ve fiili uygulama da yarattılar. Barolar Birliği bu konuda ciddi çalışmalar yaptı ve bu sorunu aştı. Fiili uygulamayla mali müşavir getirilmesi zorunluluğunu şu an yarattılar. Biz savunmanın önemini bilen insanlar olarak, savunmayı yargılamanın içerisine bir türlü yerleştiremiyoruz. Bunun üzerine lütfen eğilelim. Ticaret Kanunu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, en azından kişilerin üzerlerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri durumlar hariç, diğer durumlarda kişinin kendini

avukatla temsil etme zorunluluğunu getirirsek, hem sistemde bir rahatlama, hem de bizim açımızdan da bir rahatlama olacağı kesindir. Bu bizim kendi çıkarımızı düşünerek istediğimiz bir şey değildir. Eğer biz avukatlığa inanıyorsak, avukatlık yapıyorsak, avukatın mahkeme salonunda bulunmasını mutlaka istemeliyiz. Bu bizim ideallerimizden kaynaklanan bir durum olmalıdır.

Onun dışında, Avukatlık Kanunu'nda çeşitli değişiklikler yapılması gerektiğini düşünüyorum. Uluslararası hukuk büroları; mutlaka bu konuda bir çözüm sağlanmalıdır. 10.000 kişinin alabileceği işi, bir avukatın alması hiçbir şekilde mantıklı gelmemektedir bana.

Biz tüccar değiliz, tacir değiliz, ticaret yapmıyoruz değerli meslektaşlarım. Biz avukatız. 10 bin dosyayı, 20 bin dosyayı hangi avukat takip edebilir? Öncelikle bunu da çözmemiz gerekiyor.

Onun dışında, diğer mesleklerden, örneğin hâkim ve savcının avukat olması, bunun çok yanlış bir konu olduğunu düşünüyorum. Yıllarca aynı salonlarda, koridorlarda birlikte hizmet vermiş insanların daha sonra gelip de karşısında durabileceğini, bazı şeyleri objektif yapabileceğini, savunma görevini objektif yapabileceğini hiçbir şekilde düşünmüyorum. O yüzden buna da ciddi bir önlem almamız lazım. Profesörlere ilişkin kimse alınmasın, ben aynı zamanda İstanbul Barosu Avukat Hakları Merkezi Genel Sekreteriyim. Bir hocamızın dosyası geldi ve hocamızla görüştüğümüzde, avukatlık hukukunu hiçbir şekilde bilmediğini öğrendim. Avukatlık hukukunu bilmeyen, avukatlığı savunamayan, kendi hakkını arayamayan birinin avukat olması mümkün değildir.

Buna da ciddi anlamda eğilmemiz lazım. Cüppe giyilmeden avukat olunmadığını maalesef zanneden hocalarımız var. Tabii burada bence hocalarda değil, sorun bizde, biz kalkıp kendimizi eleştirmeliyiz. Biz bazı şeylere izin veriyorsak, kendimizi eleştireceğiz, hâkimi, savcıyı, hocalarımızı, kalemdeki memuru değil. Dün ben onu yaptım; o memuru eleştirmedim,

HASAN
KILIÇ'IN
KONUŞMASI

kendimizi eleştirdim. Meslektaşlarımız eğer dik duruşu göstermiş olsalardı, biz bununla karşılaşmayacaktık.

Bu Ticaret Kanunu, HUMK belli oranda bizi rahatlatacaktır diye düşünüyorum, ciddi anlamda rahatlatacaktır, eğer biz mücadele verirsek.

Diğer bir sorun, ücret meselesi. Ücret birliğini mutlaka sağlamamız lazım. Ücret birliğini sağlayamazsak, meslekteki yıpranma giderek hızlanacaktır, bu kesinlikle sağlanmalı. Minimum bir tarifemiz olmalı ve buna herkes uymalı. Uymayan, gerekirse avukatlıktan atılmalı. Aksi takdirde bu sorunlar çözülmeyecektir. Ücretin tahsili ciddi bir problemdir.

Bakın, ben şunu söylemiyorum: Örneğin boşanma davasında 4 milyar herkesten tahsil edin demiyorum. Ancak bu üzerinde çalışılırsa, diğer ülkelerde uygulamaları var, Yunanistan'da örneğin, belli bir düzene oturtulabilir. Bireyin de çıkarını gözeten, ancak avukatların da çıkarını gözeten bir sistem oturtulabilir. Dava şartı şeklinde, vezneye yatması şeklinde bir sistem yapılabilir. Bu konulara mutlaka ciddi anlamda eğilmemiz lazım, önce sorunlarımızı tespit etmemiz lazım.

Staj kredisine ilişkin meslektaşımız burada anlattı, bu konuda ciddi bir problem var. Olanı görmemiz lazım. Tabii ki olması gereken, herkesin staj kredisini ödemesi. Ancak bir de olanı görmemiz lazım değerli meslektaşlarımız. Şu anda staj kredisini de ödeyebilecek, aidatını da ödeyebilecek bir durumda değil meslektaşlarımız. O zaman ne yapacağız? Hep birlikte taşın altına elimizi sokacağız. Bu şekilde yan yana geleceğiz, bu işleri nasıl çözeceğiz diye oturup düşüneceğiz. Bunun başka bir yolu yok. Bir meslektaşımızdan bana bir öneri gelmişti. Baro pulunun miktarının arttırılması şeklinde. Bu olur olmaz, bilemiyorum, üzerinde böyle bir çalışma yapılabilir diye düşünüyorum.

Eğitim üniversitede bitmiyor. Üniversitelerin mutlaka düzenlenmesi lazım. Barolar, kendi kriterlerine uymayan üniversitelere –bu Güneş beyin önerisi, çok güzel bir öneri– ilişkin

düzenlemeler yapılmadığı müddetçe, o üniversiteden öğrenciler kabul etmeyebilir. Böyle bir zorlama yoluyla üniversitedeki eğitim sisteminin düzeltilmesi yoluna gidilebilir. Ayrıca meslek içinde avukatlık ruhsatını aldıktan sonra da tüm meslektaşların sürekli ve zorunlu eğitime tabi tutulması şart. Bunun da mutlaka gelmesi gerekir, bu bizim lehimize çok ciddi anlamda değerler katacaktır diye düşünüyorum.

Bakin, şu önerilerimizi eğer uygularsak, sorunlarımız kalmayacaktır: Ekonomik anlamda güçlü avukatı yaratırsak, gerçek anlamda savunma görevini yerine getirebilecek konuma da geliriz. Gayrimenkul alım satımı, oto alım satımında belirli ilkelere avukatın ilkesi aranmaktadır. Biz olayları şu şekilde değerlendiriyoruz: "Her şeyi avukat mı yapsın, her şeyi avukat mı yapacak?" Evet, hukuki işlemleri avukat yapacak. Bireylerin hak kaybına yol açmamak için, bunu minimuma indirmek için bunu avukatlar yapacak. Bu bize de fayda sağlıyor, bu ayrı. Bu sistemi getirebiliriz. Geçen yıl 2 milyon gayrimenkul satılmış. Yani bu çok fazla da olabilir. Bir yerden duyduğumu söylüyorum. Söyle de olabilir: Bireyler kendi işlemlerini kendileri yapabilir. Ancak ilkokul mezununa, müşavirlere, bu iş takipçilerine değil de, avukatlara burada yetki verilebilir. Bu herkesin ortak çıkarını gözeten bir durum. Ticaret Kanunu, HUMK, Avukatlık Kanunu'ndaki düzenlemeler ve bu şekilde bir düzenleme, avukatlığa ciddi anlamda bir rahatlama getirecektir.

Ancak birinci sorunumuz, tabii ki bunlar çözümlerdi, sadece konuşup eleştirmek olmuyor. Ben o anlamda çözümleri de sunduğumu düşünüyorum. Ancak en önemli çözüm şu: Biz öncelikle kendi hakkımızı yeterince arayamıyoruz değerli meslektaşlarım. Lütfen pasif avukatlıktan sıyrılalım, aktif avukatlığa geçelim. Gücümüzü bilelim, görevlerimizi bilelim. Arabuluculuk Kanunu'na ilişkin çalışmalar yapıyoruz, ancak tek başımıza uğraşıyoruz. Meslektaşlarımızın duyarsız olduğunu buradan söyleyebilirim. Ciddi anlamda bir duyarsızlık var. Adliyedeki panoları bile okumayan bir kitle olduk bugün ne yazık ki. Kendimizi mutlaka eleştirmemiz lazım.

HASAN
KILIÇ'IN
KONUŞMASI

Arabuluculuk Kanunu'na ilişkin kısa bir şey söylemek istiyorum, ondan sonra bitireceğim. Daha konuşulacak çok şey var, günlerce konuşulacak sorunlar var. Arabuluculuk Kanunu Tasarısı, maksatlı bir tasarıdır. Kötü niyetle hazırlanmış bir tasarıdır.

Bu tasarıya ilişkin açıklamalar yapan kişiler, tasarının dünyada bu şekilde uygulandığını belirtiyorlar. Biz bu şekilde uygulanmadığını biliyoruz. Peki, neden bu şekilde açıklamalar yapıyorlar? Demek ki tasarının geçmesini çok ciddi anlamda istiyorlar.

Değerli meslektaşlarım; Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nda iki tane nokta var: İlam niteliğinde olması, hukuk dışı bir yapının özendirilmesi. Bakın, biz Genç Avukatlar Birliği olarak arabuluculuğa karşı değiliz, mahkeme dışı çözümler olabilir. Ancak mahkeme dışı çözümler hiçbir zaman hukuk dışına taşırılmamalıdır. En son bir örnek vereyim: Taraflar arabulucu önüne gelmekteler. Arabulucu eski bir hâkim, yani arabulucunun hukukçu olması koşulu var. Tarafların kendilerini vekille temsil ettirme zorunluluğu var. Bizim ülkemizde var mı böyle bir şey? O zaman biz avukatlar, bu kanun için niye bağırıyoruz, niye 70 milyonun hakkını aramıyoruz, neredeyiz? Sadece kendimiz için değil, ideallerimiz için de savaşmamız muhakkak gerekiyor. Arabulucu önüne gelen taraflar, vekiliyle beraber gelir ve şunu söyleyeyim: Eğer taraf imza atarsa, vekil kabul etmezse, o sözleşmenin hiçbir geçerliliği bulunmamaktadır. Bütün oradaki sorumluluk, yetki taraflardadır, arabulucunun hiçbir fonksiyonu yoktur. Peki, neden bize bu şekilde anlatılmıyor? Neden arabulucunun hukukçu olmadığını, bu işin çok light, rahat, relaks bir ortamda gerçekleşen, herkesin relaks olacağı, kimsenin sorun yaşamayacağı yeni bir hukuk sistemi gibi anlatıyorlar? Dünyada hiçbir yerde arabuluculuk yargı reformu değildir. Bizim ülkemizde yargı reformu şeklinde lanse edilmektedir.

Devlet, asli görevini yerine getirmemektedir. Hâkim, savcı açığı, avukatların yargılamanın içerisindeki yeri, teknik altyapı eksikliği, bunların hiçbiri yerine getirilmemektedir ve biz

arabuluculukla uğraşmaktayız. Arabulucu, başka ülkelerde başkayken, bize tam farklı şekilde anlatılmaktadır.

HASAN
KILIÇ'IN
KONUŞMASI

Buradan ilk konuşmamızın başına dönüyoruz. Burada sorun o kişilerde değil, burada sorun bizde. Biz ne tepki gösterdik, biz ne yaptık, kanun tasarısını alıp inceledik mi? Tamam, avukatlığa zarar verebilir. Peki, avukatlık görevine soyunmuş, idealist meslektaşlarım, 70 milyonun hakkını savunmak için ne yaptılar? Ankara Barosu bunu destekliyor, ona hiç girmeyeceğim, konu uzayacak. Ankara Barosu'nun üyeleri burada oldukça fazla, onlar umarım kendi içlerinde bu konuyu eleştirirler.

Değerli meslektaşlarım; ilam hükmündeki belgeyi dünyanın hiçbir yerinde, (Avusturya hariç), hukukçu olmayan biri düzenleyemez ve düzenlememektedir. Ancak şu an bütün dünyada böyle uygulandığını ve arabulucunun hukukçu olmadığını, ilam hükmünde belgeyi düzenlediğini duymaktadırlar. Tabii ki biz cevap vermezsek, görüşlerimizi sunmazsak, bu şekilde anlatılır.

Biz kendi adımıza bütün hukuki mücadelemizi vereceğiz. Türkiye'de artık bir şeylerin değiştiğini ben hissedebiliyorum. Çok ciddi anlamda duyarlı bir kitlenin geldiğini de görüyorum. Değerli üstatlarımız, Barolar Birliği'nin değerli yöneticileri, değerli başkanımız bu konuya eğilmiştir. Lütfen bu sorunların çözümü için hep birlikte bir dayanışma gösterelim, elbirliği içerisinde olalım. Başka türlü sorunlarımız çözülemeyecektir.

Hepinize saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun.

Av. Mustafa KÖROĞLU (Ankara Barosu): Merhaba.

"İnsan ve Herkes" kitabı -yaklaşık 50. sayfalarında falan olması lazım- "kökten gerçeklik" diye bir kavramdan bahseder. Bu kavramdan bahsederken anlatmak istediği şey, aslında kim-
senin başkasının acısını anlamayacağı, tam olarak hissedeme-

MUSTAFA
KÖROĞLU'NUN
KONUŞMASI

MUSTAFA
KÖROĞLU'NUN
KONUŞMASI

yecedir. Ve bunu bir örneğe yapılarak anlatır: *“Karşınızdaki bir insanın dişinin ağrıdığını onun yüz ifadesinden, mimiklerinden ve hatta söylemesinden anlarsınız. Ancak hiçbir şekilde onun ağrısı, sizin dişiniz ağrıdığı anda hissettiğiniz acı değildir. Hiç kimse, başkasının acısını tam anlamıyla anlayamaz, bu mümkün değildir”* der.

Bunu şunun için anlatıyorum: Biraz önce arkadaşlarım kendi sorunlarından bahsettiler. Aslında acı dediğiniz şey, sadece vücut bütünlüğüne yönelik bir tehdit olduğunda hissettiğiniz değildir. Açmış olduğunuz büroyu bir sene sonra kapatmak da size acı verir. 250 milyonla geçinmek de size acı verir. Bir avukatın size 600 milyon ücret teklif etmesi de acı verir. O anlamda, olayın iki boyutu vardır. Siz, acıyı yaşayanlar olarak o acıyı ortadan kaldıracak kaynakta olup bunun için mücadele etmelisiniz. Bunu meslektaşlarım, genç meslektaşlarım için söylüyorum. Diğer taraftan, özellikle o acıyı ne olursa olsun hissedemeyecekler için, meslek üstatlarımız *“biz sizi anlıyoruz, biz sizin yanınızdayız, dinliyoruz”* samimiyetsizliğinden vazgeçmek gerekir.

Bakın, soru kavramı çok önemlidir, yani modern yaşamın insan kişiliğini ve yapısını esir alan argümanları karşısında siz ancak bir şeyleri soru yoluyla sorgulayarak ayakta tutabilirsiniz. Sorguladığınız şey, sırf sorgulanmaktan dolayı istediğiniz biçime gelmeye başlar. Yani siz avukatlık kavramının ne olduğunu sorgulamaya başlarsanız, aslında avukatlık kavramının arzu ettiğiniz muhtevaya ulaşmasını istiyorsunuzdur ve bunun yolunu açarsınız. O anlamda, belki de burada biraz önce saydığımız sorunlar, meslek sorunları, çözüm önerileri, bunlardan tabii ki bahsedilecek, bunlar hepimizin yıllardır bildiği şeyler, sizin 30 yıldır konuştuğunuz şeyler. Ama onun dışında, ben bugün başka bir şeyi daha konuşalım istiyorum. Bugün belki de çıkabilecek en doğru soruyu biraz önce divandaki bir arkadaşımızın konuşması sırasındaki bir tümcesi doğurur: *“Kültürümüzde avukatlığımızı tanımlayamadığımız için”* dedi. Evet, buradan doğru soru çıkar; avukatlık, avukatlık nedir?

Avukatlık sadece Avukatlık Kanunu'nda tanımlanan şey değildir, yani avukatlığı yasalarla tanımlayamazsınız. Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesinde, 2. maddesinde, meslek kurallarında avukatlıktan bahsederek aslında avukatlığı tanımlamış olmuyorsunuz. Avukatlığı insan zihninde, bu işi yapanlar ve bu işin dışında olanlar açısından belirli bir yere oturtmak durumundasınız ve bu yeri ancak bir şeye dayalı olarak sağlayabilirsiniz. O da ahlak temeline dayalı kişisel bir duruş. Bakın, bunun altını çiziyorum; ahlak temeline dayalı kişisel bir duruş ve bunun uzantısı olan mesleki bir duruş. Siz bu duruşu sağlamak durumundasınız. Çünkü bir avukatın yanında çalıştırmak istediği avukata 600 milyon teklif etmesinde de ahlak temeline dayalı bir duruş sorunu vardır. Meslektaşlarınız da, hâkim-savcılarla yaşadığınız sorunlarda da konumsal durumdan kaynaklanan ahlaki bir duruş sorunu vardır. Meslek örgütünüzün kanun çıkartmaya dayalı çözüm üretme temelinde de ahlak temeline dayalı bir sorun vardır. O yüzden öncelikle bunu çözmelisiniz.

O yüzden diyorum ki, bugün burada bir şey daha yapalım. Meslek sorunlarımızı alt alta sıralayabiliriz, çözüm önerilerini konuşabiliriz, tartışabiliriz. Ama onun dışında, meslek sorunları ve çözüm önerilerinin öncesine dönelim. Bakın, kaybettiğimiz demiyorum, hiç bulamadığımız bir şeydir.

Artık tartışmaya başlayalım. Meselenin kendisini ortaya koyalım. Bunu nasıl mı yaparız? Buna sonuçta yazılı bir metne dönüşecek bildirge, deklarasyon, manifesto deyin, bunu bir metni oluşturacak bir süreci başlatarak yapabiliriz ve o metinde biz, birey olarak hangi ahlaki duyarlılıkları gösterirsek ve hangi ahlaki duyarlılıkları sergilersek, arzuladığımız mesleği ve örgütlenmeyi sağlayabiliriz, bunu konuşalım.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun.

Av. Cumhur ÇAYCI (Ankara Barosu): Merhabalar.

Stajımı yeni bitirdim, yeni avukatım. Hiçbir şeyin başkanı, genel sekreteri değilim, sadece genç bir meslektaşınızım.

Az önceki barkovizyon gösterimlerinin birinde, (bağımsızlıkla ilgili olan da) sacayağından bir parça gördük; sav-savunma-yargı sacayağı. Evet, avukatlar, adalet sisteminin kurucu öğelerinden biri, bu yasada yazıyor. Yasada avukatlığın bir kamu hizmeti olduğu da yazıyor, onun dışında serbest meslek olduğu da yazıyor. Bunlar ne anlama gelir, yasalar gerçeği tam olarak ifade ederler mi; evet, az önceki arkadaşın söylediği gibi etmezler, ama gerçeğin geçmişte de kalan bir parçası da olsa, gerçeğin bir parçasıdır, geçmişte not edilmiş bir gerçekliktir.

Ben şundan söz edeceğim: Genel olarak dünyada ve Türkiye'de varolan bir dönüşüm var. O dönüşüm ister istemez avukatlık mesleğine de yansıyor. Hepimiz bunun ne kadar farkındayız, bunu ne kadar tartıştık daha önce, bilmiyorum, ama bence asıl mesele bu. Dünyada ne oluyor da avukatlıkla ilgili Araboluculuk Kanunu ya da başka başka tasarılar gündeme geliyor, ne oluyor da böyle oluyor? Şunu söylemek lazım: Hepimizin bildiği GATS diye bir şey var, hizmetlerin serbestçe dünyada dolaşımı, herhalde Hizmet Ticareti Anlaşması diye Türkçeye çevrilir. Burada bizim gördüğümüz, klasik, hani sosyal devlet algısı içerisinde gördüğümüz birçok hizmetin biz gerek Avrupa Birliği bünyesinde, gerek başka ülkelerde, Amerika'da sosyal doğrultudan çıkıp bir piyasa unsuru haline geldiğini görüyoruz. Eğitimde bunun örneği var, Türkiye'de de buna dair yasalar, yasa tasarıları var, buna dair muhalefet eden insanlar var. En basitinden bugün belki bilmiyorsunuz, ama bir miting var şu anda, taşeron işçilerin mitingi. O mitinge doktorlar da, tabipler de, meslek örgütleriyle beraber katılıyorlar, Türk Tabipleri Birliği katılıyor. Neden katılıyorlar; çünkü aynı sorunları onlar da yaşıyor. Yani sadece güvencesiz, taşeron çalıştırma biçimi, hastanenin diğer, daha alt olarak görülen çalışma birimlerinde değil, doktorlar açısından da var ve onlar, bu eyleme bir katılım gösteriyorlar ve yıllardır bu konuları tartışıyorlar.

Bizdeki mesele, yani hukuktaki, avukatlıktaki mesele de aslında bunlarla bağlantılı. “*Ne alakası var?*” derseriz, bugün sosyal devlet algısı, yine bunu tartışıyorsak eğer, piyasa gibi kavramlar kullanıldı mesela, avukatlık piyasası dedik. Bunlar tırnak içerisinde kullanılması gereken kavramlar, yani bunların üzerine düşünülmesi bence, tartışılması tabii. Adalet hizmeti nedir, yani nasıl bir hizmettir? Avukatlık Kanunu’na bundan önce yazılmış; kamu hizmetidir bu, yani biz kamu hizmeti görüyoruz. Evet, bunu kendi bürolarımızda özel bir şekilde yapıyoruz, yani herhangi bir yere memuriyet bağımız yok, kamuda çalışan avukatlar dışında, ama sonuçta bu kamu hizmeti. Biz bundan vazgeçiyor muyuz? Yani Arabuluculuk Tasarısı’ndan söz edildi. Evet, tasarıya dair söylenebilecek bence birinci cümle, yargının özelleştiği tartışmasıdır, yani yargının özelleşmesi tartışmasıdır bu, başka bir tartışma değildir, en temel özelliği budur. Devletimiz, yani Adalet Bakanlığı diyor ki, “*Biz iş yükü problemini çözemiyoruz, biz adalete kaynak ayıramıyoruz. O yüzden de bazı özel hukuki meselelerin çözümünü için başka bir kurum öneriyoruz.*” Bunun için de arabuluculuğu öne sürüyorlar.

Temellendirmelerini de şöyle yapıyorlar: “*Bu Amerika’da da var, Avusturya’da da var, her yerde var, bizde de olsun, ne güzel.*” Ama bence yasa tasarılarına, yapılacak şeylere, avukatlık mesleğine dair meselelere böyle bakılamaz. Yani “*orada var, burada da olsun*”, şeklinde bakılamaz. Başta özetlemeye çalıştığım o genel dönüşümü bir kavramak gerekir. Şunu söylemeli: Bu Avrupa Birliği’yle ilişkiler sebebiyle girilen süreçte, sonuçta bu GATS da, hizmetin ticarileşmesi konusu da doğrudan giriyor memleketin gündemine ve bunun uygulanmaya başlandığı somut örnekler var. Mesele bence bununla ilgili.

Onun haricinde, söylenebilecek şeyler var, rakamlarla ilgili. Mesela bir meslektaşımız, 60 hukuk fakültesi olduğunu söyledi. Belki misal olsun diye verdi, ama benim bildiğim, 33 hukuk fakültesi var. Belki bir tane daha geldiyse, onu bilemiyorum. Şu kesinlikle söylenmeli: Evet, siyasi iktidar her dönemde, özellikle 1980’den sonra hızla üniversiteler açmaya devam etti. Şu parantezi açmak lazım: Eğitim herkesin hakkı, eğitim kutsal bir

hak, yani bu anayasada da var. Anayasa'ya yazmakla tabii o il-keler gerçek hale gelmiyorlar, ama eğitim kutsal bir hak. Kimse yeni bir üniversitenin açılmasını abes bulamaz, hani "*üniversite açılmasın, fakülte kurulmasın*" gibi bir gerekçe, pek mantıklı bir gerekçe değil. O açıdan, Ankara Barosu'nun açtığı davadan söz edildi galiba, yani ben o davayı çok mantıklı bulmuyorum. Adana Barosu ne söylüyor o konuda, onun gerekçesi ne, onu bilmiyorum, ama tartışma bence bu değil. Asıl tartışma, eğitim kutsal bir haktır. Üniversiteler açılabilir, fakülteler kurulabilir. Ama sorun, siyasi iktidarların gerekli kaynakları eğitime ayırmaması, adalet sistemine ayırmaması. Akademisyenleri de çok fazla suçlayamıyorum, yani 1980'de 1.400 tane başarılı olduğu söylenebilecek akademisyen üniversiteden atıldı. Ardından da ağır iş yükleriyle karşılaştılar.

Şunu söylemek lazım: Hukuk fakülteleri özelinde uzaktan uzağa eğitim veren hocalarımız var, bunu çok iyi biliyoruz. Yani Ankara Hukuk Fakültesi hocası olup Akdeniz'e, Kıbrıs'a, başka başka yerlere ders vermeye giden hocalarımız var. Onun dışında, az önce de söylendi, avukat meslektaşlarımız bazı taşra üniversitelerinde kendi gönüllerinden gelen bir şekilde orada hocalık yapıyorlar, bir şeyler anlatıyorlar. Onların iyi niyetini de sorgulamıyorum, ama sorun şu: Devlet ne eğitime, ne adalet sistemine yeterince kaynak ayırmıyor ve bunların hepsi, az önce bahsettiğim bu uluslararası, o küresel dediğimiz dönüşümle alakalı şeyler. Şunun savunulması kesinlikle hatalı: "*Küresel bir dönüşüm var, çok güzel bir dönüşüm, ne güzel, haydi biz de ayak uyduralım.*" Bu kesinlikle yanlış, yanlış bir değerlendirme, yani nerede durduğunu bilmeme ya da dünyayı algılayamamayla ilgili bir şey. Sonuçta büyük avukatlık şirketlerinden bahsettik, yabancı firmalardan bahsettik, bu sorun da tam da bununla ilgilidir.

Ben şeye inanmıyorum, yani daha önce Ankara Barosu'nda bir forum yapılmıştı. Pekin Hukuk Bürosu'nun sahibi Ahmet Pekin de oradaydı. O, Türk avukatlarının yabancı şirketlerle çok da güzel rekabet edeceğinden falan bahsetmişti. Ben orada o soruyu ona yine sormuştum, "*siz buna inanıyor musunuz haki-*

katen?". O inandığını söylemişti, ama onun inanması makul; çünkü kendisi belki onu yapabilir. Ancak Türkiye'de şu an Barolar Birliği'nin sitesinde gördüğümüz kadarıyla, 60 bine yakın avukat var ve bunların hepsinin koşulları eşit değil. Ama her nedense o Moliere'in bir sözü var eşitliğe dair, herkesin artık malumu olduğu, o söze çok fazla atıflar yapılarak "hepimiz eşitiz, kardeşiz" demekte. Ama bunun fiiliyatta, gerçeklikte bir karşılığı yok. Yani ücretli avukat tasarısından söz ettik, geliş biçimi ya da içindeki içerik, o kadar ilginçti ki, ücretli avukat, avukat, ama baroya üye değil, baro genel kurulunda oy hakkı yok. Peki, niye yok?

Buradan şöyle bir sonuç çıkıyor: En başta söz ettiğim bu serbest meslek olma halinden başka bir yere doğru gidişat var. O gidişatın ne olduğu, işte şirketleşme, tekelleşme de diyebiliriz. Tekelleşme derken, ekonomik anlamda bazıları, çeşitli vesilelerle elinde sermayesi daha çok ya da ilişkileri daha zengin, o avukatlık mesleğinde daha yukarıda bir yerlerde duracak. İşte ona da patron deniliyor. Ama o 56 bin avukatın da büyük çoğunluğu, herhalde yüzde 80-90'ı da başka bir statüde yer alacak. O da nedir; bu tartışılan ücretli avukat meselesi. Ona bence artık hiç çekinmeden işçi avukat demek lazım. Bir meslektaşımız zaten sürekli vurgu yaptı ona. İşçi avukat, evet; çünkü sigorta kaydı var, SSK'lı. Benim burada düşündüğüm şey, eğer bu küresel dediğimiz dönüşüm onaylanırsa bütün meslek erbaplarımız tarafından, buradan şöyle bir sonuç çıkacaktır: Artık barolar, mazur görün beni, ama sadece patron olarak adlandırabileceğimiz avukatların haklarını savunan ya da o çerçeveye doğru giden bir meslek örgütü olacaktır maalesef. Bu durumda da sigortalı çalışan avukatların da kendilerine kendi haklarını savunacakları bir meslek örgütü, meslek teşkilatı bulması gerekecektir.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

MEHMET
KOCAOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Av. Prof. Dr. Mehmet KOCAOĞLU: *"Profesörlük unvanını niye kullandınız Hocam?"* dersiniz, profesörlere sataşma olduğundan değil, özellikle de eğitim konusundaki bazı hususları eğitimin içinden gelmiş kişi olarak açıklamak bakımından. Ben eski Kırıkkale Hukuk Fakültesi'nin Kurucu Dekanı'yım, 6-7 seneye yakın dekanlığın yaptım. Şu anda Ankara Barosu avukatıyım.

Dediler ki emekli olduğum kamu kurumundan, *"orada bir hukuk fakültesi var, kanunu çıktı, bunu kuracak hoca arıyoruz, gider misin?"* Gideriz dedik, gittik, hiçbir şey yok. Bir tane oda verdiler, *"burası hukuk fakültesinin dekanının odası."* Sandalye yok, masa yok, sekreter yok. Biz onları rektörden yalvar yakar aldık, fakülteyi kurduk. Birinci sınıfa 45-50 civarında öğrenci başladı. Tek hoca, başka yok. Biliyorsunuz, 5 tane temel ders var, bu 5 tane temel derse Prof. Kocaoğlu, ilkokul öğretmeni gibi çalışa çalışa girdi, başka hoca yok. YÖK'e yazdık, dedik ki, *"kanuna göre bir profesörün en az 10 saat, herhangi bir yerde görevi yoksa, derse girmesi gerekir. YÖK'ün yapacağı, Ankara'daki hukuk hocalarını tespit eder, kimin kaç saatlik dersi var, altına da bir güzel araba verir, (konforlu), 'git arkadaş, Kırıkkale Hukuk Fakültesi'nde dersini ver gel, der."* YÖK Başkanı, *"bu Kocaoğlu hoca ne yapmak istiyor, hocaları isyan mı ettirecek?"*. Tamam, eğitimin cumhurbaşkanı böyle derse, benzetme yapıyorum, niye isyan ediyor? Kırmızı ışıkta geçmek suç mu? 10 saat derse girmeden maaş alma niye suç oluyor?

5,5 senede Mamak Köprüsü'nün doğusuna Doğan Soyaslan hariç bir profesör götüremedim. Ona da özel ilişkilerden dolayı, *"aman Doğan hoca"* falan filan derken götürdük, gitti sağ olsun. Dolayısıyla birçok üniversiteden hoca almak zorunda kaldık. Dediler ki, *"Hocam, alma, bunlar eğitimi yapmaz, bunların eğitimle alakası yok. Kırıkkale daha yakın Ankara'ya, onun için gelmek istiyorlar."* Ama almamak lüksüm var mı; yok. Aldım ve adamları derse sokmak mümkün olmadı. Bir tanesini de aldık, profesör unvanını aldık, bir kere derse girdi, *"only one."* Kafanızda kalsın diye söylüyorum. Ondan sonra ayrıldı geldi.

"Dert çok, derman yok" diye bir türkü var değerli meslektaşlarım. Sadece avukatların sorunlarını çözmekle hiçbir şey çözülmez, sorun geniş. Yani o kadar çok geniş ki, birisini düzeltmekle öbürleri düzelmedikten sonra ortaya gelemmez. Bir kere eğitim temel sorundur. Hukuk fakülteleri dekanları olarak biz 10-20 dekan, gittik, 25-30 gün Amerikan üniversitelerinde nasıl eğitim yapıyor diye araştırdık. Bir kere orada öğrenci alımı, en az 4 yıllık bir eğitimi bitirmiş, hayata atılmış, hayatın gerçeğini anlamış, bunların içerisinde tıp doktorları, 7-8 eğitim var, onlar bizim üniversite sınavına girer gibi hukuk fakültesine girme sınavına giriyorlar. 183 tane de hukuk fakültesi var, orada 3 yıl eğitim yapılıyor. Birinci yıl nazari olarak eğitimler yapılıyor, iki ve üçüncü yıl "case" dediğimiz olaylar, üniversite ve mahkemeler iç içe, öğrenci fiilen gidip çalışıyor. Ben dedim ki, "Kırıkkale'de ben bunu yaparım, 45 öğrenci var." Döndüm geldim, başsavcıya, adli komisyon başkanına anlattım, "böyle bir eğitim yapalım Allah aşkına." Belediye başkanına gittik, "bize bir araç ver, biz öğrencileri asistanlar vasıtasıyla hangi dersle ilintili dava varsa, ona getirelim. Dolayısıyla birebir orada, nazariyesini de bir gün ya da bir hafta önce anlatalım, fiilen öğrenci davanın nasıl olduğunu görsün." "Tamam hocam" dediler. Hemen Türk gibi başladılar, "biz de bunu bekliyorduk" falan ve başladık. Emin olun, 2 hafta sonra Anadolu'da bir laf var, zılıma, kaçırma... Başsavcı şey bakıyor, "efendim, sizin öğrenciler gürlütlü yapıyor." Kesinlikle de gürlütlü yaptırmıyoruz, başında hocalar var. Öbür sefer, "efendim zamanınız yok, öğrenci bilmem ne..." Belediye araç veriyor, "efendim, aracımız arıza yaptı, araç veremeyeceğiz." Özetle, Anadolu tabiriyle herkes zıladı. Biz bir ay sonra fiili eğitim yapma işine son verdik.

Sabahtan beri konuşuyoruz, genç meslektaşlarım, biz de gençken heyecanlıydık. Kuruluşlarımızın çalışmadığından, meslek sorunlarımızı çözmediğinden bahsediyorduk. Ben şimdi Sayın Baro Başkanımız, en büyüğümüz, genelkurmay başkanımız burada diyelim.

Başkan: Genelkurmay değil, Barolar Birliği Başkanı hocam. Yanlış anlamayın, bizde rütbe olmadığı için söylüyorum. Bizde rütbe değil, cüppe var.

MEHMET
KOCAOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Prof. Dr. Mehmet KOCAOĞLU: Tamam, karıştırmadık, özür dilerim. Yani baroların en üst düzeydeki yöneticisisiniz. Bir de laf var, bilmiyorum, parantez içerisinde söylüyorum: *"Cüppeli ve rütbeliye güvenilmez"* diyorlar. Ne kadar doğru, o da ayrı bir şey, şaka olsun diye söylüyorum.

Efendim, ben yazı yazdım Hukuk Fakültesi Dekanı olarak. Bir kere hoca işini halledemedim. Sonra oradan buradan hoca aldık. Halen hukuk fakültelerinin birçoğunda bir arkadaşımız 66 dedi, biri 33 dedi, doğrudur, 66 değil de 33. Benim bildiğim, 26 tane fiilen eğitim yapan hukuk fakültesi var Türkiye'de şu anda. Kaç tane hoca var; 100 tane hukuk profesörü yok. Ne olacak, yani profesör de allameyi cihan mı arkadaş diyemeyiz. Eğitimin içinden gelen, onu bilen, hangi dersi hangi dozda hangi tip hocanın okutabileceğini bilmeyen, iktisadi idari bilimlerin bilmem ekonomisi veyahut bırakın onu, ekonomi bile belki bir yakınlık duyar, başka bir alandan, veteriner hukuk fakültesi dekanlığını yapıyor. İşte Konya'da yaptı.

Efendim, avukatların gelir düzeyinin düşük olduğundan bahsedildi. 40 yıllık bir profesörü de 2.500 YTL'ye talim ettiriyorsa, herkesin sorunu var bu ülkede. Rahmetli hocamız İdris Küçükömer, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde tek hukuk dersi dışında, iktisat dersine gelirdi. *"Arkadaşlar..."* çizirdi, tahtanın ortasına şunu yazardı: *"Dünyadaki her kavganın temelinde bölüşüm vardır."* Bazı arkadaşlar, *"Hadi ulan, her şey kavga mı? Atatürkçülük var, din var, iman var, bayrak var, şu var, bu var."* 40 yıl sonra ben devletin her kademesine geldim. 42 yıl hizmet verdim. Emekli oldum. Devlet kademesinde, gördüm ki, İdris Küçükömer, benden 40 yıl önce keşfetmiş, görmüş. Her şey bölüşüm kavgası. Bakın, buradaki kavga da bölüşüm kavgasıdır.

Tamam, bu bölüşümden avukatlar üstün bir pay almak istiyorsa, iyi örgütlenmek lazım. Şöyle bir şey olmaz: *"Ben ne yapabilirimi?"* İLESAM diye bir şey var, Türkiye İlim Edebiyat Sahipleri Meslek Birliği, beni oraya divan başkanı olarak çağırdılar. Sonra başkan bulamadılar, *"Hocam, siz bu işi yapıyorsunuz, başkan olun"* dediler, 3 sene başkan oldum. Profesörler, yazarlar,

romancılar, herkesin ekonomik durumu daha iyi, ama 10 lira ayda aidat ödemiyorlar, herkes "İLESAM'den ben ne alırım?" Ama "ben İLESAM'e ne veririm de..."

Efendim, tamam barolar bize bir şey yapacak, ama "biz ne alırız?" noktasından bakmayacağız, "biz ne veririz barolarâ?" Bilmiyorum, ben incelemedim, baro başkanlarımız yahut da Türkiye Barolar Birliği, bir ücret alıyorlar mı? Onlar da geçimini temin edecek, avukatlık yaparak geçimini temin edecek. Bir iş yapıldı mı, o kadar yapılır. Öncelikle bir kere oraya bakmamız lazım. İLESAM'da biz 3 sene yaptık, efendim şeyin parasını ödeyemedik, aidatlar ödenmiyor, başka da gelir yok. Sonradan ben anladım ki, daha önce herkes orada mücadele ediyordu. Devlet yardımı yapılıyordu: Devlet yardımı kesilince, o devlet yardımıyla herkes yurtdışına, şuraya buraya gitti. Orada bir garip hukuk profesörü hoca buldular, "gel hocam, sen iyi yapıyorsun." Onun için beni oraya seçmişler. Ben de 3 yıl devam ettim, elektrik parasını falan ödeyemedik. "Sen avukatsın, öde." sanki avukat para süpürüyor. Dolayısıyla biz ödedik, 3 sene sonra "ben olamıyorum arkadaş, işim var" dedim, oradan ayrıldım. Onun için, meslek kuruluşlarımızı tenkit ederken "onlar bize ne verir?" değil, "biz de onlara ne yapabiliriz?" noktasından hareket edip, sorunlarımızı çözecek yardımda bulunmamız gerektiği kanaatindeyim.

Eğitim işine gelince: Eğitim, özellikle hukuk eğitimi, bu tarih eğitimi değil. Bir kere öğrendin, tarihi olaylar, hep orada duruyor, bir de yeni olaylar oluyor. Ama hukuk her gün, her mahkeme ayrı ayrı karar veriyor. Kanuna uygun veriyor. Yasalar değişiyor, uyum yasası falan... Bir kere avukat sürekli okuyacak. Ben Pazar günü dahi gelip büromda araştırma yapıyorum. Kaç taneniz cumartesi-pazar geliyor, onu kendinize sorun. Onun için, "hâkim azarlıyor falan" diyor. Azarlar tabii. Ben staj yaparken gittim, "Ali bey, git dosyanı oku gel, bu üçüncüsü" diye hâkimin kovduğunu gördüm. Üç ayağı eksik. Bir kere bu zihniyeti ortadan kaldırdık mı Sayın Başkan; kaldıramadık maalesef. Yani hâkim hala avukatı küçümsüyor. Geçenlerde bir şey oldu, anlı şanlı, ismi değişen mahkemelerimizin birisinde ta

MEHMET
KOCAOĞLU'NUN
KONUŞMASI

5 yıl önceki şeye atıf yapıyor savcı. "Ne biçim savcısın, ne biçim hukukçusun? Ben hoca olarak saçını başını yoluyorum, sen böyle şey veriyorsun. Bak, yasalar değişti, hiçbir alakası var mı?" Orada hâkim dedi ki, "niye savcıya böyle yapıyorsun?" Ben de şunu demek zorunda kaldım: "Başkanımı, sen yargılama makamısın. İddia makamı söyledi, ben savunma olarak söyleyeceğim. Sen orada tarafsız dur, savcının avukatı mısın?" Bunu dedim, demek zorunda kaldım. "Ne biçim konuşuyorsun?" dedi, "o biçim konuşuyorum, istersen tutanağa geç" dedim.

Arkadaşlar; dünyanın her yerinde benim incelememe göre hukukun gelişmesini sağlayan, bizatihi avukatlardır. Bak, bunu unutmayalım. Hukukun gelişmesini sağlayan kimdir? Avukattır. Avukat, dosyasını iyi okuyacak, okutturacak. Ben hocayken, "iyi bir avukat bul hocam." Arkadaş, etik olarak, ahlaki olarak her avukat iyidir, yani her şey yazılmış. İyi avukat, kötü avukat yoktur. Mesleğe başlayınca gördüm ki, dosyasını, derdini hâkime anlatabilen, dosyasını okutabilen avukat... Yargıtay'da bunu daha çok görüyoruz. Dosyayı okutacaksın; okutamıyorsan, zaten okuyor mu, okumuyor mu, onu siz benden daha iyi biliyorsunuz, söylemeye bir şey yok. Bir kere bu sorunlar çözülecek.

Kalem sorunları ayrı bir şey.. Kalem sorunları, hâkim sana başka türlü davranırsa, gidiyorsun, ağır ceza, hepiniz de biliyorsunuz, "tutanağı almak için dilekçe ver" diyor. "Nereden çıkardım bunu başkanım?" diyorsun. Aşağıya götürüyor, "bak, adalet bakanının şeyi var" diyor. Okuyoruz, "hani, orada öyle bir şey yok?" diyoruz. "Hadi sizinkine verelim" diyor. Böyle bir şey olmaz. Dolayısıyla hakkımıza sahip çıkmamız lazım öncelikle. Avukat dik duracak. Ama bu sorunlar, bugünden yarına çözülmesi mümkün değildir.

Bir de bakın, ben başladım, 7 senedir filan avukatlık yapıyorum ve ülkenin her tarafına da gidiyorum öğrencilerim dolayısıyla. Benim Ankara'da bir muhitim yoktu ki; öğrencim çağırıyor. Akrabasının falan davasına gidiyoruz. Her yere gidiyoruz. Sabahtan geldim, üstümü değiştirme fırsatı bulamadım,

"gidin bakayım, ne oluyor" dedim. Dolayısıyla avukat, ücretini alabiliyor mu? Birisinin avukatı olduğunuzu duyduğu zaman, hemen "benim bir davam var" diyor, başlıyor bir saat anlatmaya. Benim oğlum Amerika'da doktora yapıyor. Orada bir şey dedik avukata, bak bakayım. "şu kadar dolar dakikasından ücret istiyor baba, ne yapalım?" dedi. "Vereceksin oğlum, karşı taraf verecek, sen de onu öğreneceksin." Yani avukat, her önündeki acaba davasını verir mi? Vermiyor, öğrenip gidiyor. 40 tane avukat dolaşiyor. Bir kere o şeyi kesmemiz gerektiği kanaatindeyim. Siz katılırsınız veya katılmazsınız.

İkincisi, birisi geldi, Diyarbakır'da "bir davam var." "Şu kadar verirsen, uçak parası verirsen giderim" dedik, Diyarbakır'a gittim. Belki biraz uzatıyorum ama... Anlaşamadık, gitti. Ben gittim, baktım, o müvekkil olacak kişi geldi. "Hocam, gelmişsiniz." "İyi, geldim." "Benim davaya da bak." "Senin avukatın yok mu arkadaş?" "Var." "Nerede?" "Gelmemiş, hiçbirisine girmemiş, Diyarbakırlı bir avukat tuttuydum." "Allah aşkına kaç liraya anlaştınız?" dedim. "Vallahi Hocam 100 lira verdiğim. Bir kere girmiş, bir daha girmemiş" dedi. 100 liraya dava alacak duruma düşüyse avukat, o zaman da toplumdaki şeyi bu olabilir.

Bir kere madem baro, Barolar Birliği, ki aşgari ücret, altında dava almamız gerekir diye düşünüyorum. Alan alır, başka da yapacak bir şey yok bu hususta. Dolayısıyla kendimiz dik duracağız.

Bağımsızlık; tabii aç adamın bağımsızlığı olmaz. Gençliğimde Kayseri'ye gittim, adamın buradan Demirel'in evi kadar mağazası var. 4 oğlunu okutmuş. "Niye birisini memur yapmadın?" dedim. "Hepsi, şu inşaatçı, şu bilmem ne" diye anlatıyor. Dedi ki, "evladım, 365 günde 12 kere para getireceğinize, sen karına nasıl hâkim olacaksın, onun üzerinde nasıl otoriten olacak?" dedi bana. "12 kere para almakla olur mu memuriyet? Ben onları onun için memur yapmadım" dedi. Kayserililer okuyan adamı saymaz falan değil, sonra ben inceledim baktım, öyle değil. Kendi işini kurmayıp, risk almayan, sorumluluk üstlenmeyen kişiyi tutmuyor. Risk alan, sorumluluk alan insanlar, bakın,

MEHMET
KOCAOĞLU'NUN
KONUŞMASI

kazanıyorlar Türkiye'de ve her yere de gelmişler. Dolayısıyla risk, sorumluluk almak lazım, her konuda. Belki biraz konuları dağıtarak söylüyorum, ama başka da şey yok.

"Efendim, niye 100 tane avukat var da baroda, işte şu şu meslek grupları bizim hakkımızı almak istiyorlar?" Çünkü bu bölüşüm kavgasıdır. Bu kavgada örgütlenme aşağıdan yukarı da olur, birbirini desteklerse ve o genç arkadaşımız, "yarın Özdemir Özok'un yerine ben gelmeyi hedefliyorum" diyerek çalışırsa... Onu tenkitle bir şey olmaz, Özdemir Özok zaten yaptığını yapıyor. Sen ondan daha iyi yapıyorsan, o noktaya geleceksin, geleceğiz. Geçen gün bir tümgeneral öğrencim telefon ediyor, "Hocam, elini öpmeye geleceğiz, yerinde yoksun" diyor. Bir de arkasından şunu söyledi: "Hocam, tek başına bu çalışmayla 70 milyon Türk insanının hayat standardı biraz düşük..." Ben de dedim ki, "arkadaş, hep beraber çalışalım, yükseltelim." Bakın, Türk milleti çalışkandır, dürüsttür filan, öyle bir şeyin olup olmadığını tartışmayalım şimdi. Ne kadar çalışkan olduğumuz, 70 milyonda ürettiğimiz gayri safi milli hasıladan gözükmüyor. Dolayısıyla bir de onu söyleyeyim.

Mesleğe başlayan genç bir arkadaşımız dedi ki, "Hocam, 10 aydır kimse gelmedi." Avukatlık böyle. Ben de hukuk profesörü diye açtım, "profesör, vay anasını, herkes gelecek" zannettim, 10 ay, 9 ay hiç kimse gelmedi. Dedim ki, ben bir yıl sonra bu işi kapatayım. Gelmedi, ne yapayım, gider hocalığa dönerim, hiç olmazsa elimizde hocalık var. Bir cumartesi günü baktım, 7 kişi geldi, 5'inin davasını aldım. Avukatlık böyle bir şey; 5 dava aldım, ama 3'ünün daha parasını alamadım. Yani bilmiyorduk o zaman. 3'ünün parasını alamadım. Avukatlığın en şey tarafı da biliyorsunuz. Adamı eski tabirle ipten alıyorsunuz. Ama işi bittikten sonra telefonları da kaybediyorlar. "Ben Ankara'nın bilmem kaçınca vergi rekortmeniyini" diyor, yemin ediyorum, 3.000 YTL'yi icra ile alıyorum.

Daha çok konuşulacak şey var, çok doluyum, ama bu saatte herkes acıkmıştır yahut başka konuşacaklar var.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Başkan: 13.00'te yemek aramız var değerli arkadaşlarım. Bu nedenle ancak bir kişiye daha söz verebileceğiz.

Buyurun.

Av. Yakup ERİKEL: Değerli divan, kıymetli genç arkadaşlarım, değerli meslektaşlarım, Değerli Baro Başkanı'mız, Barolar Birliği Başkanı'mız. Öncelikle hepimize saygılarımı sunuyorum. Böyle bir toplantıda bulunmaktan dolayı son derece mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum.

YAKUP
ERİKEL'İN
KONUŞMASI

Aslında ilk konuya girerken nasıl gireyim dedim. Bu kadar detaylı, her arkadaşımız mesleğimizin sorunlarına ilişkin değil, mesleği yapma şartlarımıza ilişkin çok değişik görüşler ifade ediyorlar. Elbette ki ben çok istifade ettim. Ama biz, mesleğe başladığımızdan bu zamana kadar bu sorun kelimesini hep eleştirdik. Yani şöyle, mesela ben size gelsem, "hadi sorunlarımızı konuşalım" desem, bu böyle oluyor. Dolayısıyla bizim aslında sorunlarımız değil, çalışma şartlarımızı daha iyi hale getirmek için müzakereye, konuşmaya, sohbete ve diyaloga ihtiyacımız var. Ben bu meseleyi bu şekilde ortaya koyuyorum. Birincisi bu.

İkincisi, hepimiz mutlu olmak istiyoruz, yani temel mesele mutlu olmak, ama mutluluğa giderken acaba mesleğimizin katkısı ne olacak? Acaba biz çok zengin bir insan mı olacağız? Yani gayrimenkulleri olan, arabaları olan, her gün veya her hafta bir o ülkede, bir bu ülkede, böyle birisi mi olacağız? Yoksa kendisiyle barışık, ahlaklı, düzgün bir insan mı olacağız? Yani buna karar vermemiz lazım. Ben orta yaş grubu sayılırım. Yani ne yaşıyım, ne güncim. Ama 17 yıllık avukatım. Hep şunu söyledim: Zengin olmak istiyorsak, bu mesleği bırakalım. Bir kere bu meslek, öyle zengin olup hanlar, hamamlar, gayrimenkuller, çok lüks arabalar alma mesleği değil. Elbette kendimize uygun, onurumuza yakışır bir mesleğimiz olacak, bir yaşantımız olacak, kıyafetimiz olacak, kendimize yakışan bir özel hayatımız olacak. Ama ben geçen toplantıda da söylemiştim. -Buna benzer bir toplantı olmuştu.- Ben bir meslektaşımızın kazandığı paraları gayrimenkullere yatırmasını, onları satma-

YAKUP
ERİKELİN
KONUŞMASI

sını anlamsız buluyorum. Ben para kazandığım zaman yurtdışında geziyorum. Kitap alıyorum veya sinemaya gidiyorum. Yani genç arkadaşlarımıza da bunu öneririm.

Patron avukat kelimesine ben çok karşı olduğumu burada ifade etmek istiyorum. 17 yıllık avukatım, bu zamana kadar 100 avukat arkadaşla birlikte çalıştık. Şu anda 4 avukat arkadaşla birlikte çalışıyoruz. Büronun bütün sorumluluğu benim üzerimde. Ama ben hiçbir zaman kendimi patron olarak görmedim. Birlikte çalışmaktan bahsediyorum, bölüşmekten bahsediyorum. Yani bir kere hayat gerçekten değişiyor. Avukatlık mesleğini belki de yeniden tanımlamak gerekiyor. Çünkü avukatlık mesleği 1930'ların, adliyenin kenarında bir büro açarak insanların geçerken elinde 4 yumurta, 2 yoğurtla; -ben Yerköy'de ortaokulumu okudum, avukatlık öyleydi-. Ama şimdi öyle değil, bir işletme oldu. Dolayısıyla bizim avukatlık mesleğini yeniden şekillendirmemiz, yeniden ne yapabilirizi konuşmamız gerekiyor.

Laf buraya gelmişken bir şey daha söylemek istiyorum: Adliye niçin gözümüzde bu kadar büyütüyoruz? Adliye nedir ki... Hepimiz adliyenin etrafında bürolar tutuyoruz, oraya yakın oluyoruz. Ondan sonra adam telefon ediyor, "şu evrakin fotokopisini çek" diyor, mesele bu değil. Bir işletme mantalitesi getirmek gerekiyor diye düşünüyorum. Mesleki bir seyahat dolayısıyla Strasbourg'a gittiğimizde, Strasbourg Barosu Başkanı meslek sorunlarını anlattığında, hiç unutmadığım bir lafı oldu. Dedi ki, "Strasbourg'da avukatların yüzde 70'i, gelirini adliye dışından kazanır." Yani adliyede para kazanılmıyor, bu değil, avukatlık da bu değil bana göre. Biz üretirken ne kadar katkıda bulunuyoruz. Elin adamı -kusura bakmayın, biraz Anadolu üslubunca belki konuşacağım- parayı kazanacak, gidecek, riskleri alacak, ondan sonra yüzde 3, yüzde 5 bir sorunu olacak, riski olacak. Onu da seninle paylaştıktan sonra onun yüzde 2'sini verecek. Biz niye yüzde 100'lük dilime talip değiliz? Niçin kazanırken yanında değiliz işadammın? Niçin buna dair bir mantalite kurmaya çalışmıyoruz? İşadammın, iş dünyasının ben, yanlış anlamayın, yani hukukçuluktan sonra

bunu söylemeye çalışıyorum. Yok, işadamı olalım, işadamıyla her türlü gereksiz işlemler yapalım anlamında söylemiyorum. Biz bu mantaliteyle gittiğimizde, her zaman 100 pastanın 3'üne talip oluyoruz. Bu hiçbir şeye yetmez. Bunu da değiştirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Tabii avukatlık imajından bahsediliyor. İmaj bizim elimizde değil ki. Televizyon filmlerini izliyorsunuz; "gel avukat, git avukat; getir avukat, götür avukat, avukat sorun çözün." Genç arkadaşları ben burada tebrik ediyorum, gerçekten gençlerin bu kadar dinamik olduğunu ben olgunlaştıkça öğreniyorum. Ve genç arkadaşlarla birlikte olmanın insana ne kadar heyecan kattığını burada öğreniyorsunuz. Normalde bu RTÜK'le ilgili, RTÜK'le, televizyonlarla görüşerek bu filmlerdeki avukat imajının mutlaka kaldırılması lazım. Yani bu konuda bir gayret gösterilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Avukatlık gerçekten çok güzel bir meslek. Ben, bir kardeşiniz olarak, bir meslektaşınız olarak; ilkökul 2. sırafta avukat olmaya karar verdim. Tek tercihim Ankara Hukuktu. Birinci sırayla girdim. Hiçbir imtihana girmedim, avukat oldum. Hukuk fakültesi, ancak avukat olmak için okunur ve bizim büromuzda da her avukat, kendisini iyi hisseder. Biz kazandığımız halde, genç kardeşlerimizle veya partnerlerimizle, ortaklarımızla parayı bölüşmüyor değiliz, yok ki bölüşelim. Kazandıkça, gelir arttıkça, elbette ki bu bölüşüm artacaktır diye düşünüyorum.

Eğitim konusunda hocamız açıklama yaptı. Ancak hukuk fakültesine mutlaka işletme ve yönetim dersi konulması lazım. En az 2 sene. Artık avukatlık, biraz önce de ifade etmeye çalıştığım gibi, sadece büroda iş beklemek değil. Elinize çanta alıp, birisini ziyarete gitmeye çalışıyorsunuz, reklam yasağına giriyor. "Gideyim, iş alayım" diyorsunuz. Edilgen bir pozisyona düştüğünüz için, bu pozisyona da düşmek istemiyorsunuz. İşte bu mantaliteyi geliştirecek potansiyel iş dünyasında ve bakın, ben hukuku olumsuzlukları çözmek olarak anlamıyorum, o zaman mutsuz olurum. Yani hep öldürme olayı, hep boşanma olayı değil, inşaatı yaparken, hayatı kurarken hukukçu olarak

YAKUP
ERİKELİN
KONUŞMASI

katkı sağlamak istiyorum. *“Bak arkadaş, şuradan gitme, şu yoldan git; şunu yapma, bunu yap. Şu sözleşmeye şu maddeyi koydun mu?”* Ben hukukçuluğu böyle algulamak istiyorum. O zaman onunla omuz omuza ikinci pozisyonda, *“avukat gel”* noktasından kurulabileceğimizi düşünüyorum.

Bir başka konu; mesela Ankara’da 5.000 tane büro var. Niye 300 tane büro yok, niye hiç bunu konuşmuyoruz? Barolar Birliği’nin kaynak aktarması filan; özgürlük kaynak aktarmakla olmaz. Biz de müteşebbisiz, elbette ki risk alacağız. Ben diyorum ki, 5.000 büro yerine 300 büro kuralım. Her birimiz 500’er lira kira ödüyoruz, sekreter parası ödüyoruz, elektrik parası ödüyoruz. Niçin bir araya gelerek, plaza kurup, aşağıda güzel bir kafeterya yapıp, herkes orada yemeğini yiyip, plazadan adliyeye dolmuş kaldırarak niçin bu sistemleri kurmuyoruz? Kuramaz mıyız? Niye kafa yormuyoruz? Yoksa, *“o bana ücret verdi, kanunda şu.”* Elbette ki bütün meslektaşlarımızın, genç kardeşlerimizin ben tespitlerini dikkatlice izledim, çok önemli tespitler, ama biz yapmazsak, kimsenin gelip bunları yapacağını düşünmüyorum.

Bakin arkadaşlar, ben Işıl hanımefendiye çok teşekkür ediyorum. Beni bugün davet etti. Benim haberim yoktu. Saat 10.00 sanıyordum, 09.00. Bugün çok mutluyum, yani sizinle paylaşmak istiyorum, affınıza sığınarak. Ben cumartesi günleri yüzmeye gidiyordum. Bu programı görünce buraya geldim. Yüzmeye giderken, Bilkent’teki o 2 bin dolarlık Spor Center’a gitmiyorum. Polis Koleji’nin 5 milyonluk yüzme tesisine gidiyorum. Yani mutlu olmaktan bahsediyorum. Para, ekonomi, şartlar ne olursa olsun, insanlar mütevazı, olgun, kendisiyle barışık, kitap okuyan, biraz kendimizi donanımlı hale getiren bir üslupla yaklaşırsak, bizim gücümüz kimliğimizde, bizim gücümüz avukat olmakta. Her birimiz sokakta, mağazada, adliyede, dünyanın her tarafında dolaşırken, avukatız demiyor muyuz, ne kadar güçlüyüz, değil mi? Ben 40 kere doğsam, yine avukat olurum.

Sözü çok uzatmak istemiyorum. Bir başka bakış açısıyla mesleğe bakmaya çalıştım. Bütün sorunlara katılıyorum. Böyle

bir toplantıda olmaktan son derece mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum. Genç arkadaşlara ve organizatörlere çok teşekkür ediyorum. Keşke bu toplantı Bilkent Otel’de değil de, 2 yıldızlı, daha mütevazı bir yerde olsaydı, bence daha güzel olurdu. Odalar Birliği, ticaret grupları, yabancı unsurlarla toplantı yaptığımızda Bilkent’te yapalım, herkes bizi güçlü hissetsin, ama kendi aramızda paramızı buralara vermenin de doğru olmadığını düşünüyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

Başkan: Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlarımız; bir saatlik bir yemek aramız var. Yemekten sonra, saat 14’te salonda buluşmak üzere.

YAKUP
ERİKEL’İN
KONUŞMASI

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Başkan: Değerli meslektaşlarım; öğleden sonraki oturumumuzda da yine sabahtan yaptığımız gibi, avukatlıkla ilgili sorunları tartışmaya, konuşmaya devam edeceğiz.

Ben yine sabahki konuşmalarla ilgili çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum. Türkiye Barolar Birliği, genç avukatların sorunları ve bunların çözüm yolları meselesinde bir çalışma yapmayı eylül ayının ortalarında gündeme getirmişti. O tarihten bugüne, bu forumun yapıldığı güne kadar Ankara Barosu'na kayıtlı yaklaşık 20-22 genç arkadaşımız, Türkiye Barolar Birliği'nin desteği ve katkılarıyla bu forumu düzenlediler, bu forumla ilgili hazırlıkları yaptılar. Ankara Barosu'ndan 4.350 arkadaşımıza, yani 0-10 yıl meslek kıdemi olan arkadaşımıza bir bildiri hazırlanıp gönderildi. Özellikle bu bildiride de belirtildiği gibi, bu forumun, Türkiye Barolar Birliği'nin doğrudan doğruya avukatlık mesleğiyle ilgili yaptığı bir çalışma olduğu vurgulandı ve bunun hiçbir siyasi ya da ideolojik amacının olmadığı, herhangi bir şekilde de buna alet edilmeyeceği konusunda da özellikle vurgulama yapıldı. Bu tamamen mesleki bir toplantıdır ve mesleki çalışma bununla kalmayıp devam edecektir ve bu forum, ilk olarak Ankara'da düzenlenmiştir.

Diğer illerden gelen bazı arkadaşlar, özellikle İstanbul'dan gelen arkadaşlar, bazı şeyler söylediler. Şunu hatırlatmak is-

tiyorum: Türkiye Barolar Birliği Başkanı'muzın belirttiği gibi bu forumların Ankara dışında İstanbul, İzmir ve Adana'da illerinde bölgesel çapta yapmayı planlamaktadır, düşünmektedir. Türkiye Barolar Birliği'nin bu konudaki samimiyetinin değerlendirilmesi söz konusu forumlar yapıldığında görülecektir, ortaya çıkacaktır. Bu konuda bir kuşku olmaması gerekir diye düşünüyorum.

Sabahki konuşmalarda avukatlıkla ilgili sorunlar gündeme gelip tartışılırken, ekonomik sorunlar, eğitim sorunu, meslek örgütü sorunu ve bağımsızlık diye ana başlık halinde söylemiştik. Arkadaşlarımız çok temel konulara değindiler, ama hiç konuşulmayan da bazı konular var. Sanıyorum bundan sonraki çalışmalarda bunların da konuşulması bize ışık tutacaktır.

Biz frum çağrı bildirisini hazırlarken, sorunları çok kısa ana başlıklar halinde tespit ettik, ama bu sorunların dışında da çok sorunumuz var dedik. Örneğin siyasi iktidarların hukuka ve avukatlık mesleğine bakışı, CMK meselesi, CMK'nın özellikle ceza avukatlığı yönünden getirdiği olumlu yanlar ya da olumsuzluklar, avukatlıkta şirketleşme ve avukatlık ortaklıkları, kaliteli avukat yetiştirilme meselesi, avukatlara halkın güveninin olup olmadığı, yani bu konularda da herhalde konuşmak, tartışmak gerekiyor.

Bunları kısaca sizlere hatırlatayım, paylaşayım istedim.

Şimdi yine bu tartışmalar için söz almak isteyen arkadaşlara söz vereceğiz.

Buyurun.

Av. İlhan MASARİFOĞLU (Ankara Barosu): Sayın Başkan, saygıdeğer meslektaşlarım; öncelikle Barolar Birliği'ne teşekkürle başlamak istiyorum. Ülkemizin genel problemi olduğu gibi, meslekte de genel problemimiz, bir planlama dahilinde hareket etmememiz. Bir hukuk politikamız yok, belki ülke çapında bir ekonomik politikamız yok.

Bizim meslek örgütü içerisinde de avukatlık mesleğiyle ilgili politikaları açıkçası tam olarak ortaya koyabilmiş değiliz. Bu anlamda bu toplantıyı çok önemsiyorum. Bundan sonra bu mesleğin geleceği için çok güzel fikirlerin çıkacağını görüyoruz. Aynı zamanda genç avukat arkadaşlarımızın sorunları temelinde tüm meslektaşlarımızın geleceğiyle ilgili bir politika belirlemeye çalışıyoruz. Bu zamana kadar Barolar Birliği'miz, belki benzer toplantılar yaptı. Ama bundan sonra bu toplantı benzeri toplantıları hem ülke çapında, hem de il barolarımızda sıkça yapıp, ülkenin geleceğiyle ilgili ve avukatlık mesleğinin geleceğiyle ilgili bir planlamayı mutlak suretle oluşturmak zorundayız. İki yılda bir yapılan baro genel kurullarında yahut da Barolar Birliği genel kurullarında sınırlı sayıda avukat arkadaşımızın katılımıyla, daha çok seçime odaklı, daha çok kişisel çekişmelerin ve grup çekişmelerinin yaşandığı bir şekilde bizim avukatlık mesleğinin geleceğini belirlememiz asla mümkün değildir. Genel kurullarımızı belki de seçime katılan gruplardan oluşacak komitelerin oluşturduğu, her bir sorunun çözüm önerilerinin komitelerde açıkça tartışıldığı, bütün siyasi mülahazalardan uzak, bütün kişisel çekişmelerden uzak, bütün arkadaşlarımızın siyasi görüşü ne olursa olsun, genç-yaşlı, kamu-özel, komitelerde görev alarak bu mesleğin geleceğini birlikte oluşturma mecburiyetimiz vardır.

Bu niye vardır? Türk hukukçuları, adalet sisteminin iyi işlemesi bakımından çok önemli sorumluluğa sahiptirler. Bu sorumluluk içerisinde avukatlar, ülkenin önünü açacak, hukuk sisteminin önünü açacak çok önemli bir işleve sahip olmaları gerekir. Onun için bu toplantıyı önemsedim ve çok teşekkür ediyorum kendilerine.

Konuşmamın başında yapmış olduğumuz bir araştırmada, bir anket çalışmasındaki görüşleri belki paylaşarak başlamak uygun olacak. Çünkü, bireysel olarak dile getirilen sorunlarda genel olarak genç avukat arkadaşlarımızın yaklaşımı nasıldır anlamında bir kısım istatistiki bilgilerle hareket etmek daha bilimsel olacaktır diye düşünüyorum. İzninizle önce bunları paylaşmak istiyorum.

İLHAN
MİSAFİROĞLU'NUN
KONUŞMASI

Avukatlık mesleğinin toplum nezdindeki saygınlığı konusundaki düşüncelere genç arkadaşlarımızın vermiş olduğu cevaplarda az olarak yüzde 30, orta olarak yüzde 47 cevabı var. Demek ki toplum nezdinde meslektaşlarımız bile yeterince saygın olmadıklarını düşünüyorlar. İptal edilen, ama araştırmanın yapıldığı dönemde yapılması planlanan avukatlık sınavıyla ilgili düşüncelere meslektaşlarımızın vermiş olduğu cevaplar, yüzde 76 oranında "yapılmalı", yüzde 12 oranında "yapılmamalı" şeklinde. "Avukatlık sınavının nihai amacı ne olmalıdır?" sorusuna arkadaşlarımız, kaliteyi arttırmak noktasında yüzde 61 gibi çok önemli bir önem addediyorlar.

Avukatlık sayısını belirli seviyede tutmak noktasında da yüzde 10 gibi düşük bir önem addediyorlar. Bu arkadaşlarımızın hakikaten meselelere ne kadar vakıf olduğunu ve sadece ücret babında, ekonomik paylaşım anlamında değil, avukatlık mesleğinin kalitesini bunun çok üstünde önemsediklerini ortaya koyması bakımından kanımızca çok önemsenmesi gereken bir husus.

"Avukatlık mesleğini seçmenize etken olan nedenler nelerdir?" noktasında, serbest meslek olması yüzde 30, hakkaniyetin tespitindeki önemi yüzde 21 olarak rol alıyor. "Genç avukatların birlik, beraberlik ve dayanışma gibi konularda hangi noktada olduğunu düşünüyorsunuz?" sorusuna, zayıf olduğunu düşünen arkadaşlarımız yüzde 52, orta olduğunu düşünen arkadaşlarımız yüzde 32 olarak cevap veriyorlar. "Hukuk fakültesinde okurken, ileride yapmak istediğiniz meslek neydi?" sorusuna yüzde 56 gibi yarıdan az fazla bir oranda, "avukat" olarak cevap veriyorlar. "Gelir durumuyla ilgili değerlendirmeniz nedir, gelir durumunuz nedir?" sorusuna arkadaşlarımız, "çok iyi" cevabı yüzde 1, "iyi" cevabı yüzde 15, "orta" cevabı yüzde 63, "masraflarımı karşılamakta zorlanıyorum" yüzde 13, "masraflarımı karşılanıyorum" yüzde 8.

Değerli arkadaşlarım; ben toplantıdan sabahtan itibaren bütün arkadaşlardan, bütün konuşmacı arkadaşlardan çok istifade ettim.

Avukatlık mesleğinin geleceğinin planlanmasında kanımca iki kesimin sorunlarının öncelikle gözetilmesi ve halledilmesi gerekli: Bunlardan birisi, çok kıdemli meslektaşlarımızın sosyal güvenliği ve emekli aylığıyla ilgili sıkıntılar. İkincisi de, genç arkadaşlarımızın mesleğin başında namerde muhtaç olmadan, bağımsızlıklarını koruyarak, istemedikleri davayı, haklı görmedikleri davayı reddetmek özgürlüğünü içlerinde taşıyarak ekonomik düşüncelerden arındırılması meselesidir. Barolar Birliği'miz ve barolarımız, bu konuyu, bu iki kesimi özellikle önemsemelidir. Bu sorunlar halledilmediği sürece, avukatlık mesleğinin geleceğinin bugünden farklı olacağı inancında değilim.

Üstatlarımızla konuştuğumuzda, 1950'li, 60'lı, 70'li yıllarda yapılan avukatlık mesleğiyle, yapılış tarzıyla bugün arasında çok fark olmadığını maalesef görüyoruz. Değişen bir tek şey oldu: Daktiloların yerini bilgisayarlar aldı. Onun dışında adliyede yine üçüncü dünya ülkeleri duruşma tarzında, bir tane bağırان mübaşir, kapıda bekleyen vatandaşlar, zamanları çalınan insanlarımız ve zamanının hiçbir değeri olmayan avukatlar var.

Üçüncü dünya tarzı yargılama sistemi, beni fazlasıyla rahatsız ediyor. Devlet, duruşma saatini bir randevu saati olarak görmelidir. Biz buna nasıl uyuyorsak, devlet de bu randevu saatine uymalıdır. Randevu saatine uymayan, kapıda sizi beklemek zorunda bırakan devlet, aslında size önem vermiyor, sizi önemsemiyor. Sizi bir böcek gibi görüyor demektir. Nüans olarak görünen ve bu zamana kadar belki kürsüde arkadaşlarımızın dile getirmiş olduğu hususlar, genel olarak hukuk sistemimizin ne şekilde işlediği ve avukatlık mesleğine bakış açısının ne olduğu hususunda bize ipuçları vermektedir.

Arkadaşlarımızın sorunları somut olarak dile getirmesi, genelde bir sistem değişikliği yapmamız gereğini ortaya çıkarıyor. Aslında konuşmuş olduğumuz hususların halli konusunda barolarımız ve Barolar Birliği, elinden gelen münferit çabalarını yapıyorlar. Ama kanımca avukatlık mesleğinde bir devrime

ihtiyaç vardır. Günlük sorunlarla, bu sorunların halli için nafile uğraşlarla zaman kaybetmeye gerek yoktur. Dünya değişmektedir, bu değişimi kavramak zorundayız. Sınırlar kalkmaktadır, elbette milli birliğimizi, bütünlüğümüzü ve milli değerlerimizi sonuna kadar korumak zorundayız. Bunların geri dönüşü yoktur, bunların telafisi yoktur, bunlara sahip çıkmak bizim birincil vazifemizdir. Ancak değişen dünya düzeni içerisinde bugün uluslararası hukuk bürolarının Türkiye'de faaliyetini görüyor, tartışıyor ve yakında günlük hayatımıza geçeceğini kabul ediyorsak, buna boşu boşuna bir karşı koyuş değil, bu sistem içerisinde onlardan daha iyi nasıl olabiliriz, daha güçlü nasıl olabiliriz ve onlar bize, bizim ülkemizde faaliyete geçmeye çalışırken, bunun aksine, pırıl pırıl yetişen, yabancı diliyle, meslek eğitimiyle, hukuk eğitimiyle hakikaten çok güvendiğim, gurur duyduğum, stajyerlerimle gurur duyduğum bir nesil geliyor. Bu arkadaşlarımızın Almanya'da duruşmaları nasıl yaptığını, Avusturya'da müvekkillerini nasıl temsil ettiğini özlemle görmek istiyorum.

Birçok sorundan bahsedildi, ama ben bilhassa genç arkadaşlarımızı gördükten sonra, bu mesleğin geleceğiyle ilgili çok ciddi umutlar taşımaktayım. Bu zamana kadar yaklaşık 60 arkadaşımızı mesleğe kazandırmış birisi olarak söylüyorum. Her bir arkadaşım şu anda (aralarında hâkim-savcılığa geçenler de oldu) avukatlıkla çok önemli, çok güzel, maddi ve manevi, hem ülkelerini düşünerek, hem de mesleklerini düşünerek çok güzel çalışmalar yapıyorlar. O nedenle onlara güveniyorum. Bu ülkenin geleceğine inanıyorum, bu mesleğe güveniyorum. Ancak barolarımızın ve Barolar Birliği'nin bu genç arkadaşlarımızın dinamizmini, önünü açacak politikalar geliştirmesinde mutlak zorunluluk vardır. Bu politikaların geliştirilmesi bakımından bu toplantılar çok önemlidir. Bireysel sorunlar yerine, Avukatlık Kanunu bir devrim yaratacak şekilde yeniden organize edilmelidir. Bu yeni organizasyonda sınav, sadece meselelerin çözümü konusunda mucize formül olarak değil; sınav, bir sistemin sadece bir unsuru olarak görülmelidir. Sınavdan sonra belki il kotalarını, ülke kotalarını tartışmak

zorundayız. Sınavdan sonra meslekte kademelendirme, hangi arkadaşlarımızın hangi mahkemelerde görev alabileceği konusunda bir kademelendirmeyi tartışmak zorundayız. Meslekte uzmanlaşmayı tartışmak zorundayız.

Artık bizi sınırlayan, bizi engelleyen, önümüzü açmaktan uzak, bizim önümüzü tıkayan meslek kurallarını çağa uygun hale getirmek zorundayız. Şirketleşme tabirini çok kullanmak istemiyorum. Bana biraz fazlasıyla kapitalist bir tabir olarak geliyor, ama avukatlık mesleğinde kurumsallaşmanın ne şekilde olması gerektiğini tartışmalıyız. Bu nedenle, elbette günlük hayatımızda yaşadığımız sorunlar çok önemlidir. Ama bu sorunların kökten halli bakımından 50 yıl öncesinin avukatlık kisvesiyle değil, çağa uygun avukatlık kisvesiyle hareket edebilmek bakımından meslekte devrim yapılması gerektiğine inanıyorum.

Teşekkürler.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

Av. Akın Savaş ATAÇ (Ankara Barosu): Tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Bazı notlar aldım, kısaca anlatacağım ve sorunlardan da çokça bahsetmeyeceğim. Çünkü sorunları tekrar tekrar burada söyledik. Yani artık çok fazla bir gereği olduğunu düşünmüyorum. Devam da edecektir. Çünkü sorunlarımız çok fazla, çok büyük. Ancak şunu gördük: Buradaki herkes ayrı şeyleri söylüyor, yani bizim dışımızda herkesin söylediği şeylerden benzer, sorunlar da ortaklaşmış durumda. Benim belirtmek istediğim husus ise bunun dışında; çözüm yollarında da ortaklaşmayı sağlayabilir miyiz? Bunu nasıl yaparız? Bunun için benim düşüncem, somut hedefler koymamız lazım. Bunun için de önereceğim şey, simgesel önemi olan bazı konuları dile getirmeli, bunu belki kampanyalar haline getirmeli ve sürekli kamuoyunun gündeminde tutmalıyız. Bunu yaparsak, bizim

İLHAN
MİSAFİROĞLU'NUN
KONUŞMASI

AKIN SAVAŞ
ATAÇ'IN
KONUŞMASI

bu sorunumuzu herkes bilir ve bir kıymet atfeder. Her yerde dile getirirsek, bunun arkasında herkes durur.

Örneğin ceza hukuku ile uğraşan arkadaşlar için söylüyorum, savcıların bizimle aynı hizaya indirilmesini, aynı hizaya getirilmesini ısrarla, önemle savunmalıyız. Neyse, bu ceza hukuku ile uğraşanlar için. Bunun devamında, HSYK'da da savcılarının bence ayrışması gerekiyor. Kürsüde olduğu gibi, yani kurum olarak da, üstyapıdan itibaren de ayrışması gerekiyor. Hâkimlerin de ayrı bir özerk kurumları olması gerekiyor. Mesela örnek olarak, simgesel önemli olan şeyleri çok sık ve kampanyalar halinde söylersek, ciddiyeğimiz anlaşılır.

Bunca yıldır sorunlarımız birikmiş. Bundan çıkaracağımız aslında kötü bir sonucu ben size söyleyeyim: Meslek örgütlerimiz çözüm sunamamışlar, yani bu hataları herkes kabul etmelidir, kendimizi eleştireceksek bunu söylemeliyiz. Çünkü bu sorunların hiçbirisi son birkaç yılda çıkmadı; şimdi bize yansıyor, ama ne yazık ki bunun müsebbibi biz değiliz, yıllardır devam eden bir şey. Bunun da çözümü için, az önce belirttiğim şeyleri yapabilmek için bir temel oluşturmamız lazım. Benden önceki konuşmacı Sayın İlhan beyin kendileri, aslında baro seçimlerinden tanıdığımız bir arkadaşımız ve sağ diye nitelediğimiz bir grubun adayı olarak çıkmıştı. Onun söylemiş olması çok daha değişik ve önemli oldu benim için, "devrim yapmak lazım" dedi. Bunu biz deseydik, herhalde bizi dinozorlukla suçlardı ve çok gülerlerdi. Yani devrim yapmak gerektiğini biz de düşünüyoruz. Sistemde evet, tam da İlhan beyin dediği gibi sistemde çalışmalı ve bunda bir devrim yapmalıyız, destekliyorum, tamamen katılıyorum.

Bunu nasıl yaparız? Bu meslek örgütlerimizdeki ataleti yıkmak için tüm diğer hukukçu örgütlerinden de yardım almalyız. Buraya gelen ve konuşan pek çok arkadaşımız, belirli bir grup, ekip oluşturduklarını, birlik oluşturduklarını söylüyorlar. Bunlardan baroların ya da Barolar Birliği'mizin haberinin ben ancak herhalde ki bugün olduğunu düşünüyorum. Bunlarla birlikte oturup bunlarla birlikte çalışılmalı. Derneğimiz var,

birlikler var? İlhan Beyin çalışma grupları var. Pek çok arkadaşımızın çalışma grupları var ve ileride umuyoruz ki olacaktır. İşçi avukatların, Hakan arkadaşımızın çokça belirttiği üzere işçi avukatların da yakında bir örgütü olacağını düşünüyorum, bu da katılacaktır çalışmalara. Bunlar olmadan da çözümün gerçekleşebileceğini düşünemiyorum.

Katılıma ilişkin bir şey söylemek istiyorum: Katılım az ve en başta çok daha azdı. Bunun nedeni, sorunumuzun olmaması değil tabii ki. Sebebi, işçi avukatların izin alıp buraya gelememesi diyebiliriz. Ama bu bana yeterli gelmedi. Sebebini ben şunda buluyorum: Yıllardır süren toplumumuzdaki bütün örgütlülükleri silmeye çalışan duyarsızlaştırma çabası. Bu da tabii ki siyasal politikalarla oluştu. Buna karşı durduğumuz müddetçe ve bunları çıkıp eleştirdiğimiz, bunu her yerde söylediğimiz müddetçe daha fazla şey elde ederiz.

Son olarak, peki bizi ne bekliyor? Bizi bekleyen şeyi burada ifade etmeye çalıştım. Bunları tam bir sistem içinde söylemek gerekirse, ülkemizin altyapısı değiştiriliyor ve küresel sisteme ekleniyoruz, bu çok açık, yani herkes çıkıp bunu söylüyor. Bugünkü siyasal iktidar da bu yüzden iktidarda, benim kişisel görüşüm budur. Bundan tabii ki üstyapı kurumu da etkilenmekte, yani hukuk ve bizim alanımız çokça etkilenmekte, bu da bir dönüşümün içerisinde doğal olarak ve bunun artık bilinen bir ismi de var; meslekte dönüşüm. Meslekte dönüşümü -örnek de verildi- sağlıkçılar yaşıyorlar ve doktorlarımız, mühendislerimiz çokça gündeme getiriyorlar ve eylemler de yapıyorlar. Ama bizden bugüne kadar karşı durmaya yönelik hiçbir hareket, hiçbir şey gelmedi. Aksine, aslında Birlik, sadece bir ara gündeme getirmişti, bir öneri gibiydi, yasayla ilgili, bu da bizim aleyhimizydi.

Diyorum ki, meslekte dönüşüm, bizim için kötü olabilecektir. Elimizdekileri de kaybetme ihtimalimiz vardır. Buna karşı harekete geçmeliyiz, devamlılık sağlamalıyız, yani ısrarcı olmalıyız, yoksa biz bunları da kaybedebiliriz, korkum budur.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

NİGÜN
ÖZKAN'IN
KONUŞMASI

Av. Nilgün ÖZKAN (Ankara Barosu): Sayın Divan üyeleri, saygıdeğer meslektaşlarım; ben gerek sabahki oturumda, gerek öğleden sonraki oturumda yapılan konuşmaların hepsinin çok faydalı olduğunu ve sorunların tespitinde çok önemli katkıları olduğunu düşünüyorum. 3 senelik bir avukatım ve bunların hepsinin bir nesnesi, aynı zamanda öznesi olarak bu sorunların hepsini ben de yaşıyorum. Bunlar, gerek ekonomik gerekse mesleğin itibarıyla ilgili, hem de diğer sorunlar. Yalnız, ben burada bu ekonomik nedenlerin dışında ve sabahtan beri bahsedilen sebeplerin dışında farklı bir noktaya değinmek istiyorum. Özellikle bu konunun çok önemli olduğunu düşünüyorum; çünkü benim gerçekten çok canımı acıttı, gerçekten çok canımı yaktı ve bu konuda gerek Birliğimizin, gerekse de baroların yeteri kadar tepki göstermediğini ve bu konuda gerekli eylemleri yapmadığını düşünüyorum. Bu mesleğimize ve meslektaşlarımıza yapılan fiili saldırılarla ilgili.

Bunu ben bir döneme de yaymak istiyorum. Şöyle: Polise olağanüstü yetkiler veren 5681 sayılı Polis Vazife ve Salahiyeti Kanunu'nun 14.6.2007 tarihinde değişikliğe uğramasına ilişkin kanun yürürlüğe girdi ve bu yasayla polisin fiilen yetkileri, bilindiği üzere fazlasıyla genişletildi. Açıkçası bir polis devleti olma yoluna doğru gidiyoruz. Nitekim bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren gerek işkence vakaları, gerekse de gözaltında ölümlerin arttığını basından ve kamuoyundan hepimiz takip ediyoruz. Bununla beraber, bunun bir yansıması olarak da bizim mesleğimizi yaparken yaşadığımız sıkıntılar da buna mukabil paralel olarak artıyor. Nitekim bu yasanın yürürlüğe tarihten girdiği itibaren meslektaşlarımız da bu yetki genişlemesinden kaynaklı ciddi saldırılara maruz kalmışlardır.

Ben buna ilişkin bir liste çıkardım, bunu sizinle paylaşmak istiyorum öncelikle. Yani PVSİK'nun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren saldırıya uğrayan avukatların bir listesini çıkardım. Av.

Aysun Solakoğlu, İzmir Barosu, 24.6.2007 tarihinde İzmir'de gözaltına alınmış. Polis, avukatın göstermiş olduğu kimliğin sahte olduğu isnadını ileri sürmüş, ibraz edilen kimlik ise Türkiye Barolar Birliği avukatlık kimliğidir. Av. Muammer Öz, 29.7.2007 tarihinde İstanbul'da bir kimlik sorma olayına müdahale etmesi sırasında polis memurlarınca burnunda kırık, sağ ve sol omzunda, boynunda, sağ gözaltında ve karnında morluklar oluşacak şekilde dövülmüştür. Av. Muammer Öz gözaltına alınmış ve hakkında görevli memura direnmekten dolayı işlem yapılmıştır. Av. Semih Atik, 6.8.2007 tarihinde Trabzon'un Vakıfkebir ilçesinde gözaltına alınan müvekkillerine hukuki yardımda bulunurken hakaret, tehdit ve darba maruz kalmıştır. Av. İlyas Paran, 26.8.2007 tarihinde Urfa Suruç Merkez Polis Karakolu önünde görevini yaptığı sırada psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Av. Mustafa Rolas, 9.9.2007 tarihinde İzmir'de Emniyet Müdürlüğü'nde müvekkiliyle görüşmesi engellenmiş, "ben istersem görüştürürüm, istersem görüştürmem" diyen polis amiri, binarun önündeki merdivenlerde duran Mustafa Rolas'ı itekleyerek ve tekme tokat darp ederek çevrede bulunan polisler gözaltına alma talimatı vermiştir. Bundan sonra 10 kadar polis memuru tarafından kol, sırt, baş bölgesinden darp edilmeye başlayan Mustafa Rolas, elleri arkadan kelepçelenerek ve başı öne eğilerek bina içine sokularak gözaltına alınmıştır.

Bu örnekler çoğaltılabilir ve inanın, tahmin ettiğinizden çok daha fazladır. Ben, hem CMK avukatlığı yapan, hem de ceza avukatlığı yapan bir avukat olarak, bu tarz muamelelere maruz kalmaktan korkuyorum. Ben bu olaylardan sonra, özellikle Mustafa Rolas'ın başına gelmiş olan bu olaydan sonra Birliğimizin ve baroların neler yaptığına dair direkt olarak bir takibe başladım. Bu konuda sadece Birliğimizin saldırıya uğrayan avukatlar listesi şeklinde bir Internet sayfasında bir yer verdiğini, fakat bunun dışında herhangi bir eylemliliği olmadığını gördüm. Sayın Özdemir Özok'un ise bu konudaki açıklamasının çok yetersiz olduğunu düşünüyorum. Kendisi şu an burada yok, ama onu da sizinle paylaşmak istiyorum.

NİGÜN
ÖZKAN'IN
KONUŞMASI

Zira, ben dört gözle Barolar Birliği'mizin ve baroların neler yapacağını bu konuda beklerken, özellikle Mustafa Rolas'ın olayından dolayı, bir gazetede okudum, Barolar Birlik Başkanı Sayın Özdemir Özok'un bu konuda yapmış olduğu "polis sorumlulukla hareket etmeli, avukat da güvenlik güçlerine belirli bir meşru zemin içinde ilgi göstermeli" şeklindeki yetersiz açıklamasını ise kabul edemiyorum.

Zira Birliğimiz ve barolarımız, bu koşullarda, bu saldırılarda koşulsuz yanımızda olmak zorunda. Nitekim bu olaylarda her zaman mağdur olan bizler oluyoruz ve her zaman hakkında yine soruşturmalar açılan ve davalar açılan yine bizler oluyoruz. Nitekim polis, kolluk kuvvetleri bu konuda gerçekten çok iyi bir dayanışma içerisinde. Anında tutulan tutanaklarla birbirlerini doğrulayan ifadelerle, her şey onlar açısından sorun olmadan aşıyor. Bu konuda Barolar Birliği ve barolarımızın koşulsuz desteği olması gerektiğini düşünüyorum.

Ben bununla birlikte şunu hissediyorum bu mesleği yaparken: Burada forumun birlik beraberlik ve güven hissi veren el ele olan avukatlar afişinde ben açıkçası kendimi böyle hissetmiyorum, ben kendimi mesleğimi yaparken yalnız hissediyorum. Çünkü başıma bir şey geldiğinde, mutlaka yalnız kalacağımı biliyorum. Nitekim bu arkadaşlarımız yalnız kaldılar ve ben, bu arkadaşlarımızın hiçbirini tanımıyorum ve hepsinin bu durumundan dolayı ciddi üzüntü ve elem duydum. Onların da buradaki bu durumlarının altın-çizilmesi gerektiğini düşündüm. Bu sebeple de benim de, bizim de başımıza gelebilecek olan, ama genç avukatlar sorunları tartışıldığına göre, en azından CMK avukatlığı yaptığınızı varsayarak, mutlaka birimizin başına böyle bir sorun gelebilecektir diye düşünüyorum. Bu sebeple, yalnız olmak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Başkan: Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

Av. Kamuran EMRE (Ankara Barosu): Çok teşekkür ediyorum.

KAMURAN
EMRE'NİN
KONUŞMASI

Sayın Başkan, değerli üstatlarım; sabahtan beri ısrarla el kaldırdım, nihayet sıra bana geldi. Bundan dolayı herkese teşekkür ediyorum. Ben HUDER'in Yönetim Kurulu üyesiyim. Ayrıca Adalet Gönüllüleri Derneği'nin, Hukuk Hayat Derneği'nin ve Özgün Yaklaşım Derneği'nin üyesiyim. Yani ne kadar sağ fraksiyonlu dernek var ise, üyesiyim. Sol diye nitelendirebileceğimiz, Demokratik Sol Grubun yönetiminde olan Ankara Barosu'nun da üyesiyim.

Ancak şunu gördüm: Ortak kavramlarla konuşmak, ortak aklı bulmaya yönelik olduğunu gördüm. Barolar Birliği'nin bu anlamda tertip etmiş olduğu bu toplantıyı da önemsiyorum. Biz bu sene şubat sonu, martın başında yanılmıyorsam Özgün Yaklaşım Derneği olarak bu tarzda "Avukatlık Mesleğinin Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu yuvarlak masa toplantısı tertip etmiştik. Barolar Birliği'ni de davet etmiştik. Faksle davet etmiştik. Ayrıca da bu konuda davetiye göndermiştik. Kendileri katılmadılar, temsilci de göndermediler. Yine de teşekkür ediyoruz, bize telefon mesajı gönderildi, biz yine de geldik. Çünkü biz, mesleğimize yönelik olan problemlerin çözümü noktasında katkımız ne olacaksa, onu sunmaya hazırız. Ben özellikle bu bahsettiğim dernekler içerisinde Özgün Yaklaşım Platformu adı altında Özgün Yaklaşım Derneği olarak, mesleğimizin sorunlarına yönelik proje geliştirme, bu anlamda hayata geçirme noktasında bazı çalışmalar yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz.

Ben bu başlık altında Barolar Birliği'nin düzenlemiş olduğu bu toplantının neden "Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları" başlığı olduğunu da doğrusu anlamış değilim. Esasında bu sorunlar, temelde avukatlık mesleğinin sorunları ve bu anlamda avukatlık mesleğinin sorunları olarak görüp bu doğrultuda gerekli birtakım açılımlar sağlamamız gerektiğini düşünüyorum.

KAMURAN
EMRE'NİN
KONUŞMASI

Sabahtan beri dile getirilen sorunlar, gerçekten çok önemli sorunlar ve bunların türev sorunlar olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda, bu başlığın da bir türev sorun olduğunu düşünüyorum. Asıl sorun, avukatlık mesleğinin sorunları. Bu bağlamda baktığımızda, belki esasa yönelik birtakım çözüm önerilerini de bulabileceğimizi düşünüyorum.

Genelde sorunları, yani iki başlık altında toparlayabiliriz. Bir tanesi itibar sorunu, diğeri de ekonomik problemler başlığı altında. Esas itibariyle bazı arkadaşlarımız avukatları suçladılar. Avukatların tutum ve davranışlarını suçladılar, kişiliklerini suçladılar. Yeterince mesleğe -belki bu ağır olacak, ama- layık olmadıklarını bir nevi söyleyerek itibarına gölge düşürdüklerini söylediler. Ben buna katılmıyorum, yani sistemin hiç mi problemi yok? Bence temelde bir sistem problemi var. İlhan beyin de çok açık bir şekilde vurguladığı gibi, bir hukuk politikamızın olmayışından kaynaklandığını düşünüyorum. Bu esas itibariyle bir savunma sorunu; daha da öteye gittiğimizde, bir adalet sorunu; daha da öteye gittiğimizde, bu bir hak sorunu. Adaleti anlamlı ve mümkün kılan, adaleti güzel gösteren, dolayısıyla avukatlık mesleğini, savunmayı güzel ve anlamlı kılan haktır. Hak eksenli baktığımızda, belki problemleri çözebiliriz düşüncesiyle daha rahat konuşabiliriz diye düşünüyorum.

Sağlıklı bir savunma ancak şu şekilde gerçekleştirilebilir: Özgüveni tam olan avukatlar eliyle sağlıklı, etkin bir savunma gerçekleştirilebilir. Bu, yeterlilik sorununu ön plana çıkarır. Yeterlilik sorunu ne şekilde olabilir? Bunun da iki temel özelliği var. Bir tanesi bilgi, yani eğitim sorunu. Diğeri ise ekonomik sorunlar. Ben, avukatlık mesleğine yönelik olarak yapılan eğitim sürecinin çok yetersiz olduğunu düşünüyorum. Özellikle hukuk fakültesinde hiçbir derse girmeden üniversiteyi bitirip, yine naylon diye tabir edeceğim bir stajla, avukatlık stajlarını bitiren arkadaşlarımızın avukat olduklarını biliyoruz. (Avukatlık hizmetine başlarken, ben ki kısmen derslere katıldım, ama bir dilekçe yazmaya korkar hale gelmiştim.) Onun için, bence temelde avukatları seçerken bilgi, birikim, donanım, yani

her yönüyle etkin bir meslek grubunu oluşturmak için avukat seçmeliyiz. Bu, avukatlara yönelik, yani avukatlık mesleğini işgal eden zümreye yönelik bir ayrıcalık değil, temelde bir hakkı savunan, savunmaya yönelik bir ayrıcalık olarak görmek gerekir. Bu anlamda, sınavla ilgili yapılan tartışmalarda bu açıdan bakılmadığını gördüm.

Evet, halihazırda olan ve kaldırılan sınavın yeterli olmadığını düşünüyorum. Ancak biz, çağdaş ülkelerin sistemlerine baktığımızda, örneğin Fransız özelinde bu konuya baktığımızda, 8 aşamalı bir sınav sisteminin uygulandığını gördük. Hatta staj boyunca alınan notlarla sınava girilip girilemeyeceği noktasında bir değerlendirmeye tabi tutulduklarını biliyoruz. Avukatlık okullarının olduğunu ve bu avukatlık okullarında bu yazılı veya sözlü sınavları tamamlayan, değerlendirmeye tabi tutan bir jürinin, bir heyetin olduğunu ve bu heyetin başında da bir profesörün olduğunu görüyoruz. İtibar sorunu bununla bağlantılıdır, yani her yönüyle etkin, donanımlı, bilgili avukatların hâkim karşısındaki tutumu, hâkim karşısındaki konumu nasıl olacak sizce? Bence bu yönüyle, her yönüyle, yani bilgi, birikim, donanım, eğitim, her yönüyle bu mesleğin liyakatini yerine getirebilecek donanımda avukatların her zaman güçlü olabileceklerini düşünüyorum. Bu anlamda sınavı önemsiyorum.

İkincisi, ekonomik problemler. Avukatlık mesleğinin belli bir ekonomik standardın altına düşmemesi ve belli bir ekonomik refahta olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü temelde avukatlık mesleği zihinsel bir faaliyettir, yani her türlü baskıdan uzak olması gerekir. Etkin, sağlıklı bir savunma için ön şart budur. Yani ay sonu faturalarıyla, sekreter maaşıyla veya sigortasıyla zihnini meşgul eden bir avukatın o mesleği, yani tüm eforunu, tüm enerjisini bu alanda kullanan bir avukatın bu mesleği çok iyi icra edebileceğini düşünmüyorum.

Tabii biz bunu dile getirirken, şu yönde bir yaklaşım var; *"Bir pasta var, o pastanın küçülmesini istemeyen avukatlar, bu mesleğe bir sınırlama getirilmesini düşünüyorlar. Diyorlar ki, 'iyi avukat, kötü avukat, piyasa süreci belirleyecek, doğal seleksiyon*

yoluyla bu ortaya çıkacak.” İyide, avukatlık hizmeti, bir mal, hizmet ticareti değil ki, yani kötü tüccarların eline bırakılamaz ki. Hukuk devletlerinin böyle bir lüksü var mı sizce? Yani birilerinin hakkını savunacaksınız ve her yönüyle yetersiz olan avukatlar eliyle gerçekleştirilmesi gerektiğini söyleyeceksiniz. Bu, bence problemli bir bakış açısı. O anlamda ben, belli bir süreçten zor kurallara bağlı olarak mesleğe kazandırılmış olan avukatların beraberinde de ekonomik problemlerin çözülebileceğini düşünüyorum. Bu yeteneğe sahip, bu donanımına sahip bir avukatın böyle bir tasası, ekonomik problemlerle ilgili bir sıkıntısı olmayacaktır. Belki bir sene, belki iki sene sıkıntı çekecektir, ama bu kabiliyetiyle bu sorunun üstesinden gelebilecektir diye düşünüyorum.

Ayrıca bunun dışında başka etkenlere bağlı olarak avukatların başka sorunlarının da olduğunu düşünüyorum ve burada birtakım çözüm önerileri sunmak istiyorum. Örneğin bir Anayasa çalışması var. Yüksek mahkeme kararlarından direkt etkilenen avukatların, vatandaşların yüksek yargı kurumlarına bir kişi de olsa, sembolik de olsa, bir manada seçilmesi gerektiğini düşünüyorum, Yargıtay’da, Danıştay’da, Anayasa Mahkemesi’nde. Bunun mutlaka anayasaya konulması gerektiğini düşünüyorum.

Yine adliyenin işleyişinden avukatlar doğrudan etkilenmektedirler, ama kalemde, ama icra müdürlüklerinde, ama mahkemelerde bu problemlerden etkilenmektedir. Dolayısıyla adliye yönetiminin oluşturulması ve avukatların da burada temsilci bulundurması gerektiğini düşünüyorum.

Tabii bu noktada Barolar Birliği’ne bir eleştiri yöneltmek istiyorum. Bu anlamda her ne kadar kitapçığin ön kısmında şöyle bir ifade kullanılıyor ise de, yani hiçbir siyasi ve ideolojik ayırım gözetmeksizin böyle bir toplantıyı tertip ettiklerini iddia ediyorlar ise de, ben son 3-4 yıldır Barolar Birliği’nin siyasete angaje olduğunu, bu anlamda makul sayılabilecek birtakım önerilerinin dahi siyasal iktidar veya siyasi irade tarafından dikkate alınmadığını gördük. Bizzat müşahade ettik. Bu anlam-

da, bu ideolojik ayrışmalara gidilmeksizin, bir meslek örgütü olarak kalıp, mesleğimizin sorunlarına yönelik çözüm önerilerini sunup ve bu doğrultuda efor ve enerjisini sarf ederek, bu tür mülahazalardan kaçınarak daha muhatap alınabileceği ve dile getirdiği, gündeme getirebileceği sorunların bu anlamda daha güzel çözümlenebileceğine inanıyorum.

KAMURAN
EMRE'NİN
KONUŞMASI

Hepinize saygılar sunuyorum.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

Kemal ULUSOY (Ankara Barosu, Stajyer Avukat): Herkese merhaba öncelikle.

KEMAL
ULUSOY'UN
KONUŞMASI

Sabahtan beri aslında *"Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözüm Yolları"* başlığına bakıyorum ve buraya çıkan insanlara bakmıyorum, kaç tane stajyer çıktı, kaç tane genç avukat çıktı, sayarsak, herhalde bir elin parmaklarını geçmez. Bu anlamda keşke divan başkanımız da bir genç olsaydı. Keşke burada söz hakkı daha fazla gençlere verilseydi ve Barolar Birliği de biraz burada konuşulanları dikkate alacak olsaydı. İşte bu güvensizliğin, yani gençlerin buraya gelmemesinin en büyük nedeni bunlar. Burada konuşulanların çok bir anlamı olduğunu da çoğu insan belki düşünmüyor.

Biraz aslında taşlamayla başlamak istiyorum bazı meslektaşlarımıza. Avukatlığın bir müteşebbislik olduğundan, tüccarlık olduğundan bahseden üstatlarımız, meslektaşlarımız var. Bu bençe utanç verici bir şey. Bir kamu görevinin, bir kamu hizmetinin tüccar mantığıyla çözümlenmesinin, yani savunmaya, o terazinin üçayağından birisi dediğimiz avukatlık kurumuna tüccar mantığıyla bakmanın sorunları hangi noktada çözeceğini inanın bilmiyorum, bu mantıkla çözebileceklerine de inanmıyorum.

Bazı meslektaşlarımız, bu meslek sorunlarından çok, arabuluculuk kurumuna da değindiler. Tabii bu kuruma değinilebilir, ama yerinin burası olduğunu düşünmüyorum

en azından. Yani profesör hocamız da söylemişti, bunlar bir bütünün parçalarıdır. Sadece kendimize dokunduğunda bir şeylere ses çıkmaya çalışmanın çok bir anlamı yoktur. Bazı arkadaşlarımız da bahsetti, bugün eğitimde, sağlıkta, sosyal güvencilerde özelleştirmeleri savunan arkadaşlar, arabuluculuk kurumunda bir taraftan tabiri caizse adalet mekanizmasının özelleştirilmesi konusunda kendi paylarına düşecek miktarın azalacağı gibi bir hisle belki de bu kuruma karşı oluyor. Evet, sonuna kadar karşı olmalıyız, ama bu noktada sadece kendimiz üzerinden bakarak bu konulara çözüm üretemeyiz diye düşünüyorum.

Anayasa'da *"vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülükler kanunla düzenlenir"* diye bir madde var. Sanırım 73. madde, tam emin değilim. Ankara Barosu, staj kaydiyesi altında Türkiye'nin en yüksek kaydiyesidir bu da, 500 Yeni Türk Lirası stajyerlerden staja başlamak için para almakta. Barolar Birliği buna seyirci kalmakta, hatta mahkemelerimiz de maalesef buna seyirci kalmakta. Bir arkadaşımız idare mahkemesine dava açmış, dava reddedilmiş, baronun lehine sonuçlanmış dava. Ankara Barosu, bu stajı yapmak zorunda olan stajyerlerden zorunlu olarak böyle bir haraç aslında alıyor. Bunun hiçbir yasal dayanağı yok, anayasamıza da aykırı. Bu paranın alınmaması için Barolar Birliğinin derhal harekete geçmesi lazım. Bazı barolar hiç almıyor, bazıları hadi gider olabilecek, yani 50 Yeni Türk Lirası gibi cüzi miktarlar alıyor, ama 500 Yeni Türk Lirası alan bir Ankara Barosu, gerçekten akıllara zarar.

Stajyer avukatların çalışmalarının yasak olduğunu birçok arkadaşımız söyledi. Özellikle belki bayan arkadaşlarımızın aileden gelen bir sosyal güvencesi olabilir, ama erkeklerin sosyal güvencesi okul bitince ortadan kalkıyor. Şu anda ben sosyal güvencesi olmayan bir insanım, özel sağlık sigortası da yaptırılmıyor. Bu konuda Barolar Birliği, maalesef bir çaba içinde değil. Sadece bazı barolar, helikopter ambulans sanırım, öyle uygulamalara bel bağlamaya çalışıyor. Bunların da çok bir anlamı olduğunu düşünmüyorum.

Bu kredi olayı, zaten ayrı bir komedi. Yanılmıyorsam 2001 yılında İstanbul'da zamanın baro başkanının önerisiyle getirildi. Bunlar burs olarak verilecekti stajyerlere. Zaman içinde İstanbul yönetimi de değişti, Barolar Birliği aynı kaldı. Ama anlayış aynıydı, bunların kredi olarak verilmesi gündeme geldi. Krediyi de bir yıl sonra yüzde 10 faiz talep ediyorlar. Birçok insan okuldan çıktıktan sonra öğrenim ve harç kredilerini ödemekte zorluk çekiyor; çünkü stajyerken 250 YTL gibi cüzi miktarlar alıyorlar ya da hiç almıyorlar. Bu gerçekten çok büyük bir sorun. Burada bazı avukat arkadaşlarımız çıktı, güzel konuştu, ama hakikaten merak ediyorum, yanında çalışan stajyerlere ya da avukatlara ne kadar veriyorlar, onların SSK primlerini ne üzerinden yatırıyorlar? Yani bu konularda biraz samimi olmak gerekiyor diye düşünüyorum ve çok samimi bulmuyorum açıkçası bazı konuşmaları.

Burada Türkiye Barolar Birliği'nin Internet sayfasında bu baro pullarına ilişkin bir gelir gider tablosu var, ama stajyerlere ne kadar ayrıldığı onun içerisinde yok. Bunun bir an önce kredi yerine burs olarak verilmesi gerektiğine inanıyorum. Yani bir arkadaşımız daha söyledi, şurada görülen o birbirlerine kenetlenmiş avukat elini ben hissetmiyorum. Ben bu mesleğe soğuyarak başlıyorum ve bunun dışında ne yapıyoruz. Bu meslekte geleceğimizin olmadığını düşünerek, çünkü tüccar mantığıyla bakamıyoruz olaylara her zaman, ben hiç bakmıyorum, hâkimlik-savcılık gibi belki de hiç istemediğimiz alanlara yöneliyoruz.

Şu sınav mevzuu iyi ki kaldırıldı. Burada hala sınavı savunan arkadaşlarımız, meslektaşlarımız var. Bu sınav uygulanırsa, kaç tanesi bu sınavı geçer; belki yarısı geçebilir, belki geçemez. Sınav mantalitesiyle hukuku yorumlamak, hukuku yorum dışında belirli, 5 seçenekten birine indirgemelerin komik olduğunu düşünüyorum. Yani bunun için de çok güzel örnekler var. Hâkimlik-savcılık da sınavlı, ama bu hâkimlerin ya da savcılarının adalete, hukuka bakışı, bizlere bakışı değişmiyor. Sınav demek ki bir şeylerin çözümü olmuyor. Öğretmenlere bakalım, bunlar

KEMAL
ULUSOY'UN
KONUŞMASI

KPSS'ye giriyor, en yüksek puanı alıyor. Türkiye'deki önemli sayıda insan bu sınavlardan başarı elde edip devlet kurumlarına giriyor, ama bir gelişmeyi görmüyoruz. Demek ki sınav hiçbir şeyin çözümü olmuyor, yani bunu bir defa aklımıza kazınamız gerekiyor.

Onun dışında Barolar Birliğinden birisi açıklarsa sevinirim, bu etkinliği Hilton'da yapma nedenimiz nedir? Barolar Birliği, yanılmıyorsa kendi genel kurulunu bile Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin salonunda yapıyor. Buraya harcanan parayla kaç tane stajyere burs verilebilirdi? Bunu bir Yönetim Kurulu'nun sorgulaması gerekir diye düşünüyorum.

Herkes staj eğitiminin yetersiz olduğundan bahsediyor, ama nedense genç avukatlara ve stajyerlere atıyor buradaki suçu ya da okullara bu suçu indiriyor. Hakikaten bugün 33 tane, 26 tanesi sanırım aktif, ama 33 tane hukuk fakültesi var, bazıları önümüzdeki sene öğrenci alacak. Ama bunun ötesinde, bu özel üniversiteler takır takır 2001'den beri özel üniversite açarken, ki bunlar üniversite falan değildir, bunlar tüccar zihniyetleri işletilen işletmelerdir. Barolar Birliği'nin ya da "çok fazla stajyer var, çok fazla meslektaşımız oldu" diyen avukat arkadaşlarımız neredeydi bu üniversiteler açılırken? Niye bunlara ses çıkarmadılar? Karşı çıkanların önüne niye "siz heyecanlı çocuklarsınız" dediler, niye ket vurdular? Bunu tabii anlamakta güçlük çekiyorum.

Stajın bitmesiyle beraber maalesef yine tabiri caizse bir haraç devri daha başlıyor. Burada Barolar Birliği, Ankara Barosu, Adalet Bakanlığı, çeşitli kaydiyeler altında, yanılmıyorsa şu anda 1.300 YTL civarında bir mesleğe başlamak için ücret alıyor. İşte bu adalet mekanizmasının tüccarlaştırılmasının tipik bir örneğidir. Bu okul okumuş insanların, bu stajı bir şekilde yapmış insanların siz 10.000 YTL de deseniz, bu parayı bir şekilde bulması gerekecek. Çünkü para kazanması lazım, hayata atılması lazım. Bunu nasıl içlerine sindirebiliyor patron avukatlar, gerçekten aklım almıyor.

İşçi avukatların sorunlarına daha fazla eğilmek gerekiyor. İşçi avukatlara oy hakkının verilmediği Barolar Birliği'nin hazırladığı o taslak metin kanunlaşmadı. Umarım da kanunlaşmaz. Zaten stajyerlere "*haklara tabi değilsiniz, ama yükümlülüklere tabisiniz*" gibi enteresan yaptırımlar uyguluyorlar. Bunlara kesinlikle bel bağlamamak gerekiyor. İşçi avukatlar, yarın öbür gün sendikalı olabilirler, eğer iş akdi yaparlarsa. Buna Barolar Birliği nasıl müdahale edecek? Bunun hukuki zeminini nasıl yaratacak, merak ediyorum.

Bazı arkadaşlarımız söyledi, CMK sıkıntısı, PVSK ve benzeri sıkıntılar, onlardan bahsetmeyeceğim. Bugün ilk arada, sabahki arada sordum, "*Yakında seçimler mi var? Biz oy da kullanmıyoruz, delege de değiliz, Barolar Birliği niye böyle sorunlara eğilmeye çalışıyor?*" Hatta şuradaki slayt gösterilerinde filan hoş şeyler de söylüyor, ama demek ki ciddi bir güvensizlik yaratmışlar herkeste. Genç avukatlar, illerdeki baro seçimlerinde sadece birer oy torbası olarak görülüyor zaten. Barodaki eğitimler de zaten bunun için veriliyor. Okullardaki verilen eğitimin, teorik eğitimin aynısı barolardaki eğitimlerde de veriliyor, bunların da hiçbir anlamı yok. Hatta okullarda devam mecburiyeti yok, ama oralarda devam mecburiyeti var, o da ilginç.

Sonuç olarak, genç avukatlar ya da stajyer avukatlar muhatap bulamamaktan şikayetçi. Barolar Birliği'ni ya da kendi barolarını, örneğin ben Ankara Barosu'nu yanımda hissetmiyorum. Sadece kendilerine bir ödeme yapılacağı zaman nedense genelde akıllarına geliyoruz. Bunları halletmemiz gerekiyor.

Bir de çok ilginç bir şey; bu hazırlanan programda, yani ben hakikaten utandım, burada en sonunda Norveç-Türkiye maçı filan yazıyor. Meslek sorunlarımızı bunlar çözmeyecek. Mesleki sorunlarımızı patron avukatlara bir şekilde dayatmamız gerekiyor. Bunu da yapacak olan merci, üst birlik olan Türkiye Barolar Birliği'dir, karar almalıdır ve bu kararlara uymayanlar hakkında disiplin soruşturması yapmalıdır. Gerekliyse, daha ağır yaptırımlara da gitmelidir. Bu mesleği hep beraber layıkıyla yapmak için bunlara ihtiyacımız var diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun.

ÜMİT
BULUT'UN
KONUŞMASI

Av. Ümit BULUT (Ankara Barosu): Hepinize iyi günler diliyorum.

Aslında bugün buraya gelirken, bu kürsüden sohbet etmeyeceğime karar vererek gelmiştim. Ama iki şey, beni bu kararımdan döndürdü. Öncelikle bu toplantı için düzenleyenlere çok teşekkür ediyorum. Ben 22 yıllık bir meslektaşınızım. Bugün burada söylenen, dile getirilen, şikayet edilen, tepki gösterilen her şeyi 22 yıldır yaşadık ve hala yaşıyoruz. Biz de bu tepkilerimizi böyle bir toplantıda değil, ama bireysel olarak baro başkanlarına, Barolar Birliği'ne, üstatlarımıza "söyle olabilir mi, böyle olabilir mi" diye defalarca anlattık. Ama bugün genç avukatlar diye anılan ekip şanslı; çünkü onlar hep birlikte tepkilerini dile getirebildiler. Biz bunu da sağlayamadık. Ama şimdi ben sorunları dinliyorum, sorunlar genç avukatlara ait değil. Dolayısıyla bu toplantının düzenleniş biçimini uygun görmediğimi söylemek isterim. Meslek sorunları tartışılıyor olmalıydı. Halen yaşıyoruz biz bu sorunları. İşte saygınlık meselesi, ekonomik sorunlar meselesi, hangi birimiz yaşamıyoruz? Bu salonda "*ben yaşamıyorum*" diyen var mı?

O zaman bir defa şuna inanalım: Mesleği genç avukatlar-yaşlı avukatlar, kadın avukatlar-erkek avukatlar, diye parçalayarak mesleğin sorunlarını çözebilme imkanımız yok.

Sorunlar parçalanarak asla çözülemez. Sorunun temelini bulacağız ve buna dair çözümler üreteceğiz. Demek ki bu toplantıları daha sık yapacağız, birbirimizi dinleme zahmetine katlanacağız, eleştirilebileceğimizi anlayacağız. Bu anlamda çok uyumlu bir gelişmedir, o yüzden de tebrik ediyorum.

Bilmenizi istediğim bir şey var, asıl sebebi de budur söz almamın: Hakan bey ve bir ismini hatırlayamadığım, genç

bayan meslektaşım, bir dava dile getirdiler; Barolar Birliği'nin "1.000 YTL asgari ücret verilmeli" konusunda tarifeye koyduğu hükmün iptali için bir davayı dile getirdiler. Bu davayı Türkiye'de 3 kişi açtı. Birisi kurum, Adalet Bakanlığı. Birisi ismini hatırlayamıyorum, İzmir'den bir meslektaşımız. Bir diğeri de benim. Yarı sabahtır bahsedilen, işçi-patron avukat tartışmasının, zannediyorum patron kısmında ben de varım. Dolayısıyla bu davayı niye açtığımı sizlere aktarmam lazım.

Avukatlık Yasası'nın 12. maddesi 1969 yılında yapılmış arkadaşlar. Ben henüz o gün 7 yaşındayım, avukat falan değilim. Bir defa o işçi arkadaşları, -bu salondaki yoğunlukları nedir, bilmiyorum ama- Avukatlık Yasası onları avukattan saymıyor ki, farkındalar mı bunun? Avukatlıkla bağdaşabilir bir iş olarak söz ediliyor. 12. madde, tıpkı tasfiye memurluğu gibi, tıpkı şirket ortaklığı gibi, tıpkı bilirkişilik gibi. Sonra devamında başka maddeler var.

İşçi terimi Hakan beye ait değil. İşçi terimi yasaya dair bir terim. Doğrudur söylediği, işçidir. Şimdi ayıp olan hangisi? Ne olursunuz düşünün. İşte ayırıyorsunuz, işçi-patron da bu sene çıktı. Ne zaman çıktı? Şimdi genç avukatlar 1'den 10 yaşa kadar olunca, 4.600 kişi sadece Ankara'da bulunuyor.

O yüzden nüceliğiniz çok önemli, o yüzden daha çok sık toplanacağız. Biz de söylüyorduk, ama seçmen listelerinde bu yoğunlukta değildik. Şimdi siz dinleneceksiniz.

Evet, Barolar Birliği bu tarifeyi koydu. Kendisini çok takdir ettiğim, çok beğendiğim Güneş beyin çok büyük uğraş verdiğini burada öğrendim. Ben bu konuda kendisini tebrik edemeyeceğim. Bakınız, bir sorunu böyle çözebilme imkanınız yok, bu sorunu ötelersiniz. Şimdi sizin elinize bahşiş verdiler, 1.000 lira. Seneye de şunu tartışacağız: "Neden Barolar Birliği bunu 1.500 lira yapmadı da, 1.400 lira yaptı? Canım 1.400 lirayla geçinilmiyor."

Hayır, çözüm bu değil. Önce bir defa benim orada karşı baktığım nokta şu: Bakış açısına karşıyım, işçi ve patrona kar-

ÜMİT
BULUT'UN
KONUŞMASI

şıyorum. Ben de işçi olarak çalıştım. O zaman da vardı bu yasa. Biz anlatamadık sadece. Lütfen tartışmanızı ve haklarınızı buradan başlatmayınız. Kaybedersiniz.

Her 100 lirada, her 500 lirada susarsınız. Nerede susacağınıza siz karar vermezsiniz. Sonuçta asgari ücret tarife komisyonu, Barolar Birliği'nin bünyesinde böyle bir çalışmayı yapıyor. Yönetime götürüyor. Yönetim bunu onaylıyor. Seneye 1.700 lira olur, dolar bilmem kaç lira oluyor, "dolar yükseldi..." Biz bu tartışmaların içinde mi boğulacağız? Yoksa sistemin münakaşasını mı yapacağız biz, hangisini istiyorsunuz? Buna bir karar verin bakalım.

O kadar haklıymışım ki -hoş ben bu davayı açtığımda, Adalet Bakanlığı'nın açtığını bilmiyordum. Samimiyetle söylüyorum. Açmış olduğunu bilseydim açmazdım. Çünkü hukuken sakattı ve yürütmeyi durdurma alınacağı belliydi. Barolar Birliği, İnternet sayfasında bu tarifenin anılan hükmünün yürütmesinin durdurulduğunu açıklamadı çok uzun süreler. İşte İzmirli meslektaşım. Ben ve Adalet Bakanlığı'nun tarifenin bu hükmüne karşı dava açtığımızı söyledi. Koridorlar bilmedi. Ankara Barosu'nun İnternet sayfası çok başarılı. Ama onlar da açıklamadılar. Herkes ne yapacağını şaşırды, koridorlar infial içinde. Özellikle genç kardeşlerim, kendilerine verilen ianeyi kabul ettiler.

Arkadaşlar; avukatlığın temeli bağımsızlıktır. Bir defa bağımsız olacaksınız. Bu sebeple işçi-işvereni kabul etmeyin. Yasanın bu maddelerinin de çıkarılması için uğraş veriniz. Yoksa, daha bizim de oyalandığımız gibi, sizler de oyalanacaksınız. Yok ki başka yolunuz. Gidip pazarlıklar yapacaksınız. Kızgınlıklarınızı söyleyeceksiniz, "bunlar az verdiler" diyeceksiniz. Çok verseler ne olur ayrıca?

Bir eleştiri geldi; denildi ki, "Barolar Birliği bir baksın bakalım, SSK primleri çalışan avukatların kaçır liradan yatıyor?" Bir başka araştırma yapsınlar. Gerçekleri söyleyin. Patron avukat diye anılan, kendi SSK'sını -bizler de SSK'lıyız- tavandan yatıran kaç avukat var? Tabandan yatıran kaç avukat var?

Kimse kimseyi kandırmasın. Kendi SSK'sını tabandan yatıran bir meslektaşınız, yanında birlikte çalıştığı arkadaşınızinkini nasıl yatıracak?

Sorun burada değil, sorun bağımsızlığınızda, niye SSK'lı çalışıyorsunuz. Niye kendi priminizi yatırmıyorsunuz? Neden her biriniz vergi levhalı değilsiniz? Neden sadece Ankara'da 3, Türkiye'de 21 tane avukat ortaklığı var? Çünkü böyle kalın diye... Eğer savunmanızı buradan başlatırsanız, böyle kalacaksınız.

Bir gün siz de benim gibi 22 yıllık olacaksınız ve o 22 yılı buradan *"biz de bunları yaşadık"* diye bu sefer siz anlatacaksınız, kısırdöngü bitmeyecek. Bakış açısı yanlış.

Bu olayın hemen arkasından maillerimize düşen bir metin geldi. Barolar Birliği diyordu ki, *"yasanın bazı maddelerini değiştirelim."* Hakikaten genç avukatlarla ilgili de bir sorun vardı, *"bu sorunu nasıl halledelim?"* derdindeydiler. Dediler ki, *"bu genç avukatlara tarifede değil, yasada belirleme hakkını Barolar Birliği'ne verelim."* Böylece yetki meselesi geçilmişti. Ama bakın, bakış açısı değişmemişti. Diyordu ki öneride, *"bunları ayrı bir sicile kaydedelim, oy kullanmasınlar."* Ankara Barosu Başkanlığı'na çok teşekkür ederiz. Topladı o koridorun tepkisinin birebir ve Barolar Birliği'ne iletilmesini sağladı. O da yasallaşmıştı. Bunları kişisel değil, yemek yemek adına söylemiyorum. Ama buradan ortak çıkan bir sonuç var bugün. Evet, artık sistem sorgulanmaya başlandı. Benim gençliğim gibi olmayacak. Bu belli. Artık buradan geri dönüş yok. Herkes hemfikir. Evet, İlhan bey dahi *"devrim"* dedi, çok güzel bir tespitti.

Bakın, 2001'de yasa çıktı, evet yeterli görmedik. Değişiklikler yapıldı, bir sürü kazanımlarımız oldu. Sınav kaldırıldı gitti. Yasadan silindi. Hakem kurulu silindi. CMK elimizden alındı. Ama biz umudumuzu tarifedeki 1.000 liralık hükme bağladık. Utanırım, utanırım. Ben yanımda birlikte aynı büroyu paylaştığım bir arkadaşım, eğer dava alınmasında kararı yoksa, vekilliğini üstlenmeyeceği bir adamın vekaletini sadece orada, o büroda çalışıyor diye alıp mahkemede onu savunmak

ÜMİT
BULUT'UN
KONUŞMASI

zorunda kalmışsa, "bu iş alınır mı kardeşim; meslek kurallarına aykırı, ben bunu istemiyorum" diyememişse, bunu parayla tamir edeceksiniz. Hakikaten çıkartın. Ben söz veriyorum. Bir daha size dava açmayacağım. Açtığım dava bireysel değil arkadaşlar. Benim ofisimde böyle sorunlar yok. Ama bugün buradan lütfen şöyle çıkın: "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." Keşke biz de zamanında böyle toplanabilseydik, örgütlenebilseydik. Ama sayımız bu kadar çok değildi, gerçekten değildi.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkürler. Buyurun.

GÜLŞAH
DENİZ'İN
KONUŞMASI

Av. Gülşah DENİZ (Ankara Barosu): Ümit bey iyi ki çıkıp söyledi. Çünkü ben çıkıp söyleyecektim. Bu davayı kendisinin açtığını ve şimdi burada olduğundan neden açtığını söylesin diye. Ama ben cevabından pek tatmin olamadım açıkçası. Cevabından tatmin olamadığım gibi, aslında dışarıda da çok varolmayan şeyler üzerinden konuştu.

Mesela "neden vergi leahlı değiliz, neden bağımsız değiliz, neden kendi büromuzu açıp neden SSK'mızı kendimiz ödeyemiyoruz?" Çünkü zaten paramız yok ki... Yani paramız olsa, büromu da açarım, vergi levhamı da alırım, SSK'mı da öderim. Yani zaten derdimiz, paramızın olmaması. Kendi büromuzu açamıyoruz. Yanında çalıştığımız insanlardan da paramızı alamıyoruz. Hani aslında sorunlar o kadar belli ki, ama siz herhalde kendi büronuzun içindesiniz ve dışarıya çok bakmamışsınız. Sizin büronuzda böyle sorunlar yok, ama dışarıda o kadar çok sorunlar var ki... Mesela sizin yürütmeyi durdurma dilekçenizde şöyle yazıyor: "Bir avukat yanında istihdam ilişkisiyle çalışmada aylıklı olmakla birlikte, aylık artı prim sistemiyle çalışanlar bulunmaktadır." Yani herhalde vardır aylık artı prim sistemiyle çalışanlar. Varsa, primlerini alabilenler. "İstihdam ilişkisi olmakla birlikte, maaş artı büro kazancının belli bir yüzdesiyle çalışanlar da bulunmaktadır." Bu zaten avukatlık ortaklığı gibi bir şey oluyor. Ama siz de dediniz, Ankara'da 3, İstanbul'da 21 tane avukat ortaklığı var, böyle bir durum da söz konusu değil.

"Tarife hükmüyle sadece ve sadece aylıkla, maaşla sınırlı bir istihdam öngörülmüştür. Öngörülen bu tek model için belirlenen maaşa göre vergi ve SSK yönünden gereğinin yapılması gerekeceğinden, bunun yaratacağı ek mali yükler ve sonuçlar nedeniyle birçoğu işsiz olan 40'a yakın hukuk fakültesi mezunları arasında yeni işsizler eklenecektir." Çünkü 1.000 YTL'yi ödemeyeceklerdir, patron avukatlar diyoruz ya ve 1.000 YTL üzerinden de SSK'larını yatırmayacaklardır. Bu yüzden de genç avukatlar işsiz kalacaktır. Ama 1.000 YTL'nin nesi vardı ki? En azından insanlar, avukatlar bir yere oturdukları zaman, "sen 700 milyon lirayla çalışacaksın" dediğinde, "ama tarifede 1.000 YTL tavsiye var. En azından buna uyun" diyebilme gibi genç avukatların elinde bir güvence olabilecekti. Ama o güvence de yok artık; çünkü ne yazık ki dış dünyada bağımsız olalım, vergi levhali olalım, SSK'mızı kendimiz ödeyelim, böyle bir şey yok. Zaten genç avukatlar sabahtan beri parasızlıklarından bahsediyorlar.

Ne yazık ki, bizden önceki avukatlar, herhalde bize iyi bir şey bırakmadılar. Meslek örgütü bırakmadılar. Bunun da çözüm önerilerini herkes konuşuyor. Bir sürü sorun, bir sürü çözüm önerisi var. Ama herhalde en iyi çözüm önerisi, zaten bu yaşta bu problemleri çözenlerin üst kademelerde yönetici olmaları. Artık Barolar Birliği'nde ve barolarda yönetimin gençlere bırakılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü zaten belirli bir aşamaya gelmiş, iyi bir avukat olmuş. Görece siyaseten baroda iyi bir yere gelmiş birileri Barolar Birliği Başkanı olduğunda, gençlerin sorunlarını anlaması çok zor zaten. Zaten biz hani artık yeni dünyada, küreselleşen dünyada iyice bencil insanlar haline geldik, kimse kimsenin sorunuyla ilgilenmiyor. Bunlar da hep konuşulacak, bir daha toplantılar olacak, bir daha olacak, ama hiçbir zaman da çözüme ulaşmayacak. Tek çözümün bu sorunları yaşayan insanların yönetimlerde olmasıdır. Yönetimde olursa, ancak kendi sorunlarını ve kendi gibi sorunlar yaşayan insanların sorunlarını anlayabilir. Yaşlı ya da ilgisiz ya da bilgisiz diye de nitelendirmek istemiyorum, ama gençlerin herhalde yönetimlerde olması daha çok işe yarayacaktır.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

AYDOĞAN
KORU'NUN
KONUŞMASI

Av. Aydoğan KORU (Ankara Barosu): Sayın başkanım, kıymetli meslektaşlarım; sabahtan beri pek çok sorun, pek çok dert anlatıldı. Şimdi bunları tekraren sunmak, tekraren anlatmak, sadece zaman alma yolunda bir sonuç verebilir. Ancak somut birkaç önerim olacak. Fakat bundan önce avukatlığın nereye gittiğini de iyice düşünmemiz lazım. Yıllar önce -pek o tabiri sevmiyorum, ama- Ankara'dan veyahut da İstanbul'dan bakınca, diğer taraflarda taşra avukatı diye bir ifade vardı. Şimdi Türkiye'de bakıyoruz, yani bütün meslektaşlarımız için yeni gelen yapıda, -hoşa gitmeyen o global yapı içinde- Türkiye'deki mesleğimiz taşra avukatlığa veyahut da taşeron avukatlığa dönme yolunda gitgide ilerliyor. O zaman biz yarınlara için neler yapabiliriz? Nasıl çözüm önerileri bulabiliriz? Bunları düşüneceğiz. Ama bunları yaparken de, özellikle meslek örgütümüzü sadece düşünce veyahut da siyasi hareket tarzımızda eklem noktası değil, mesleğimizde eklem noktası haline getirmemiz lazım. Baromuzu, barolarımızı veyahut da Barolar Birliği'ni.

Özellikle genç meslektaşlarımız için net bir çözüm doğru olur, yanlış olur, geliştirilir, azaltılır, çoğaltılır. Ama o devrim olarak düşünülenler içerisinde uzun zamandır çalışıyoruz. Bir şeylerin değişmesini istiyoruz. Değişik çalışma grupları mutlakla oluşuyor. Ama oluşturduğumuz çalışma grubu içerisinde de baroda birlik grubu içinde, Ankara'da değişik düşünceler geliştirdik, mesleğe yönelik çözüm yolları geliştirdik. Bunlardan birisi de mesleki sorumluluk sigortasıydı. Daha doğrusu hukuki güvenlik sigortası. Mesleki sorumluluk sigortasından bunu ayırmak istiyorum. Bu, avukatların yapacağı bir sigorta değil, bu genele yayılmış bir sigorta. Tamamen sosyal devlet anlayışının ve tamamen vatandaşa yönelik bir hukuki güvenliğin sağlanmasına yönelik bir çözümdür.

Şöyle ki: Nasıl analık primi var SSK bünyesinde veyahut da

devlet memurları için ayrı şekilde Emekli Sandığı içerisinde. Bunlar için de, yani açılacak bir dava için, yapılacak bir icra takibi için de SSK primlerinin içerisinde mutlak ve mutlak bir prim bırakılmalı ve sorun çıktığında da, şahısların, vatandaşın vekalet ücreti konusundaki yükümlülüğü buradan karşılanmalı. Aynı zamanda SSK veya Emekli Sandığı bünyesinde olmayanlar için de özel sigortalar geliştirilebilir.

Pekala bunun tahsili nasıl olacak? O zaman işte CMK gibi herhangi bir şekilde Bakanlığa veya başka bir yere bağlı kalmayacağız. O zaman sigortadan asgari olan bu ücret mutlaka ya baromuza yatırılacak yahut da açılacak bir dava şartı olarak sigortadan direkt olarak tahsil imkanını sağlayacağız. Biz bunların üzerinde duralım, hepimiz oluşturacağımız forumlarda bunların üzerine gidelim. Eğer ekonomik olarak sağlayacağımız vekalet ücreti garantimiz sabit olarak ortaya çıkarsa, o zaman işte hepimiz rahatlıkla vergi kaydınızı açabiliriz. O zaman -deminden beri eleştiriliyor, ama-patron veya işçi avukatlık gibi sorunlarla karşılaşmayabiliriz; çünkü kazancımız garanti altına alınmış olur.

Pek çok şekilde eleştirildi burada patron avukat veyahut da *"biz pul almaya gidiyoruz veya kalemlerle muhatap oluyoruz."* Türkiye'nin genel yapısına bakalım. Türkiye'nin genel yapısı içerisinde yüzde 5 veya 7'dir. Zaten üst seviyede ekonomik yapıda kazanç elde etmiş olan veyahut da hayatını garantiye almış olan. Bu aynı şekilde avukatlar içinde de böyledir. Avukat arkadaşlarımız beraber çalışıyor olabilirler. Bunu ben yanında işçi olarak çalıştırdı diye hiçbir zaman düşünmedim ve söyleyemiyorum, ama onların içinde de gerçekten de kendisinin kazancı garanti olmayan veyahut da kendi kazancında kendi ihtiyaçlarını karşılayamayan insanlar da çok fazla. Kendileri de gidiyor pul almaya, kendileri de gidiyor her şekilde her türlü işlemi yapmaya. Bu genç avukatlara yönelik sorun değil ki. Biz değişik çalışmalar içerisinde bizden çok daha büyük yaşta olan üstatlarımızla da konuştuk. Artık, kendisi dışarı çıkıp da rahat edecek bir ortam ararken, adliyede dava peşinde koşuyor. Bunun sebebi nedir? Sosyal güvenliğin eksik olması değil mi-

dir? Eğer sistemi kurmazsak, yapacağımız her türlü değişiklik, arkasından başka şekilde patlak verir.

Hukuk fakülteleri, sistemin ilk parçasıdır. Baştan beri hep söyleniyor, eleştiriliyor. Ancak adı üzerinde, bu hukuk fakültesi, avukatlık fakültesi değil. Hukuk fakültesi 50 değil, 100 olsun, kalem personelleri, hukuk fakültesinden mezun olsun. Ama ondan sonrasında özellikle avukatlık için ayrı bir elemeye tabi tutalım. Ayrı bir eğitime tabi tutalım. 3 yıl olabilir, 5 yıl olabilir. Aynı zamanda ondan sonra görev bölüşümleri yapalım. Mesela hukuk büroları içerisinde davayı takip eden, ilk başlangıcını yapan meslektaşlarımız olsun. Bu şekilde isimlendirilsin. Daha sonrasında davaya girebilen arkadaşlarımız olsun. Eğer görev paylaşımı yapabilirsek, o zaman aynı zamanda bunun karşılığında da sorumluluk, yani maddi yönüyle de belli kazançlar olur. Çünkü deriz ki o zaman, *"dava takip eden avukatlar en aşağı şu ücreti alır, bağımsız olarak dava için vekalet alabilecekler şu asgari ücret üzerine devam edebilir."* Böylelikle mesleğe başlayan arkadaşlarımız içinde aşamalandırma yoluyla garanti sonuçlar alabiliriz.

Sınav başlı başına bir çözüm değil. Sınav, şu anda genç meslektaşlarımız açısından eleştiriliyor, *"sayıyı mı sınırlı tutacaksınız?"* diye. Ama bu taraftan bakınca, bizden de daha üstteki üstatlarımız tarafından bakınca da, biz de eleştirildik. Çok yanlışlar yaptık. Çok fazlasıyla hatalar yaptık. Kaliteyi yükseltmek diye bakılıyor. Şimdi ikisini bir araya getirmemiz lazım. Sınav, sadece ve sadece şekli bir düzenleme. Eğer biz bunu baştan itibaren alır ve yeni bir sistem oluşturabilirsek, hepimiz buna kafa yorabilirsek, pansuman tedbirlerle gitmezsek, o zaman sonuç alabiliriz.

Bu görevlendirme, görev paylaşımından kastım, lütfen yanlış anlaşılmasın. Sadece sicil ayrımı yaparak bir kısmına baroya kayıtlı sicilli, bir kısmına baroya kayıtsız sicilli; oy vermeye hakkı var, oy vermeye hakkı yok diye kesinlikle kasetmiyorum. Bu görev paylaşımı, özellikle mesleki olgunluk açısından da gitmemiz gereken, tecrübe edinebilmek açısından

da, sorumluluk alabilmek açısından da elzem gördüğüm bir sistemdir. Zira meslektaşlarımız, ilk başta evet "CMK avukatlığı yapıyoruz" diye söylüyor. Ama ben belki biraz cezadan çok fazlasıyla görev almıyorum. Fakat şunu da görüyorum ki, daha farklı bir sorumluluk da gerektiriyor. daha farklı bir tecrübe de gerektiriyor. Onun için de direkt olarak bu denizin içine atılmaktansa, belki yüzmeyi aşama aşama öğrenerek sonuç almak daha faydalıdır diye düşünüyorum.

AYDOĞAN
KORU'NUN
KONUŞMASI

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Biz teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar; bir 15 dakika kahve aramız var. Saat 16.00' da devam edeceğiz.

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Başkan: Değerli meslektaşlarımız; son bölüme geçiyoruz. Söz almak isteyen arkadaşlarımız ellerini kaldırırlarsa, söz vermeye başlayacağız.

Buyurun.

Furkan KAMALAK (Ankara Barosu, Stajyer Avukat): Değerli meslektaşlarım; öncelikle hepimizi selamlıyorum.

FURKAN
KAMALAK'IN
KONUŞMASI

Ankara Barosu'nda stajyer avukat olarak görev yapmaktayım. Ayrıca 3-4 yıldan beri özel hukuk büromuzda çalışmaktayım.

Konuşulanları dikkatle dinledim ve meslek problemlerini tabii ki sizler, birçoğunuz benden çok daha iyi bilirsiniz. Burada vurgulamak istediğim bazı noktalar var. Problemin kaynağı, bence hukuk eğitiminin başından başlıyor, yani üniversitelerde başlıyor. Benim açıkçası en büyük problemim; hukukun içine, adliyeye ilk girdiğim andan beri yaşadığım en büyük problem; üniversitelerde eğitim alırken bize öğretilenlerle adliyedeki işleyişin, hukuk dünyasındaki işleyişin çok farklı olması. Yani konuşulanlarla öğretilenlerle, uygulamanın tamamen birbirinden bağımsız olması, tamamen birbirinden farklı olması. Bunun haricinde, avukatlık mesleği açık söylemek gerekirse, ilkokula giderken hatırlıyorum, fotoğraflarım da var, belki biraz özel olacak, ama babamın cüppesini isteyerek ta o zaman istediğim bir meslekti.

Ancak şunu da üzümlere söylüyorum ki, bu yıl stajımı yaptığım şu aşamada avukatlık mesleğine dair, Türkiye'deki hukuk eğitimine dair olan tüm güvenimi, tüm inancımı yitirmiş bulunmaktayım. Bunun nedenini tartışacak olursak, sabahtan beri yaptığımız tartışmalarda, konuşmalarda vurgulandığı gibi, avukatlık mesleğinin prestijinin artık tamamen yok olması. Bunun nedenini verilen eğitim olarak görebilirsiniz, başka şeylere bağlayabilirsiniz, ama tek bir gerçek var ki, böyle bir problemimiz var.

Burada bir soru daha aklıma geliyor benim: Türk hukukunda avukatlık mesleği ve avukatlığı koruyan düzenlemeler nelerdir? Bir kere ben şuna inanmıyorum ki, birçok meslektaşım bu korumaları, bu düzenlemeleri bilmiyor. Buna ben de dahil olabilirim. Açıkçası adliyeye gittiğimiz zaman, bir anlamda icra müdürleri, bir anlamda orada çalışanlar tarafından, belki çoğu zaman onlardan daha düz, daha alt bir seviyemizde gibi yapılan uygulamalar, benim bu mesleğe olan inancımı tamamen tüketti. İnsanların ayrıca avukatlara bakış açısı, gelen müvekkillerin avukatlara yaptığı, daha doğrusu dava açtıran avukata vermiş oldukları harç masraflarını bile israf olarak görmeleri, benim bu mesleğe olan inancımı bir kere daha düşünmemi, bir kere daha yargılamaya yapmamı sağladı.

Sabahtan beri yapılan tartışmalarda avukatların durumları zaten detaylarıyla ortaya konuldu. En başta mali yönden güçsüz olmaları, bunun dışında avukatların belki avukatlık mesleğinden ötürü, yani parasını aldığı müvekkilin haklarını savunmasının getirdiği sorumluluklarından ötürü buldukları konum tartışıldı. Ancak şu noktayı önemle vurgulamak istiyorum ki, Türkiye'de cidden benim gözlemlediğim kadarıyla aşırı bir avukat fazlası var. Baktığımız zaman, ki açıkçası hukuk fakültesini bitirdikten sonra benim de aklımda olan soruydu bu, "şimdi ne olacak?" sorusu. Şu anda bizim bir büromuz var, babam avukat, burada çalışıyor. Ancak bu şartlara sahip olmayabilirdim de. Ayrıca bunun haricinde, büronun dışında her şey para değil, yani sonuçta ben avukatlığı seçersem eğer, -yani sabahtan beri eleştirilen bir görüş- sırf para için seçmiş

olacağım. Çünkü gittiğim zaman, yani 4 yıllık ağır bir hukuk eğitiminden geçtikten sonra, adliyede benim karşıma çıkan şey, şu anda stajyer avukat olduğum için bir şekilde, yani ütöpik bir düşünce, ama belki bu bir yılın bitmesinden sonra belki bütün insanlar saygı duyacak. Belki avukat olacağız. Gerçekten bulunmamız gereken noktada olacağız, ama hiç inanmıyorum buna. Ama gösterilen saygı, gösterilen özen ne yazık ki benim ilkokuldan başlayan, ideallerimi süsleyen avukatlık mesleği değil, bunu da üzülererek belirtiyorum.

Bunun haricinde, hâkim ve savcıların bu staj süresince gözlemlediğim kadarıyla avukatlara karşı tutumu da son derece kötü. Ne yazık ki bu daha acı bir durum. Hâkim ve savcılara karşı da avukatlar kendilerini gerektiği gibi savunamıyorlar. Yani benim gözlemlediğim bir olay, yaşadığım bir olay, avukatın savunma hakkı kutsal bir hak, artı kendi işi değil, bir müvekkilini savunuyor orada. Ancak öyle avukatlar gördüm ki, ne yazık ki kendi haklarını bile savunmaktan aciz durumdadılar. Yaşadığım olayı söylüyordum. Avukat savunma yapmak istiyor. Hâkim "gelecek duruşmada yaparsınız" diyor. Ve avukat, hakkını savunmak istemiyor, "tamam" diyor, boynunu eğiyor, ses çıkarmadan duruşma salonundan ayrılıyor.

Avukatların problemleri arasında ücret büyük bir problem, bunu hepimiz biliyoruz. Ancak şu da bir gerçek ki, bir avukatın, yani baronun belirlediği fiyatlardan, asgari tarife üzerinden alıp ya da almadığı bir davayı başka bir avukatın bedava sayılabilecek bir şekilde alması da günlük yaşantıda karşımıza çıkan durumlar. Burada açıkçası halkımızın da bilinçsizliği etkin rol oynuyor. Yani bize gelen bir davayı, baronun belirlediği fiyat 5 milyarsa, götürüp -bunda yine avukatların mali durumdan kötü olmaları büyük bir etken- 500 milyona ya da masrafların üzerine 100-200 milyon gibi bir şeye başka bir avukata vermesi, günlük yaşantıda benim gözlemlediğim kadarıyla gayet doğal bir durum.

Bu noktanın haricinde şu da bir gerçek ki, çevresi olan, reklamını iyi yapabilen avukatlar, cidden bu piyasada tutulabiliyor. Bilgisi olsun ya da olmasın. Ancak eğer bir avukatın

bürosu güzelse, büronun dizaynı güzelse ya da etrafta adını öyle ya da böyle, iyi ya da kötü, *"reklamın iyisi kötüsü olmaz"* mantığıyla duyurabiliyorsa, bu avukat iş yapıyor, ne yazık ki bu şekilde.

Bunun haricinde, avukatların yeterli olup olmaması noktasını tartıştık. Bu arada bir noktayı özellikle vurgulamak istiyorum: Özel üniversitelerden bahsetti bir arkadaşımız. Bir kere şuna açıklık getirmek istiyorum: Türkiye'de özel üniversite yoktur, vakıf üniversiteleri vardır ve şunu da söylemek istiyorum: Ben özel üniversite mezunuyum, özel üniversiteden devlet üniversitesine yatay geçiş yaptım. Ancak oradaki eğitimi beğenmeyerek kendi üniversiteme geri dönüş yaptım ve artık Türkiye'deki, daha doğrusu üniversiteye ilk başladığım yıllardaki *"özel üniversitede misin, parayı verip geçersin"* mantığı ve bu mantığı bir meslektaşımın duymak açıkçası beni üzdü.

Şunu da vurgulamak istiyorum ki, devlet üniversitelerinde birçok öğrencinin yanına bile yanaşmadığı öğretim elemanları, özel üniversitelerde öğrencilerle çok yakından ilişkiler kurmaktadır. Bu yüzden açıkçasını söylemek gerekirse, özel üniversitedeki eğitimlerin devletin sınırlı, kısıtlı imkanlarıyla yapılan eğitimden çok daha üstün olduğuna inanıyorum.

Bunun haricinde, mesleğin saygınlığının kalmadığını vurgularken, aynı zamanda avukatların kendi arasında ne kadar birbirlerine saygı gösterdiğini ya da baronun avukatlara ya da baroların avukatlara ne denli özen gösterdiğini anlamayı cidden istiyorum. Şunu hepiniz kabul edersiniz: Avukatın iş hayatında iki alan önem teşkil eder; birisi adliyelerdir, diğeri kendi bürosudur. Biz eğer adliyelerde bile doğru düzgün bir otoparkımız yoksa, doğru düzgün bir saygınlığımız yoksa, bu noktadan sonra çok bir şey beklememiz bence aşırı bir lükse girer.

Bu noktaları vurguladıktan sonra sizleri selamlıyorum, dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

Av. Veysel KARS (Ankara Barosu): İlk önce herkesi saygıyla selamlıyorum.

VEYSEL
KARS'IN
KONUŞMASI

2,5 yıla yakındır avukatlık yapmaktayım. Mevcut olan bir Avukatlık Kanunu var. Ama ne kadar uygulanıyor, ne kadar uygulanmıyor? Bu 2,5 yıl içerisinde gözlemlerim doğrultusunda uygulanmadığı noktaların daha fazla olduğunu düşünüyorum.

Somut örneklerle meselelere değinmek istiyorum. Varolan şu anda avukatların çektiği bu sıkıntıları yaşadığım örneklerle sizlere aktarmak istiyorum. Geçen gün Kazan Adliyesi'nde bir duruşmam vardı. Kahvede duruşmayı beklerken çay parası verdim. Bozuk para çıkarttım. Kahveci beyefendi: "*Avukatta bozuk para olur mu?*" dedi. Oysa bilmiyor, yani avukatların nasıl bir ekonomik sıkıntı içerisinde kıvrandıklarını, telefon paralarını ödeyemediklerini bilmiyor. Benim yakın arkadaşlarım var. Bürosunu kapatıp evine gittiklerini bilmiyor. Yani avukatlık önceden daha saygın bir meslek, daha ekonomik olarak rahatlatıcı bir meslekken, şu aşamada maalesef ki sıradanlaştı gibi geliyor.

2,5 yıldır gözlemlediklerim sadece bununla kalsa yetineceğiz, ama maalesef başka, herkes bir sürü sorunu sabahtan beri söylüyor ki, bunlar avukatların yarası olarak mutlaka dile getirilecek ki çözüm bulunsun.

Bakın, başka bir şey söylemek istiyorum: Somut verilerle yola çıkıldığı takdirde teşhisin daha iyi konulacağını düşünüyorum. Geçenlerde Adalet Bakanlığı'na gittim. İçeri girerken geçtim, kimliğimi gösterdim, "*geçin*" dedi. Daha sonra bana "*tekrar geçeceksiniz*" dedi. "*Ben kesinlikle bunu bir gurur meselesi yapmıyorum, beni arayabilirsiniz, hiçbir sıkıntım yok ve üzerimdeki her şeyi de dönebilirim. Yalnız beyefendi, bana söylenen 'geçebilirsiniz'dir.*" Bana söylediği söz aynen şudur: "*Biz sizi Danıştayda gördük.*" Bu ne kadar onur kırıcı bir durum?.. Bu, her gün yaşadığımız bu sorunu bu olaydan önceleri yaşıyorduk.

VEYSEL
KARS'IN
KONUŞMASI

Daha sonra kınadığımız bu olay sonrası avukatların üzerine aşırı derecede gelindiğini hiç kimse göremiyor mu? Yani görüyoruz, ama neden bu hala basın toplantısıyla bildiriliyor?

Bakın, içlerimizden böyle birisi çıktı, bunu lanetliyoruz, ama avukatlara yönelik yapılan bu işlemlerin, bu kötü muamelelerin neden önüne geçilmiyor, ben merak ediyorum. Mutlaka ve mutlaka Barolar Birliği ve Ankara Barosu tarafından avukatların haklarını savunulması konusunda, iyileştirilmesi konusunda bir şeyler yapılıyor, gözlemliyoruz, iyi şeyler olacağı kanaatindeyim. Ama yeterli mi; kesinlikle yeterli değil.

Saygı duyulmayan bir meslek olduğu takdirde, teferruat işleriyle size kimse prim vermez. Ben avukatım, ağır cezanın önünde duruşma bekliyorum. Özür dilerim, somut verilerle gitmek istiyorum. Çıkan avukata, karşılıklı avukat, meslektaşının altında diğerine küfrediyor, hakaret ediyor. Sayın genç meslektaşımız, üzülerək kıpkırmızı oluyor. Yanındaki arkadaşı, müvekkillerine *"Bu kamu görevi yapıyor, lütfen üzerine yürümeyin, lütfen bunu makul karşılayın, çünkü bunun görevidir. Siz bunu yok ederseniz, başka bir avukat vardır, siz buna hakaret ederseniz başka birisi gelecek"* demiyor. Bakın, ondan sonra avukatımıza maalesef, genç meslektaşımıza küfrederek kafasını eğiyor, polis gelip olayı örtbas ediyor, çekip gidiyor. Ne diyor orada? Diyor ki, *"bana telefon numarasını verin onun, adresini verin onun kafasını patlatacağım."* Çok özür dileyerek söylüyorum. Biz kamu görev yapıyoruz. Biz bağımsızız, hiçbir iktidara da tabi değiliz. Bağımsızlığımız nerede?

Peki, yanında avukat çalıştıran, arkadaşlarımız değindi, yanında avukat çalıştıran üstatlar, çocuğunun mamasını, çocuğunun sütünü aldırma cüretini gösterip, *"git sen, gençsin, ben sana para veriyorsam, sen benim çocuğumun sütünü almak zorundasın"* demek, ne demektir? O zaman nasıl birbirimize saygı duyacağız? İkimiz de meslektaşız, ikimiz de avukatız, ikimiz de Avukatlık Kanunu'nda eşit haklara sahipsek, birbirimize saygı duymuyorsak, o zaman kanun askıdadır. Derler ya, *"hizmet sözleşmesi askerdeyken askıda olur."* Evet, Avukatlık Kanunu şu anda askıda.

Hiç kendimizi eleştirmiyoruz, hiç özeleştiri yapıp da... Buradaki eli herkes görüyor, hiç bütünleştik mi? Mevzuları bireyselleştirip mahkeme veya duruşma esnasında "sen göreceksin, sen yapacaksın." Herkes o şeyin vermiş olduğu, o ekonomik kaygıların vermiş olduğu, ben bunu da makul karşılamak istiyorum. Ama ekonomik kaygıların vermiş olduğu stresle mahkeme salonunda bireyselleştirip karşıdaki meslektaşını yok etme pahasına hakaretler... Ben yaşıyorum, 2,5 senedir görüyorum. Ne yaparsın?.. Ama bunları en az seviyeye düşürmek, bu mesleğin saygınlığını, yani yeniden bir silkinip kalkınmasını sağlamak gerekir diye düşünüyorum.

Bakın, yine başka bir örnek vermek istiyorum: Fazla vaktinizi almak istemiyorum, ama bunlar içimde biriken olaylar. İcradan para çekiyorum, verdiğim yetki belgesiyle aynı şahıstan daha önce para çekmişim, aynı dosya üzerine, sayın müdüre uzatıyorum. Herkes "sayın müdür", hiç "sayın avukat" diyemi duymadım, ama "sayın müdürüm" herkes diyor. Ben diyorum ki, "bakın, sayın müdürüm, ben aynı yetki belgesiyle sizin dosyada, aynı şahıslardan ben para çektim." Sayın müdürün bana yaptığı, dosyayı üzerime fırlatıp "istediğin yere gidebilirsin." Ben orada hakkımı savunmak için, "bakın, ben 7 kardeşim, annem, babam beni sizin hakaret etmeniz için okutup avukat yapmadı, siz bana bunu söyleyemezsiniz." dedim. Ama 5 dakika sonra, aynı salon içerisinde üstat bir meslektaş bana yaklaştı. Dediği laf çok ilginçtir: "İdare edeceğiz, ekme parası." Bu zihniyetle bu mesleğin çözümü olabilir mi, bu meslek ayağa kalkabilir mi, göğsünü gere gere "ben avukatım" diyebilir misiniz? Diyemezsiniz.

Bakın, Almanya'da arkadaşım var, Köln Üniversitesi'nde ticaret hukuku alanında mastır yapıyor. Avukatlarla görüşmek için randevu talep ediyor. Sekreterinin dediği şu: "Size şu saatte şu kadar ve şu kadar zaman verebilir. İçeride kalmanız şu kadardır. Şu kadar bir para ödeyeceksiniz." Bizim Türkiye'de nasıl oluyor? Eski üstatlar bilir: Avukat gelir, konuşur, koridorda yakalar, kahvede yakalar, gecenin 24.00'ünde yakalar. Ben mi yaptım bunu? Hayır, ben 2,5 senedir avukatım. Katkım vardır kötülüğü yönünde, ama önceki avukatlarımızın, üstatlarımızın kendi

VEYSEL
KARSIN.
KONUŞMASI

kendilerini sorgulaması gerektiğini düşünüyorum. Hepsine saygı duyuyorum. Bu mesleğin iyileştirilmesi konusunda hepsinin büyük emekleri olduğunu da düşünüyorum. Hepsinin önünde saygıyla da eğiliyorum. Ama ben bu mesleğin çok iyi bir meslek olduğunu, gururla taşınması gereken bir cüppesinin olduğunu, mahkeme salonlarında hakkı olduğu davasını söke söke savunarak o zapta mutlaka onu geçireceğini de düşünüyorum. Ama yok bunlar... Yani yapılmıyor. Bu sorunu herkes değinmiştir. Her gün kalemlerde çektiklerimiz, ikinci-üçüncü sınıf muamelesi görmelerimiz, ekonomik kaygılar... Ankara Barosu'nda şey yok, halkla iç içe oturuyoruz. Yan taraftan sana küfrediyorlar. Halk orada oturuyor. Sen de orada dinliyorsun. Nasıl kalkındıracağız, bu mesleği nasıl iyi hale getireceğiz?

Hâkim ve avukatlar arasında ilişkiler, yaşadığım başka bir olay... Bekliyorum, ihtiyati haciz kararı almışım. Sayın yargıcım içeride telefonla konuşuyor, 45 dakika geçti. İçeri girdim, kapıyı çalarak, önümü ilikleyerek, iki büküm olarak, "sayın yargıcım..." Çünkü bize böyle gösterdiler. Biz de aynısını yapıyoruz. Bana dediği cevap, "çık dışarı." Arkadaşın birisi değindi: "niye savunmuyorsunuz?" Savunamazsınız, nasıl savunacaksınız? Orada azar işiteceksiniz, bir de tutanak tutacak, ondan sonra da götüreceksiniz, şey yapacaklar... Nasıl yapacağız? Önümüzü ilikliyoruz, gayet efendice. Aynen beni odadan kovdu. Ben çıktım dışarı.

Emekli bir yargıçla çalışıyorum. Ben gittim, yargıca söyledim, dedim ki, "hâkim bey bana böyle böyle dedi." Ben biliyorum, Ankara Barosu'nun bu konuda kesinlikle etkin tedbirler alacağına hiç şüphem yoktur. Ama ilk önce kendi kendime muhasebe ettim. Nasıl yapayım diye. İçime attım. Dedim ki, "büyüktür, ben saygı duyuyorum". Ama içimde kaldı o yara benim; çünkü biz eşitiz, Anayasa önünde, kanunlar önünde. Bize yapılan bir müdahalede, bize karşı işlenen bir suçta hâkim gibi sıfatımız var, haklarımızı savunmak için koskoca bir Avukatlık Yasası var. Ama maalesef ben içime attım, içimde yara olarak kaldı.

Özetle şunu söylemek istiyorum: Barolar Birliği olarak, Ankara Barosu olarak ve Türkiye'deki bütün avukatlar olarak

artık silkinmenin, kalkmanın zamanı geldiğini düşünüyorum. Bu mesleğin çok saygın bir meslek olduğunu herkese duyurmanın zamanının geldiğini, herkesin istediği zaman kapısına tekmeyle ayağını vurup avukatın yanına gidemeyeceği zamanın geldiğini düşünüyorum. Halkla, adliyeyle avukatların ilişkisinin çok saygın bir çerçevede düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Büyüklerimizin bunu yapacağına da sonsuz bir güven olduğunu da düşünüyorum. Bu yönde Ankara Barosu tarafından yapılan çalışmaları ben takdirle karşılıyorum, Barolar Birliği'nin de yapmış oldukları mutlaka şeyler vardır, ben bunu fazla şey yapamam, Ankara Barosu'nda gözlemliyorum. İyi şeyler olacağı kanaatini de taşıyorum ve öyle olmasını diliyorum. Ben bu konuda genç bir avukat olarak, bana bir görev verilirse de, seve seve önde yürümeyi de kesinlikle vaat ediyorum.

VEYSEL
KARS'IN
KONUŞMASI

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

Av. Alper Can AYKAÇ (Eskişehir Barosu): Öncelikle değerli divana, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na nazik davetlerinden ötürü teşekkür ederim. Burada pek fazla iptal edilen avukatlık sınavı üzerine tartışılmadı ve ben bugün bundan bahsetmek istiyorum. Süreç içerisinde, stajyerden avukata, barolardan hükümete, kadar geniş bir topluluk içinde o kadar hata yapıldı ki, kendi bakışından geçmişteki hataları mı hatırlatsam, yoksa yönümü tamamen geleceğe mi odaklasam bilemiyorum. Çünkü yanlışlardan ders çıkaramadık. Bu nedenle kısaca geçmişe göz atarak bir iki eleştiri getirmekte fayda var.

ALP CAN
AYKAÇ'IN
KONUŞMASI

TBB bu sınavın yasal altyapısını hazırlarken gerçekten öncelikli olarak "nitelik" kaygılarının rehberliğinde ilerlemiş olabilir. Fakat düzenleme 2001 yılında istenildiği gibi yasalaşmadı ve getirilen sınav ile staj sistemi bir arada yorumlandığında avukat adaylarını nitelikli kılmaya yönelik bir düzenleme

olmadığı çok açıktı. Amaç belliydi, hangi yolla olursa olsun sayıyı azaltmak.

2002 yılındaki gerekçesi, stajyerlerin haklı beklentiye sahip olmalarıydı. Öteden beri kazanılmış hakka saygı gösteren devletimizin haklı beklentiye de saygı gösterdiğine ilk defa bu dönemde tanık olduk. Sınav 2006 yılına kadar uygulanmayacaktı, 4 yıllık süre de iyi bir biçimde değerlendirilemedi. 23 Aralık 2006 tarihinde uygulanması beklenen sınavın ihlal ettiği çalışma hürriyetine dayalı itiraz nedenleri, geçmişte öne sürülen haklı beklentiye dayalı itiraz nedenlerinden daha sağlam bir temel üzerindeydi. Buna rağmen hiç kimse bu sınavın eksiklerini görmek istemedi.

Sınavın test usulü olması ÖSYM'nin işbirliği, sınavın staj öncesi değil de staj sonrası uygulanması gibi oldukça eleştirilen sıkıntılı noktalar her ne kadar TBB'nin ilk sınav taslağında yer almasa da; bu uygulamaların, sınavın savunulan amacı olan "meslekte kaliteyi yükseltme ereği" ile bağdaşıp bağdaşmadığı da oldukça tartışmalı bir konu.

Kısaca açıkladığım bu eleştirilere rağmen sınavın derhal uygulanmasını isteyen sayın meslektaşlarımız şunu ileri sürdüler: "Sınavı derhal uygulamamız gerekli, uygulama içerisinde yanlışları tespit ederek, orta vadede çözebiliriz". 4 yıllık süre içerisinde yanlışları çözmek için çabalımayan bir topluluk, kaç neslin haklarının ihlaline göz yumduktan sonra bu yanlışların düzeltilmesi için harekete geçecekti?

Öte yandan, sınava getirilen eleştirilerin toptan kaldırma amacını değil, iyileştirme amacını taşımasına rağmen hükümetin sınavı iptal etmesine gelirse, stajyerlerin içindeki küçük bir azınlık dışında, kimse sınav uygulamasına karşı değilken, sınav hükümlerinin tamamen ilga edilmesini de anlamak mümkün değil. İş burada kaçınılmaz olarak politikaya giriyor. Hükümet ile TBB arasındaki çekişme CMK uygulamalarına etki ettiği gibi sınav uygulamasına da yansdı.

Bundan sonra sınavın yeniden yasalaşıp yasalaşmayacağı

ve eğer yasalaşırsa nasıl bir düzenleme ile geleceği belirsiz. Kanaatimce artık bu nicelik-nitelik tartışmalarını yapalım, buna göre amaçlarımızı belirlemeye çalışalım ve bunun ardından düzenleme getirme arayışına girelim. TBB verilerine göre yılda 3500 ila 4000 kişiye ruhsat veriliyor. Bazı kaynaklara göre yılda 7000 hukuk öğrencisi mezun oluyor. Yeni hukuk fakültelerinin de açılması an meselesi, çünkü lisans sahibi olup da onay bekleyen fakülteler sırada. Bunca kişinin serbest piyasa kurallarınca elenmesini beklersek, hem avukatlık mesleğinin yerleşmiş olan rekabet yasağı ilkelerini uygulayamayacak bir hale geliriz hem de elenen kişilere haksızlık edilmiş olur. Orta ya da uzun vadede bu kalabalığı kaldıramayacak olan avukatlık için niceliksel bir adilane iyileştirme ihtiyacı yadırganamaz. Öte yandan artan hukuk fakülteleri sonrası fakültelerin çoğunda yaşanan akademik kadro yetersizliği, akademik aşamadaki eğitimin yeni eğitim tekniklerine açık olmaması, öğrencilerin sınavlarında ayrıntılı standartların bulunmaması, barolardaki staj ve meslek eğitimlerine gereken önemin verilmemesi ise kalite, yani nitelik sorununu doğuruyor.

Sınav içerikli tartışmaların yaşandığı sırada herkesin de kabul ettiği gibi, sınav sistemi bu gidişatın kesin çözümü değildi, yalnızca geçici bir önlem olarak savunuluyordu. Eski sisteme göz atarsak altı sınav hakkının tarındığı, stajın sonrasına konan "sınav barikati" yukarıda belirtilen mezun yığınının mesleğe kabulünü uzun vadede zaten engelleyemeyecekti. Sınavlı ya da sınavsız, daha uzun soluklu ve büyük çağlı iyileştirmeler yapılabilir ve yapılması gerekir. Öncelikle sorun, avukatlık mesleğine kabul sorunu olarak değil, "adalet hizmetlerinde istihdam" sorunu olarak ele alınmalı. Ayrıca bu konuda gelecekte istihdam edileceklerin mağdur edilmemesi çok önemli, çünkü bu durum erteleme ve iptal sonuçlarına yol açıyor. Bu nedenle geçmişte yaşandığı gibi, avukatlık sınavındaki aksaklıklara karşı duyarsız tutum sergileyen, avukatlık mesleğini edinmiş kişilerin de adilane iyileştirme doğrultusunda çabalamaları gerekir. Güçsüz bir savunma, yargıdaki dengeleri önemli ölçüde etkileyeceğinden bu, aynı zamanda adalet hizmetlerinde çalışan herkesin sorunudur.

ALP CAN
AYKAÇ'IN
KONUŞMASI

Bu sorunun önüne geçebilmek için adalet hizmetlerinde istihdam gibi çok geniş kapsamlı bir reforma kalkışmak hayali bulunabilir. Ancak bu zamana kadar Adalet Bakanlığı, TBB, Barolar ve Fakülteler işbirliği kurmaksızın, kendi çaplarında, birbirinden bağımsız girişimlerde bulunduğu için sorun daha da ciddileşti ve derinleşti. TBB ile Üniversitelerin özerklikleri ve bağımsızlıkları, istihdam sorununa çözüm arayışı çerçevesindeki işbirliğini engellememeli. Barikat niteliğinde bir sınavın staj dönemi de fakülte eğitiminden bağımsız düşünülemez. Öte yandan fakülte eğitimini ve avukatlık stajını içeren bir düzenleme, yargının kurucu diğer iki unsurunu dışlamamalı. Avukatlık sınavının iptali ve yargıçlık-savcılık sınavının yürütmesinin durdurulması karşısında her iki alanda da güncel nitelikte bir sınav sistemi ihtiyacı bulunmaktadır. Bu fırsat doğrultusunda YARSAV ile görüşmek de mümkün.

Kapsamlı olan bu çalışma içerisinde her grubun kendi alanına yönelik önerileri olacaktır. Müstakbel bir avukat olarak akademi ve yargıçlık-savcılık alanları hakkında çok fazla eleştiri getirirsem, bu doğru bir tutum olarak değerlendirilmeyebilir. Fakat bütün avukatların da benimle hemfikir olacaklarını düşündüğüm birkaç öneriyi dile getirmek isterim. Akademiye yöneltilecek öneriyi açıklamak çok basit: öğrenci sayısını düşürmek. Ancak bunu uygulamak çok güç görünüyor. Böyle bile olsa yeterli bir kararlılıkla, öğrenci kontenjanlarını daraltabiliriz, yeni hukuk fakültelerinin açılmasını zorlaştırmak için nitelikli öğrenci yetiştirmeye yönelik yeni kıstaslar belirleyebiliriz. Altı bini geçen yıllık mezun sayısını, mezuniyetten sonra elemek genç işgücünün gereksiz yere sarf edilmesinden başka nedir ki? 23 Aralık 2006 tarihli sınav için sınav adaylarına yönelik ücretli eğitim kursu açan fakültelerin, bu çalışmaya da duyarlı yaklaşmalarını arzularım.

Mezuniyet sonrası istihdam sorunu hakkına birçok sistem öngörülebilir. Kanaatimce başlıca tartışılan birkaç sistemden herhangi biri, yukarıda anılan yüksek katılıklı bir toplanma sonucu seçilip uygulanabilir. Batı ülkelerindeki avukatlık stajına dair mevzuatları ve ilkeleri incelediğimizde, eğer staj

sonrasında bir sınav var ise, bu stajyerlerin devlet tarafından maaşlı staja tabi olduklarını görebiliriz. Devlet de bu parayı herkese veremeyeceğinden bir sınav da staj öncesinde uygulanmaktadır. Sanırım en çok kabul edilebilir sistem staj öncesi ve staj sonrası birer sınav içeren uygulamadır.

Bizim yasalarımızda yer alan düzenlemede stajyerlerin bırakın maaşa bağlanmaları, ücret kazanmaları bile yasak ve sosyal güvenlik hakları yok. Dolayısıyla yukarıda da belirtildiği gibi staj sisteminden soyutlanarak düşünülmüş bir sınav barikati, bu anlamda mağduriyetlere yol açıyor. Halbuki staj kredilerinin kaynağını oluşturan vekaletname pulları ile maaşlar ödenebilir. Zaten o pullar stajyerlere destek sağlanması amacıyla bir yükümlülük olarak getirilmemiş miydi? Pullardan her sene yeni gelirler elde ediliyor, bunun üzerine kredilerin geri ödenmesindeki menfaat nedir? Eğer staj öncesi bir sınav uygulanırsa bu kaynaktan pekala avukat stajyerlerine maaş ödenebilir. Sonrasında bir de mesleğe kabul için sözlü ya da yazılı sınav koşulu getirilebilir.

Staj öncesi ve sonrası olmak üzere çift sınav uygulamasını savunan kişiler arasında, bununla birlikte yargıçların, savcılarının ve avukatların yeterlilik sınavının tek çatıda toplanmasını savunanlar yoğunlukta. Düşünüşe göre bu yazılı yeterlilik sınavının ardından isteğe bağlı olarak yargıçlık-savcılık ya da avukatlık stajı yapılabilecektir. Böylece avukatlık mesleğine kabul anlamında adil bir düzenleme getirilmiş olacak, bunun sonucu olarak da toplum, yargıya ve hukuka daha çok güvenecektir. Ayrıca yargıç-savcılık dalını seçmesi durumuna karşı, Bakanlık kontenjan belirleyebilir, fakat bu kontenjan meselesi bana göre ikincil düzeyde tartışılmalıdır.

Eğer ana hatlarıyla bu düzenlemeyi gerçekleştirmek için yüksek katılımlı bir kararlılığa sahip olabilirsek, ikincil düzeyde; staj eğitiminin kısmen ya da tamamen öğrencilik sırasında verilmesi, mesleğe kabul sınavının sözlü olması, sınavın sınırlı sayıya tabi olmaması ve bir iki ay gibi sık aralıklarla, birçok ilde uygulanması gibi gereklilikler üzerinde de tartışabiliriz.

Aksi halde bana göre bu soruna yönelik sığ çözümler geçici etkiye sahip olurlar.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun.

Onur HELVACI (Ankara Barosu, Stajyer Avukat): Merhabalar.

Ankara Barosu'na kayıtlı stajyer avukatım, stajımın son 1 ayındayım. Ben pek fazla zamanınızı almayacağım, çok uzun konuşmayacağım. Ancak baktığımız zaman, konudan sapmayıp ziyade, konunun özüne dönmemiz gerektiğini düşünüyorum. Avukatlığın mesleki itibarını neden kaybettiğine gelirsek, sonuç olarak ben de sınavla ilgili birkaç şey söyleyeceğim. Bir kere en başından başlarsak, burada genç avukatların sorunlarını tartışmaya geldik. Ancak ben de bakıyorum, bu salonun şu anda yarısı aktif. Arkada bir bu kadar daha sandalye var, ama ilginin hiç olmadığını görüyorum.

Az önce tekrar bir stajyer arkadaşım, "*neden stajyerlere söz verilmiyor da tecrübeli avukatlara söz veriliyor?*" dedi. Ona benim de cevabım, stajyerler ya da genç avukatlar çok ilgi gösterdi de Sayın başkan söz vermedi mi? O da ayrı bir konu. Ben pek fazla bu platforma sahip çıkılmadığını düşünüyorum. Çok da mazeret kabul etmiyorum açıkçası. Biraz acımasızca oldu, ama...

Soruna en başından bakarsak, birincisi, çok fazla hukuk fakültesi açıldı son dönemlerde. Artık hukuk fakültesi, "*nasıl olsa hukuku bitirenin işi garanti*" şeklinde yorumlanarak ve aynı şekilde kontenjanlar da düşürülmeyerek işletme fakültesi seviyesine getirildi ne yazık ki. Akademik altyapı yeterli olmadan yerli yersiz açılan fakülteler, ne olursa olsun yine de bunu söyleyeceğim, kalitenin düşmesinin en temel noktasında bu var.

Esas noktaya geldiğimizde, ben kesinlikle bir avukatlık sınavının olmasından yanayım. Neden? Çünkü avukatların itibarı yerine gelsin. Asli bir meslek olsun diye. >Burada uğraşıyoruz. Ama ben bugün 40 kişilik bir staj grubunda danışman hocamızın "kaç kişi avukat olacak?" dediğinde, 40 kişiden 4 kişi parmak kaldırıncı, o zaman da sözün bittiği yer demek geliyor içimden açıkçası.

Bugün baktığım noktada ne yazık ki avukatlık, bir yerde bir stepne meslek olarak görülüyor. Yani "ben, stajımı da şu arada yaptırıyorum, hâkimlik sınavına gireceğim, ama stajı da başlatıvereyim." Bu şekilde bunun getirisinden dolayı naylon stajlar yapıyor.

Birincisi, avukatlık kesinlikle bir ideal işi. Hâkimlik gibi, cayılmayacak ve baştan karar verilecek bir meslek olmalı. En başından başlamalıyız. Sınavı da hâkimlik sınavı gibi en baştan yapmalıyız. Sınavı 6 kereyle sınırlamayı da kabul etmiyorum. Sınırsız olsun ve hâkimlik sınavı kadar zor olmak zorunda değil. Ama sonuç olarak benim kanaatim, sınav bir ciddiyet getirir. Ve sınav, bir yerde de biraz fors katar. Avukat artık sınavla geldikten sonra, işine daha çok sarılır.

Az önceki arkadaşımız da belirtti, ondan önceki arkadaşımız da belirtti, "Sınav neyi çözecek? Biz bugün ÖSS ile uğraşıyoruz. 4 senelik hukuk fakültesini neden bitirdik?" gibi söylemler söz konusu. Ben buna kesinlikle katılmıyorum. Sonuç olarak hukuk da ezbere dayanan, -ki ezbere dayanmayan bir eğitim olmadığı kanaatindeyim hiçbir zaman, ezbere dayandığı gibi, nasıl bir yabancı dil gibi, okumazsanız, tekrarlamazsanız- çok nankör bir bilim. Onun için olay, 4 yıllık hukuk fakültesi değil, tamamen kendini kalifiye etme, kendini güncelleme sorunudur. Onun için, kendimizi sürekli güncellememiz lazım ve gerçekten eğer biz bu avukatlık sınavından korkup da biz bu sınavı geçemeyeceksek, sınırsız sınav hakkıyla, o zaman biz o 4 yıllık fakülteyi bitirdikten sonra o diploması yırtalım bence. Ben bundan başka, daha fazla bir şey söyleyemeyeceğim bu konuda.

ONUR
HELVACI'NIN
KONUŞMASI

Şu anda her mezun avukat olabilir, "hiçbir şey olmazsak avukat oluruz." Zaten en temelinde olaya dinamit koyan unsur da bu. Arkadaşımız az önce genç işgücünü kaçırma, "hukuk fakültesi neden var?" gibi. Ama ben de ona karşı bunu ifade etmek istiyorum. Sonuçta bence sorun tamamen bu, avukatlık "hiçbir şey yapamazsam avukat olurum" şeklinde. Bu kadar önem verilen, bu kadar sarılınan bir meslek. Bunun sonucu olarak tartışıyoruz, "biz işçi avukatız, 500 milyon, 600 milyona çalışıyoruz." Biz bu şekilde önemsemeden bir staj hayatı geçirdikten sonra, bu şekilde işimizi baştan kabullenmeyip stepne olarak görüp tabiri caizse, o şekilde ciddiyetsiz yaptıktan sonra, piyasada 600 milyona da düşer bu fiyat. Daha ilk mezun olduğumuz zaman, staj bittikten sonra, 400 milyona da düşer. Çünkü bugün gidiyorsunuz, adam diyor, "sen çalışmazsan çalışma, 600 milyona senin gibi çok adam bulurum." Bunun gibi, işçi avukatların sorunu, bir yerde "sen olmazsan bir sürü insan var" şeklinde gelişen bir sürecin söz konusu olması.

Sonuç olarak, bu kadar hukuk fakültesinin olması, bu kadar stajın ciddiyetsizliği, avukatlık mesleğinin şu anda tam arada kalan bir meslek olması, bence sorunların ana nedeni. Özellikle İngiltere'yi örnek verecek olursak, İngiltere'de staj dönemi 2 yıl, 3 yıl sürebiliyor. Cidden bir avukatı tamamen silkeliyorlar. Ve artık stajı bittikten sonra tam bir avukat kalitesinde çıkabiliyor. Onun için staj dönemi bence bu derece zorlu ve sınavla gelen bir ciddiyetle olmalı diye düşünüyorum. Bu kesinlikle olmalı.

Bunun yanı sıra, tekrar belirtmek istediğim bir şey de; geçen ilkbaharda Ankara Barosu'nun konferans salonunda da çok hararetli tartışmalara sebep olan bir Avukatlık Yasa Taslağı vardı. O geri çekildi. Ben Sayın Barolar Birliği Başkanı'ndan da buradan tekrar stajyer avukat olarak rica ediyorum. Tekrar böyle bir şey olduğunda, -bir kere kesinlikle stajyer avukatlara SSK primi bağlanmıştı ve bu, zaten stajyer avukatların bir meslektaş olarak değil de, işçi olarak görülmesi korkusunu daha çok tetikleyecektir. Ben çok yere gittiğimde, bugün stajyer avukatlar bir yerde... Anlatayım size, hiç böyle bir zorunluluk olmamasına rağmen, bir büroya gittiğimde, avukatın bir tanesi,

kendince haklı olabilir, ama şunu demişti: *“Sürekli sabah gideceksin, akşam geleceksin, seni burada görmeyeyim, adliyede dolaş, adliyenin tozunu yut. Cumartesi günleri de çalışırız, sabah yine 08.00’den akşam 21.00’e kadar, ne kadar çalışırsan o kadar şey olur. Hatta pazarları da gel, sürekli çalış, bir şeyler yap, uğraş.”* *“Yazık değil mi Karlos’a?”* dedim ben de artık. İş oraya geldi. Sonuç olarak bu SSK primini ya da böyle bir zorunluluğu çıkarırsak, bu sefer bir stajyer avukat meslektaş olarak görülmekten ziyade, yeri geldiğinde bir katip, yeri geldiğinde -belki bir çaycı bile, dilim de varmıyor söylemeye- *“nasıl olsa bana zorunluluk var, para veriyorum sana”* şeklinde her türlü angarya işte kullanılabilen bir unsur olarak ön plana çıkabilir.

Taslakta diğer söylemem gereken bir şey de, işçi avukatların bir yerde kendisinin bağlı bulunduğu avukatın yanında genel kurulda söz sahibi olmamasıydı. Bu da bence o an, tabii büyüklerim konuşurken şu anda gençler konuştuğu için o güvenceyle bunları dile getiriyorum. Ama o gün de çok hararetle konuşmalar olmuştu. Cidden bu da bana biraz dehşet veren bir tabloydu. Çünkü zaten bu kadar sorunun içinde bir de bu şekilde oy kullanma hakkını genç avukatların, işçi avukatların elinden alınca, bu sefer zaten acı çekilen ve tamamen tartışılan bir platformda olay tamamen, benzetmek ne kadar doğru olur bilmiyorum, ama şeye dönecekti. Nasıl at yaralandığında acı çekmesin diye vurulur; o zaman tamamen biz gözden çıkaralım, gitsin gibi olacaktı diye düşünüyorum.

Tekrar başa dönüp bağlamak gerekirse, bugün Avrupa’daki hukuk sistemlerinde çoğu bürolara baktığımız zaman, -artık 1.000 tane avukatlı, 1.500 tane avukatlı hukuk büroları görmekteyiz- bunlar biraz daha uzmanlaşarak, örnek veriyorum, *“X and partner”* şeklinde, yani ortak olarak bir nevi kendileri bunu yapıyor. Ama ortak aldıkları kişiler çok yeni avukatlar olmasına rağmen, çok da kaliteli çıkan, cidden bu işi isteyen avukatlığın saygın olduğu bir alanda söz konusu olan bir durumda bu derece ortaklar hemen alınabiliyor. Bizde ise ruhsatını yeni alan bir avukat, genç avukat da zaten kafasında bir şey yerleşiyor, *“ben işçi avukat olacağım, ben büromü açamam”* gibi bir şey geli-

ONUR
HELVACI'NIN
KONUŞMASI

yor. Az önce buradan bir meslektaşımızla, büyüğümüzle de konuşmuştuk. O da demişti. Ben "gel büroya, kendi işini yap" dememe rağmen, "hayır, kendime güvenemiyorum, ne olursa olsun işçi avukat olmalıyım" şeklinde bir tutum çoğumuzda vardır. Çoğumuzda olmasa da, yine ciddi bir çoğunlukta.

Sonuçta benim demek istediğim, en başından beri bu işi sıkı tutup, avukatlığı en baştan bir meslek olarak belirleyip, ondan sonra "avukatlık devam ediyor, ama ben hâkimliği kazandım nu oraya giderim" diye bir şey yok. İşte o zaman hâkimlerin karşısında belki sayımız hem azalır, ama o sayı azalmasına rağmen, artık belki biraz da sözde değil, tamamen haklarını savunan özde avukatlar oluşur ve benim danışman hocamın çok güzel söylediği bir laf vardı: "Eğer cidden hakkını vererseniz, benim en korktuğum avukat, ruhsatını yeni almış ya da stajının sonlarında olan avukattır. Çünkü siz artık ilk davaya atılmanın verdiği hızla karşınızdaki bir insanı yıkmaya çalışacaksınız, dört elle sarılacaksınız." Bu derece önemsersek bunlar olabileceğine göre, o zaman avukatlık bence bir seçenekten ziyade, idol olan bir meslek haline getirilmeli.

Teşekkür ediyorum.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Buyurun.

ERSOY
ZIRHLIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

Ersay ZIRHLIOĞLU (Ankara Barosu, Stajyer Avukat):
Öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum. Açıkçası fazla hazırlanarak yapmadım konuşmamı, bazı teklemeler olabilir o yüzden.

Öncelikle söylemem gereken şey, mesleğe bir saygı kazandırılmalı. Bu nasıl bir yaptırımla olur? Belki etik kurallarına bir uygulanırılık kazandırılmalı; çünkü sonuç olarak avukat denildiği zaman, artık "avukat nusın; tamam" falan deniliyor. Ama bir katibe ya da icra dairesindeki müdüre çok daha fazla saygı gösteriliyor. Yani sonuçta "sayın müdürüm" diyoruz, ama kendisi bize "tamam, sen şuraya geç, ben sonra seninle ilgilenirim"

tarzında davranıyor. Biz açıkçası okuldayken böyle bir şey olacağını tahmin etmiyorduk.

Sonuç olarak bir de şöyle bir şey var: İddia makamu savcı, savunma makamu avukat, ama aralarında çok büyük bir uçurum var. Bu uçurum neden var, neden bunu kabulleniyoruz, neden bunu kabullenmek zorunda bırakıyoruz? Sonuçta birisi iddia makamu, birisi savunma makamu. Tamam, birisi belki kamuya yönelik bir iş yapıyor, kamu görevi yapıyor. Ancak yaptığımız iş çok da birbirine ters değil.

Sürekli açılan hukuk fakültelerine de bir denetim getirilmeli diye düşünüyorum. Sonuçta tıp fakülteleri çok fazla bir maliyet gerektirdiği için çok az sayıda tıp fakültesi var. Ancak hukuk fakülteleri nedense *"tamam, bir tane de hukuk fakültesi açalım."* Yakında kreş açar gibi hukuk fakültesi açılmaya başlanmasından korkuyorum ve bu okullardan sürekli yeni mezunlar çıkıyor. Bütün mezunlar savcı ya da hâkim olamıyor, ama bütün mezunlar avukat olabiliyor. Avukatlık bu kadar boş bir iş midir? Açıkçası ben sanmıyorum. Sonuçta görüyoruz, bazı avukatları görüyoruz, yani daha mesleğin ne olduğundan haberleri yok, güveni kötüye kullanmayla hırsızlık arasındaki farkı bilmiyorlar ya da onların sebep olduğu hatalardan dolayı bir sürü yanlış kararlar veriliyor. Bunlara bir denetim getirilmeli. Açıkçası ben bu noktada avukatlık sınavından yana bir insanım. Diyorlar ki, *"peki, o zaman avukat da olamasak ne olacağız?"* Onu da bize sormayın, o zaman okuldayken bir şeyler öğrenmeye çalışmak lazım.

Başka bir şey; özellikle staj esnasında nedense bir ofisboy, bir katip şeklinde kullanılıyor. Ben görüşmeye gittiğim yerlerde, *"bankaya şu paralar yatırılacak, gerektiği zaman gidip bir yemek getirilecek."* *"Nasıl yani, ben gidip yemek mi alacağımı, ben bunun için mi hukuk fakültesini okudum? Sonuçta senin okuduğun yerle aynı yerden mezunum, neden peki ben bu işi yapacağım?"* Böyle bir şey yok diyorlar, *"avukatların efendileri olmadı, ama köle de kullanmadılar."* Bu ayki Hukuk Gündemi Dergisi'nde çok güzel bir söz vardı: *"Evet, çünkü stajyerleri vardı."* Yani biz nedense

ERSOY
ZIRLIOĞLU'NUN
KONUŞMASI

biraz köle gibi gözüküyoruz, ama bu uygulamayı da hak ettiğimi düşünmüyorum açıkçası, hiçbirimiz düşünmüyoruz. Neden ben gidip adamın çayını alayım ki?.. Tamam, sonuçta yaşça benden çok büyük insanlar var, ama çaycılık diye de bir meslek var, sonuçta adamların işini elinden almaya hakkımız yok bizim.

Ayrıca bu SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı'ndan yararlanamama olayı. Şöyle bir şey var: Ben 4 yılda bitirdim fakülteyi, şu anda hala uzatmalı olarak okuyan öğrenci arkadaşlarım, Emekli Sandığı'ndan yararlanabiliyorlar, ama bana ceza verdiler: *"Sen neden okulunu 4 yılda bitirdin? Artık tamam, biz seni korumuyoruz."* Ben ne yapacağım? Şu anda zaten kullanabiliyor olsaydım bile, stajyer avukatların böyle bir hakkı da yoktu, ben kendim prim yatırsam bile böyle bir hakkım yok. Tamam da, bu yasağı çıkaranlar, ben hastalandığım zaman benim giderlerimi karşılayacaklar mı? Bu da bana açıkçası çok ters geliyor.

Mesela staj esnasında 250 YTL'lik kredi veriliyor. Bize okulda Sayın Dekanımız Metin Feyzioğlu'nun söylediği bir şey vardı: *"Sonuçta siz avukat olacaksınız, giyiminize, kuşanınıza çok özen göstermelisiniz."* Sonuçta insanlar kıyafetleriyle karşılanıyorlar. Tamam, sonrasında kendi bilgisiyle ya da kişiliğiyle uğurlanıyor olabilirler. Ama ben, tabiri caizse paçoz bir şekilde bir yere gitsem, hiç kimse beni belki de dinlemeyecek bile. Ben ailemden bir maddi destek illa ki görüyorum. Peki, göremeyen kişi, ayda alması bile kesin olmadığı 250 YTL ile bunu başarabilecek mi? Acaba şu anda 250 YTL ile geçinebilen bir insan var mı aramızda, bu ne kadar gerçekçi bir şey?

Ne yapılabilir? İstanbul Barosu'ndan birisi galiba bu öneriyi getirmişti, vekalet pullarının gelirinin en azından bir kısmı bursa dönüştürülürse, ileride bunun geri ödemesi de şu şekilde olur: Biz mesleğe başladığımız zaman bir geri ödeme yapmayacağız. Ama biz de avukat olunca, biz de vekalet pulu yapıştıracağız. Bu vekalet pullarından bir burs dönüşümü sağlanabilir. Tabii biz sonuçta kendimize ne kadar saygımız var? Bir savcının, hâkimin odasına girdiğimiz zaman önümüzü

ilikliyoruz, yerlere kadar eğilerek gidiyoruz. Ama bir avukatla konuşurken, "o da bizden nasıl olsa" diye gayet lakayt bir şekilde, elimiz cepte "sen ne yapıyorsun?" şeklinde bir konuşma oluyor. Biz kendimize bu saygıyı göstermiyoruz ki. Neden sen, bir savcıyla konuşurken önünü ilikliyorsun da, bir avukatla konuşurken önünü ilikle miyorsun? Eğer saygıyla bununla gösteriyorsan, avukata da bu şekilde göster ya da savcıya da bu şekilde bir saygı gösterme girişiminde bulunma. O adam da seninle aynı yerden mezun oldu, sen de başka bir tercih yapabiliirdin. Ama tabii savcı, hâkim, bir şekilde seçilmiş de gelmiş.

Biz ne yapıyoruz? Bakkal gibi, hiçbir denetim olmadan, her hukuk fakültesi mezununun avukat olmasını kabulleniyoruz. Bilgisiz bir insan neden avukat oluyor? Başaramayacağından korkuyorlar, ondan sonra da diyorlar ki, "hayır, sınav olmalı." Tamam, ben sınava itirazı olanlara bir laf demiyorum. Ancak o zaman bize bu elemeyi nasıl yapacaklarını gösterebilirler. 20.000 tane avukat, 8.000 tane taksi var Ankara'da. İnsanlar taksiye mi daha çok biniyor. Avukata mı daha çok gidiyor? Yani çok saçma gelen bir şey açıkçası bana.

Fakültelerde de uygulamaya yönelik eğitim verilmemesi de ayrı bir şey. Ben gidiyorum bugün bir icra dairesine, "tebliğ zarfı doldur." Ben ne yazacağım peki buraya? "Sen bunu bilmeden nasıl okuldan mezun oldun?" Mezun oldum, bana bunu göstermediler ki, tebliğ zarfına ben ne yazacağım? "Örnek no 7" diye bir şey varmış mesela, ben bunu yeni gördüm. Belki de başka bir şeydir, bilmiyorum. Bu şekilde söylendi, bu şekilde yapıyoruz.

Çok fazla da zamanınızı almak istemiyorum açıkçası, ama ya bu mesleğe bir saygı kazandıralım ve stajyerlere karşı olan tutumu değiştirelim. Yani bir yaptırım yapmalıyız. Avukatlar, stajyerleri bir köle gibi kullanmamalı, bunun önüne geçilmeli. Biz bunun önüne geçemiyoruz. Neden? Çünkü avukat diyor ki, "tamam, sen eğer bu işe gitmeyeceksen, ayrıl benim yanımdan." Neden bunun bir yaptırımı yok? Yani angarya yaşağı var, ama

stajyerlere gelince angarya serbestisi durumuna dönüşmüş durumda. Ya bunu değiştirelim ya da lafı değiştirelim, hani avukatlar köle kullanmadılar, ne gerek var stajyerler varken?

Saygılarımla efendim.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun.

ARDA
NERSE'NİN
KONUŞMASI

Av. Arda NERSE (Ankara Barosu): Ben sabah 09.00'dan beri buradayım. Bütün konuşmacıları da dinledim sabırla ve buraya gelirken de açıkçası biraz umudum vardı. Çünkü bir çözüm yolu buluruz diye geldik. Zaten öyle de yazıyor, "sorunlar ve çözüm yolları" diye. Fakat onlarca sorun dinledik, hiç de çözüm yolu dinlemedik. Bazı arkadaşlar da buraya gelirken hazırlanıp gelmişler, bir şeyler hazırlayıp gelmişler. Ben o arkadaşlar umut ettim ki bir çözüm üzerinde çalışsınlar. Onlar onu hazırlayıp getirmişler. Ama onlar daha çok Barolar Birliği veya mensup oldukları baroyu suçlayıcı veya onların eksik işlerinden bahsedecek şekilde hazırlık yapmışlar. Kimse çözüm yolundan bahsetmedi. Yani bir sorunumuz daha oldu, çözüm bulamıyoruz. 10 sorunun altına bir sorun daha geldi, o da çözüm bulamıyoruz.

Bence kimse çözüm üzerine konuşmadı. Mesela ben, açıkçası çok da fazla düşünmedim. Ben de açıkçası buraya konuşma yapmak için de gelmedim, daha çok dinlemek amacıyla geldim, ama gördüm ki, mesela ben biraz düşündüm, nasıl bir çözüm olabilir bu; herkes ekonomik sorunlardan bahsediyor dedim. Herhalde mesela noterler. Kendi aralarında bir şey yapmışlar. Herkes kazancının belli bir miktarını bir havuza aktarıyor. O havuzdan daha sonra bütün noterler paylaşıyor. Böylece çok kazanan noter, az kazanan notere bir nevi destek sağlamış oluyor. Bu avukatlar arasında da olabilir. Ki bu benim bugün aklıma gelen, çok üzerinde çalışmadığım, bir konu. Geliştirilebilir, farklı düşünceler de ortaya atılabilir. Yani bu tip şeyler üzerine konuşulması gerekirken, sürekli sorunlar üzerinden konuşuldu. Baroların yetersizliği, birliğin yetersizliği falan...

Tamam, birlik yetersiz olabilir, baro yetersiz olabilir. Ama bu, bugün olan bir şey değil. Yani biz avukatların bugünkü konumuna gelmesinin sebebi, doktorlar veya mühendisler değildir. Biz yine avukatlar yüzünden biz bugün bu aşamaya geldik. Bu 2 günde, 2 yılda, 3 yılda olan bir şey değil, yıllar sonrasında bu aşamaya geldik. Biz bu aşamaya geldiysek, sorunu bence birlikte veya baroda değil, kendimizde ve geçmiş üstatlarımızdaki hataları görüp en azından bu hatalara biz de düşmeyelim. En azından bizim bir şansımız var; geçmişte neler yaşandığını, nasıl hatalar yapıldığını biliyoruz. Aynı hataları biz yapmayalım.

ARDA
NERSE'NİN
KONUŞMASI

Bugün birçok arkadaşım, "stajyerlere böyle davranıyorlar, biz malikemelerde böyle davranışlarla karşı karşıya kalıyoruz" dediler. Ben inanıyorum ki, aradan 20 yıl geçince, onlar da üstat oldukları zaman, kendi yanlarına gelen stajyerlere kendilerine nasıl davranıldıysa o şekilde davranacaklar. Hiçbirinin stajyere iyi bir maaş vereceğini, onu el üstünde tutacağını zannetmiyorum.

Bir de bazı arkadaşlar, bu forumu samimi bulmadılar. O yüzden de eleştirdiler. Samimi bulmadıysanız niye geldiniz. Geldiyseniz niye konuştunuz? Madem samimi bulmuyorsunuz, o zaman çıkıp konuşmayın, derdinizi anlatmayın. Eğer samimi buluyorsanız da saygı gösterin.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ediyoruz. Buyurun.

Mehmet BAYIR (Noter): Arkadaşlar; ben avukat değilim, noterim. Yalnız, iki avukat evladım var. 16 yıl avukatlık yaptım. Müsaadenizle noterlerin ekonomik durumlarıyla, ekonomik konumlarından hareketle avukatların ekonomik konumlarını nasıl düzeltiriz, bir mukayese yapmak için buraya geldim.

MEHMET
BAYIR'IN
KONUŞMASI

Noterler, ilk göreve başladıklarında, üçüncü sınıf noter olarak başlarlar. Üçüncü sınıf noterlikler de genellikle de küçük ilçelerde yapılan noterliklerdir. Bu nedenle de yapılan hukuki işlem ve düzenlenen kağıtların niteliği de ona göre-

MEHMET
BAYIR'IN
KONUŞMASI

dir. Çok sorun çıkarmayacak işlemlerdir. Eğer noter, üçüncü sınıf noter olarak 4 yıl boyunca savcılığın 4 teftişinden, Adalet Bakanlığı'nun 2 teftişinden yapılan işlemler ve ödenen vergiler konusunda olumlu sicil aldığı takdirde, ikinci sınıf noter olur. İkinci sınıf noter olduğunuzda; bir üst, daha çok işler yapan bir noterliğe gelirsiniz. Bu şekilde kazancınız artar. Hukuki sorumluluğunuz da artar. Yapılan işlemler değiştiği için. İkinci sınıf noterliklerde yine aynı şekilde 4 tane savcılık teftişi, 2 tane bakanlık teftişinden olumlu netice alırsanız, birinci sınıf noter olursunuz.

Bundan hareketle, mesleğe yeni başlayan avukatlar için de böyle bir sınıflandırma yapılabilir mi? Örneğin büyük şehirlerde avukatlık yapmak bir tercih meselesi, büyükşehir belediye sınırları içerisinde; Ankara, İstanbul, Eskişehir, Bursa gibi. Örneğin ilk avukatlıktan başlayarak 5 yıl avukatlık yapanlar için bir denetim sistemi getirip, bunların belli davaları alabileceğini, ama bu kentlerde avukatların yapanlarında 1-5 yıl avukatlık yapanların bakacağı davalara bakmayacağı gibi bir kural getirilebilir mi? Birinci kafama takılan bu, böyle bir sistem olabilir mi? Bence olabilir, bu bir tercih meselesi.

Bir de şöyle bir olay var: Bizler, kazancımızın, yani gayri safi gelirimizin yüzde 6'sını kendi birliğimize göndermek zorundayız. Bunu göndermediğimiz takdirde ve göndermemekte direnirsek, noterlik belgemiz elimizden alınır ve noterlik yapamayız. Bu gönderdiğimiz ücretin, yüzde 6 payın 1,5'i genel giderler için harcanır, diğer 4,5'i de bizim adımıza çeşitli nam altında nemalandırılır. Emekli olan bir noterin, bugün itibarıyla 3 milyara yakın bir para geçer eline. Kendi parasını zorunlu bir tasarrufa tabi tutmuş olur. Acaba avukat arkadaşlarımız için de -tabii bunun ne kadar iş yaptın, ne kadar vekalet aldın, bu vekaleti hangi davalarda kullandın, bunun takibi gerekli- böyle bir uygulama yapılamaz mı? Avukatlar da kendi aldıkları vekaletnameleri nominalleştirerek, yani avukatlara vekalet çıkarırken "şu dava için veya şu konu için vekalet çıkarılmıştır." Biliyorum, ben de avukatlık yatırım, 75'ten 93'e kadar. Biz bir müvekkilimizin vekaletini 10 davası için de kullanıyoruz. Böyle

bir sistemden bir kere kaçınılmalıyız, ki daha sonra yapılacak ekonomik sisteme dayanak teşkil etsin. Böyle bir sistem geliştirerek Barolar Birliği'ne gönderilecek yüzde 5'lerin veya yüzde 3'lerin bir altyapısı oluşturulabilir diye düşünüyorum.

Bir de mutlaka bizim sistemimizde olan, yani noterlerin sisteminde olan hukuk sigortasının uygulanması gerekiyor. Örneğin bizde 3 kademe bir hukuk sigortası var. İsterseniz zorunlu sigortaya tabi tutuluyorsunuz. Bunun primini, işte bu demin bahsettiğim yüzde 1,5'lardan Birlik ödemekte. Sen bir yanlış işlem yaptığın zaman, yanlış bir hukuki düzenleme yaptığın zaman, vekaletname yaptığın zaman, satış sözleşmesi yaptığın zaman, bundan doğacak zarar, vatandaşın bundan bir zararı olursa, örneğin sahte vekaletnameyle, örneğin kişi kendisinin başkasına koyarak imza atmuşsa, bundan doğacak maddi sorumluluğu birlik o sigortadan karşılatıyor. Yani notere bir mali yük getirmiyor. Örneğin bu sistemde, bu sigortayı da, bu sigorta sözleşmesini de Türkiye Noterler Birliği'yle ilgili sigorta şirketi imzalıyor. Böyle bir sistem getirildiğinde, özellikle ilk 1-5 yıllık avukatların yapacağı hukuki yanlışlar konusunda bir ekonomik güvence sağlanabilir mi? Yani arkadaşların hukuk anlamında, tazminat anlamında başlarının derde girmesi önenebilir diye düşünüyorum.

Bir husus da, yine bizden örnek vererek, ölüm yardımı sigortası diye bir sigortamız var bizim. Fonumuz var daha doğrusu. Yine biz, bu fona üye olan noterler, üçüncü sınıf, birinci sınıf ve ikinci olarak buldukları noterlik konumuna göre ölen noterlere ve noterlerin yakınlarına bir yardım yapmak zorundalar. Bunu yapmadıkları zaman, yine görevden alınma yaptırımı var. Meslekten alınma yaptırımı var. Bu yaptırım mesela bugün itibariyle Allah gecinden versin, bir meslektaşımız noter olarak vefat ettiğinde, 150 milyara yakın ailesine bir yardım yapılmakta. Bu bizim için gönüllü, ama yasanın bize getirdiği zorunluluktur. Böyle bir uygulama da avukatlara aktarılabilir. Daha doğrusu bu konuda ben, baroların veya Barolar Birliği'nin Noterler Birliği'yle bir müşterek çalışma içerisine girerek çözüm aranabileceğini düşünüyorum. Bizim

MEHMET
BAYIR'IN
KONUŞMASI

de sorunlarımız var. Noter olarak tabii ki bizim de sorunlarımız var, biz de bunların daha iyileştirilmesi için çalışıyoruz. Ama avukatlardan daha iyiyiz şu anda, gerek hukuki güvence olarak, gerekse ekonomik olarak daha iyiyiz. Ancak müşterek bir çalışmayla bir AR-GE komisyonu kurarak buradaki sistemi nasıl avukatlara uygulayabiliriz, barolara uygulayabiliriz, nasıl faydalı hale getirebiliriz, bunun çalışmasının yapılması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar; bir genç arkadaşına söz verdim, ondan sonra bitiriyoruz. Diğer arkadaşlarımız, yazılı şekilde iletebilirler görüş ve düşüncelerini, belirttiğimiz formlarla birlikte. Divandaki arkadaşlarımız konuşacaklar genç arkadaşımızdan sonra.

Teşekkür ederim.

BURCU MİNE
GARGIN'IN
KONUŞMASI

Burcu Mine GARGIN (Ankara Barosu, Stajyer Avukat): Öncelikle ben saygıdan bahsetmek istiyorum. Avukatların birbirlerine, meslektaşlarına ve stajyerlere karşı olan saygılarından. Biraz önce bir konuşma yapan stajyer arkadaşım, konuşmasının arasında avukatın teki diye bir hitapta bulundu. Öncelikle ben buna teessüflerimi bildirmek istiyorum ve buradan girmek istiyorum.

Daha sonra hukuk fakültelerinde verilen eğitimden bahsedildi ve bu hukuk fakültelerinde verilen eğitimle uygulamanın farklı olduğundan bahsetti bir diğer stajyer arkadaşım. Hukuk fakülteleri, adı üstünde, hukuk fakültesidir. Orası avukatlık fakültesi değildir. Hukuk fakültelerinden çıkan insanlar, hukukçu olarak mezun olurlar. Daha sonra meslek tercihlerini yaparlar. Avukat mı olacaklar? Hâkim mi olacaklar? savcı mı olacaklar? Öncelikle bu ayrımın yapılmasının gerektiğini düşünüyorum ve staj süresinin uzatılması gerektiğini düşünüyorum.

Sınav konusunda sınavı destekleyenlerden biriyim açıkçası, mesleğin kalitesinin bu yönde çok daha başarıya ulaşacak bir şekilde yükseleceğini düşünüyorum. Ancak sınavın yine stajdan önce ve stajdan sonra olmak üzere 2 sınav şeklinde getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, gerçekten avukat olmak isteyen, bunu ideal olarak düşünen ve savunan meslektaşlarımızın birbirinden ayrılmasını sağlayacaktır.

Mesleğe inancın düşürülmesinde yine bir arkadaşım, adliyedeki davranışlardan bahsetti, avukatların birbirine karşı olan davranışlarından yahut patron diye nitelendirilen ya da işçi diye nitelendirilen, -burada da belirteyim, ben buna çok karşıyım, bu nitelendirmelere de çok karşıyım, böyle bir şey yok- bunlardan bahsedildi. Öncelikle bu, insanların kendisine ya da stajyerlerin avukatlarından aldığı davranışların insanların kendi içlerinden gelen, kendi özelinden gelen şeyle ilgili olduğunu düşünüyorum.

Ben 6 yıldır çalışıyorum, stajyer avukatım, evet; Marmara Üniversitesi mezunuyum, 3 yıl İstanbul'da çalıştım, 3 yıl da Ankara'da halen çalışmaktayım ve bugüne kadar ne yanında çalıştığım avukatlardan, ne de adliyedeki memurlardan kötü yönde hiçbir uygulama görmedim. Çünkü onların bana nasıl davranması gerektiğini birazcık da ben destekli, karşılıklı hal ederek hiçbir olumsuzlukla karşılaşmadım. Arkadaşlarımı da bu yönde kınıyorum.

Baro çok eleştirildi, Ankara Barosu Staj Kurulu çok eleştirildi. Staja başlarken alınan 500 YTL'lik ücretten bahsedildi. Ancak ben, geçen hafta İstanbul Barosu'nun Türkiye çapında düzenlediği bir yarışmaya Ankara Barosu'nu temsilen katıldım. Üç stajyer arkadaşlık, bunlardan biri de bendim ve ben oraya gittim. Daha önce arkadaşlarımdan duyuyordum. Oradaki stajyer arkadaşlarımdan duyuyordum. Eksikliklerinden, eğitimin ya da stajyerle ilgilenilmesinin, meslektaşlarla ilgilenilmesinin ne kadar eksik olduğundan bahsediliyordu. Yerinde görebilme şansım oldu ve ben, Ankara Barosu'nun bir stajyeri olmakla açıkçası gurur duydum.

BURCU MİNE
GARGIN'IN
KONUŞMASI

Evet, yarışmadan çok iyi bir sonuç alamadık belki. Ancak orada 3 gün boyunca gözlemlediğim kadarıyla verilen eğitimler, gerek stajyerlere olsun, gerek meslektaşlarımızın sorunlarına ya da onların çözüm yollarına ilişkin olsun, Ankara Barosu'nun bir adım değil, birkaç adım ileride olduğunu gördüm ve gurur duydum.

Biraz önce de değindim, patron avukat-işçi avukat ayrımı. Bir diğer arkadaşımın bahsettiği o bahardaki seminere ben de katılmıştım, Sayın Güneş Gürseler vardı. İşçi avukat üzerinde, patron avukat üzerinde çok duruldu ve çok tepki gösterildi. Tekrar belirtmek istiyorum. Çok yanlış bir tabir, işçi avukat diye bir şey söz konusu olmamalı. Öncelikle sigortalı avukatlara 1.000 YTL'lik bir asgari ücret konulduğundan bahsedildi. Bunun çözüm yolunu avukatlar, patron diye nitelendirilen avukatlar çok güzel bulmuş vaziyette. Ne yapıyorlar? Yanlarında sigortalı olarak çalıştıracakları avukatlara "hayır" diyorlar, "sen sigortalı olarak çalışma, sen kendi vergi levhanı al, ama ben sana 1.000 YTL vermeyeceğim." Şimdi nerede, asgari ücret tarifesi nereye gitti?

Bence çözüm yollarının üretilmesinde en büyük çözüm, barolara stajyerler alınırken belli bir kota koyulması. Belli bir sınır koyacaksınız, o sınırın üzerinde hiç kimseyi almayacaksınız. Ankara Barosu'nun kotası 800 stajyerdir, bitti. Nakil yoluyla ya da diğer yollarla bu kotanın kesinlikle ve kesinlikle aşılması lazım. Ne oluyor; kota aşıyor. Vakıf üniversitelerinden öğrenciler geliyor. Ya da devlet üniversitelerinden mezunlar geliyor. Bu kota aşıyor. Kota açıldıkça, stajyer sayısı fazlaştıkça, o zaman sorunlar da artıyor. Çünkü ilgi azalıyor, birebir iletişim azalıyor ve ortaya böyle sorunlar çıkıyor.

Vakıf üniversitelerinden biraz bahsetmek istiyorum. Kapatılması gerektiğini düşünüyorum. Adliyede çok şanssız bir konuşmaya şahit oldum. Maalesef bir stajyer arkadaşım, -iş de pek bilmiyor, belki çalışmamış- vakıf üniversitesi mezunu. "Ne yapacaksın, yani nasıl götüreceksin?" diyor, diğer arkadaşıyla konuşuyor. "Bilmiyorsun, çünkü çalışmıyorsun." "Anan, ne olacak;

bir Ankara Üniversitesi mezunu alırım, bir İstanbul Üniversitesi mezunu alırım, para bende, onları çalıştırırım.” Bu nasıl bir saygısızlıktır? Bu öncelikle kendine saygısızlıktır. Sonra mesleğine, meslektaşına saygısızlıktır. İşte bundan bahsetmek istiyorum, konuşmama da bu yüzden buradan başladım. Birbirimize kendi aramızda saygımız yok. Evet, 6 yıldır bu mesleği yapıyorum, bir tane saygısızlıkla karşılaşmadım, hiçbir üstadıma ya da müstakbel meslektaşlarıma ya da stajyer arkadaşlarıma hiçbir saygısızlık da göstermedim.

Ben adliyedeki çalışma koşullarının biraz kötülüğünden de tek bir örnekle bahsetmek istiyorum. İcra dairelerinde özellikle bu durumla karşılaşmaktayım. Bazı avukatlar, -icra işleriyle çok uğraşan avukatlar- icra dairelerinde avukatların çalışması amacıyla konulmuş olan masaları sanki bürolarında çalışıyorlarmış gibi bir hale getiriyorlar. Orada borçlularla ya da müvekkilleriyle temasa geçiyorlar. Tahsilat yapıyorlar. Siz gidiyorsunuz, icra dairesindeki memurun azarıyla karşılaşıyorsunuz, *“Kardeşim, görmüyor musun, burası bu kadar dolu. Bugün git, yarın gel. Niye çalışıyorsun, niye içeri giriyorsun, niye dışarı çıkıyorsun, niye dosya istiyorsun? Ben nasıl çalışacağım? Sen niye diğer avukatı uyarılmıyorsun, neden?”* Onun nedenlerini sanırım buradaki hemen hemen herkes biliyor. Duygusal mı, değil mi, tartışılır.

Dediğim gibi, tüm bu sorunların insanın kendisiyle alakalı olduğunu düşünüyorum. Mesleğe ve kendimize yeterince saygımız olduğu müddetçe, tüm bu sorunların da üstesinden gelebileceğimizi düşünüyorum ve idealim olan bu mesleğe umutla bakıyorum ve gurur duyuyorum; çünkü avukat olacağım.

Teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederiz.

Arkada oturan bir arkadaşımız da ısrarla söz istiyor, son olarak ona söz veriyorum. Buyurun.

CEYHAN
DEMİR'İN
KONUŞMASI

Ceyhan DEMİR (Stajyer Avukat, Ankara Barosu): Bir sataşma var, vakıf üniversitelerine karşı. Şunu söylüyorum: Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezunum. İddia ediyorum, Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk üçe girmiş bir fakültedir. Orayı bitirmek de çok zordur. Hocalar, Ankara Hukuk Fakültesi'nin hocalarıdır. Böyle yaklaşımlar çok yanlıştır. Gelsin, bir gün vakıf üniversitesini gezsin. Muhakkak ki bazı vakıf üniversiteleri vardır, eleştirilebilir, doğrudur, ama genel indirgemeci bir yaklaşım çok yanlıştır. Kendisi gelsin, bir gün görsün, vakıf üniversitelerinin hali nedir, ondan sonra yorum yapsın. Böyle parçalayıcı bir şekilde, önyargılı bir şekilde yaklaşmak çok yanlıştır. Brada bir meslek örgütü olarak hepimiz birleştirici olmamız gerekir, böyle ayrıştırıcı konuşmalar yanlıştır. Vakıf üniversitesi, iddia ediyorum, yine söylüyorum, kendi okulum olduğu için demiyorum, okuduğum için söylüyorum, Çankaya Üniversitesi mezunu olmaktan gurur duyuyorum. Herkese de tavsiye ederim. Hukuk fakültesine girmeyi ve okumayı. Çok da zordur, çok açık konuşayım. Çok da zordur. bu fakülteyi bitirmek. O yüzden böyle konuşmalarda lütfen biraz daha dikkat edilsin. En azından önyargılı konuşulmasın.

Çok teşekkür ederim.

Başkan: Teşekkür ederim.

Şimdi divandaki genç arkadaşlarım, ikişer dakika kısaca söz almak istiyorlar.

Buyurun Muzaffer Bey.

MUZAFFER
NERSE'NİN
KONUŞMASI

Av. Muzaffer NERSE (Ankara Barosu): Arkadaşlar; farkındayım, söz almak isteyen başka arkadaşlar da var, ama söylediğim gibi, Özcan beyin söylediği gibi, bunları bize size dağıttığımız formları doldurmak, yazılı olarak verebilirsiniz. Ayrıca altta mail adresleri var, oraya mail yazabilirsiniz, bize başka şekillerde de ulaşabilirsiniz.

Biz yaklaşık 20 kadar Ankara Barosu avukatı arkadaşım ile birkaç aydır bunun için çalıştık, şu anda düzenlenen forum için

çalıştık. Ama demin de söylediğim gibi, sizin görüş ve önerilerinizi sadece burada almayacağız. Bize mail yollayabilirsiniz, bize her şekilde ulaşabilirsiniz, hatta bizim çalışmalarımıza katılabilirsiniz ve bundan da biz memnuniyet duyarız.

Eleştiri de aldık biz. Aslına bakarsanız bu eleştiriler beni üzdü. Çünkü ben, mesleğe, avukatlığa başladım, Ankara Barosu bana bir sicil numarası verdi. Türkiye Barolar Birliği bana bir numara verdi. Bunun dışında, ne Türkiye Barolar Birliği'yle, ne de Ankara Barosu'yla hiç mi hiç ilgim yok. Sadece onlardan aldığım sicil numaram var, onlar benim meslek örgütüm. Onun dışında organik başka herhangi bir bağım yok, diğer arkadaşlarımda da yok.

Çok teşekkür ediyoruz Türkiye Barolar Birliği'ne. Sayın Başkan Özdemir Özok'tan bize yardımcı olan personeline kadar hepsine çok teşekkür ediyoruz. Bize sadece bu fırsatı verdiklerini söylediler. Maddi destek de verdiler. Hiçbir şeye hiçbir şekilde karışmadılar. Bunun için onlara çok teşekkür ediyorum, benimle beraber çalışan diğer arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum.

Göktan bey, izlediğiniz slaytları hazırlamak için son 3 gündür hiç uyumadı. Şu anda bu şekilde burada. Bu arada bizi eleştiren arkadaşlarım dahil, hepsinin de eleştirilerini dikkate alacağımızı da söylüyorum. Yazdığımız kağıtlar elimizde, bu konuşulanlar hepsi ses kayıtları alındı, bunlar da çözümlenecek. İşimiz şimdi başlıyor asıl bizim, bunların hepsi değerlendirilecek Barolar Birliği tarafından. Bundan sonrasında da inşallah daha büyük katılımlarla başka şeylerde de yapılacak. Faydalı olduğunu düşünüyorum, bundan sonra daha da faydalı olacağına inanıyorum.

Saygılar.

Başkan: Teşekkürler.

Buyurun Özge hanım.

ÖZGE
BAYIR'IN
KONUŞMASI

Av. Özge BAYIR (Ankara Barosu): Öncelikle forumumuza katıldığınız için teşekkür ediyoruz. Biz 20 arkadaş, sadece genç avukatların sorunlarını gündeme getirmek için ve sizin eleştirilerinizi ya da yorumlarınızı almak için böyle bir organizasyon yaptık.

Türkiye Barolar Birliği'ne en başta teşekkür edeceğimiz şey, herhalde bu konuda bize her türlü desteği sağladığı için. Eleştiriler geldi, hepimiz onları dinledik, not aldık, o eleştirilerle beraber yolumuza devam etmek istiyoruz, ama ben, öncelikle şunu söylemek istiyorum: Biz bu bloknotların altına, bildiri-lerin altına özellikle ve özellikle vurgulamak istediğimiz şeyi yazdık, "hiçbir ideolojik ayrım gözetmeden" dedik ve Eylül'den beri çalışmalarımıza elimiz ulaştıkça bütün iletişim araçlarıyla bütün arkadaşlarımıza duyurmaya çalıştık. Bundan sonra da belki duyuramadığımız insanlar tabii ki vardır, 4.000 küsur tane genç avukat var Ankara Barosu'nda. Siz de hak verirsiniz ki bunları duyurmak çok büyük bir emek gerektiriyor. Ama bundan sonra da burada eleştiri yapan arkadaşlarımızın hepsini bu forumun içerisindeki organizasyona bekliyoruz. Yani hiç kimsenin aklına gelmesin ki, biz sadece 20 kişi bu organizasyonu yaptık ve bundan sonra da bu şekilde devam edecek. Mail adreslerimiz, iletişim adreslerimiz, telefon numaralarımız, hatta biraz sonra oluşturulacak divanda iletişim adreslerinizi bırakırsanız, sizinle irtibata geçerek bu organizasyonun içerisine almak istiyoruz.

Biz gerçekten samimi duygularla, Barolar Birliği'nin bize sunduğu bu imkanı çok iyi şekilde değerlendirmek için bu yola baş koyduk. Umarım bundan sonraki her şey de hepimiz için güzel olacaktır.

Teşekkür ediyorum geldiğiniz için.

Başkan: Buyurun Işıl hanım. ✓

Av. Işıl TURŞUCU (Ankara Barosu): Bu forumun hazırlanması için Türkiye Barolar Birliği'nin göstermiş olduğu çabayı daha çok gözlemci olarak izliyorum diyebilirim. Çünkü

çok samimiyim, böyle bir organizasyon, bu kadar ilgi dahi beklemiyordum.

Forumumuzun ismine biz çok düşünerek karar vermiştik. Yani o 20 kişi, haftada en az bir gün, belki 4 saat, bazen saat 20.00'ye kadar mesaimizden ayırarak "Mesleğe Yeni Başlayan Avukatların Sorunları ve Çözümü Yolları" başlığını verdik. Bunda çok samimiyiz. Çünkü mesleğe yeni başlayan avukat, meslekte kıdemini aldıça, 10. yılını, 15. yılını doldurdukça maddi gücü yükseldiği için. İlk sorunları yaşayan ve ilk ağızdan her şeyi gören ve bunu dile getirmek isteyen şahıslar oluyor. Meslektaşlarımızın, bu konuda katılımcılarımızın desteğinden dolayı çok teşekkür ederim. İsterdim ki, biz şu arka perdeyi de açsaydık da, 400 kişilik bir forum olsaydı. Ama maalesef ki ilgi, işte hep konuşuyoruz, ama sonuç üretmiyoruz noktasına takılıp kaldığı için, sanıyorum biraz az oldu. Ancak ben, konuştuğlarımızın bugünden sonra bir ilk adım olduğunu düşünüyorum. Sonuçlara ulaşacağımızı, özellikle biz 20 arkadaş, varsa aranızda bize katılmak isteyen, daha fazla kişi, avukatlık mesleğinin ve mesleğe yeni başlayan arkadaşlarımızın sorunlarını çözeceğimize canı gönülden inanıyorum.

Ancak iki-üç başlık var dile getirmek istediğim. Keşke bir arkadaşımız çıkıp deseydi ki, "temsil sistemimizi değiştirilim, barolarımızın temsil sistemleri değişsin, daha nispi hale getirelim, genç arkadaşlarımız içimizde olsun, 5-10 yıl olan kıdem sınırlarımızı kaldıralım, o seçimlere biz de girelim, biz de o koltuklarda oturalım ve sorumluluk alalım." Çünkü inanım, orada oturup konuşmak çok kolay. 2001 yılında stajyerdim ve böyle bir organizasyonda kürsüden herkesi eleştirdim. Ama inanım, burada oturup, sorumlulukları üstlenip çözüm üretmeye çalışmak çok daha zor. Bence çözüm üretmek için birlikte olmamız lazım.

Afişimiz eleştirildi. Fotoğraf benim fikrimdi, ama ben bu konuda birlik olmamız gerektiğine inanıyorum. "Geçmişte şöyle oldu, böyle oldu" değil, hayır, her şey bugün ve bugünden itibaren kanımca biz avukat olarak toplumda, yargıda ve sis-

İŞİT
TURŞUCU'NUN
KONUŞMASI

temimizde en iyi yere gelecek bilince sahibiz. Şu söylenenlerin hepsi, aslında bizim bilinçli olduğumuzu gösteriyor. Fakat organizasyon eksikliğimiz var. Artık baroların maddi gücü var. Bu organizasyonlar her geçen gün artacaktır. Bu bakımdan, ümitsizliğe kapılmadan gerekli yasal düzenlemelerin yapılacağını ve çok iyi koşullara geleceğimizi, mesleğimizin bundan sonraki 10 yılında çok başarılı olacağına inanıyorum.

Teşekkür ederim katılımlarınız için.

Başkan: Teşekkür ediyoruz. Buyurun Göktaş bey.

GÖKTAN
KOÇYILDIRIM'IN
KONUŞMASI

Av. Göktaş KOÇYILDIRIM: İlk başta bu oluşumdan haberdar olduğum zaman, aslında bir "acaba" dedim, bunu açıkça itiraf etmeliyim. Sonra bir sohbet sırasında bir meslek büyüğümüze demiştim ki, "üstadım, böyle böyle bir şey var, katılmayı düşünüyorum." Şöyle dedi bana: "Göktaş, bunlar boş işler." Sonra anladım ki, biz avukatlar hakikaten fakiriz. Maddi anlamda değil, biz çözüm fakiriyiz, biz kolektif hareket fakiriyiz ve biz aynı şekilde ortak bilinç fakiriyiz. Ama ben umut ettim; çünkü umut fakirin ekmeğiydi, bu yüzden buraya katılmaya karar verdim.

Bugün ben de diğer arkadaşlarım gibi katılımın daha fazla olmasını çok arzu ederdim. Fakat çok sevdiğim bir başka meslek üstadımın bir lafı var: "Bir kişi bazen çok şeyi değiştirir" ve biz, burada her bir kişi olarak çok fazla şeyi değiştirebiliriz.

Bugün çok eleştirildik. Bir arkadaşımız, organizasyonu bütünüyle eleştirdi. Bana göre haklı değildi, fakat ben çok mutlu oldum ve arada arkadaşlarımızla konuşurken, böyle eleştiriler getiren arkadaşları mutlaka kazanmamız gerektiğini, çünkü aslında çözümün bu şekilde gelişeceğini belirttim. Onlar da benimle aynı fikirde olduklarını söylediler. O yüzden, bütün burada konuşan, bütün bizi eleştiren arkadaşlarımızı da aramızda görmek istiyoruz. Bu tip oluşumlarda genellikle şöyle bir önyargı vardır: Sesiniz çok çıkarsa, sanki bastırılacakmışsınız gibi gelir. Fakat en azından eksiksiz demokrasi vaat eden ve bu çalışma sırasında çok fazla desteğini gördüğümüz

Sayın Özak'un hareketleri sonucunda ben, bu oluşum için buna ihtimal vermiyorum bütün arkadaşlarımızı da mesleğe omuz vermeye, bizimle beraber hareket etmeye davet ediyorum sonuçta bu işi çözeceğimize fakir bir avukat olarak, umut ederek inanıyorum.

GÖKTAN
KOÇYILDIRIM'IN
KONUŞMASI

Çok teşekkür ederim.

Başkan: Değerli meslektaşlarım; kapanış konuşması yapmak üzere Türkiye Barolar Birliği Başkanı Sayın Özdemir Özak' u kürsüye davet ediyoruz.

Buyurun Başkanım.

Av. Özdemir ÖZOK (Türkiye Barolar Birliği Başkanı): Değerli meslektaşlarım; kendi adıma söylüyorum, çok olumlu izlenimler aldığım, çok olumlu sonuçlar çıkardığım bu güzel toplantıyı düzenleyen, o divanda oturan değerli arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZDEMİR
ÖZOK'UN
KONUŞMASI

Ankara'nın sonbaharının biteceği bir cumartesi günü, dışarıda sıcaklığın 17-18 derece olduğu ve de çok önemli bir konu olan meslek sorunlarını buraya taşıyan ve onları tartışan bütün arkadaşlarıma gönülden teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar; ben burada konuşan ve özellikle eleştiriler getiren arkadaşlarıma asla yanıt vermeyeceğim. Bizim yanıtımız, buradaki aldığımız önerileri, düşünceleri, eleştirileri ne kadar yaşama geçirebileceğiz, bunun gayreti olacak bizim için. Söz, savunma ve güzel sözcükler her zaman bulunabilir, ama sorunlara çözümler bulmak çok zordur. Bu toplantılar, ben burada şunu gördüm: Yarın Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarla birlikte toplanacağız, bunu hepimiz bilin. Bu toplantılar Kars'tan Edirne'ye kadar gidecek. Ben daha çok umutlandım mesleğim adına. İşte arkadaşlarımız görüyorlar. Yaklaşık son 3-4 yıldır zaten koridor avukatlığını hemen hemen bırakmış gibiyim. 2-3 yıl da belki böyle müşavirlik ve danışmanlık biçimindeki avukatlığım sürdürülecek, ama bitecek. Bu sorumluluk duygusu üst düzeyde olan bu yeni nesil genç arkadaşlarımla

bu heyecanını görmek gerçekten beni çok umutlandırdı ve mutlandırdı.

Getirilen her öneriyi çok dikkatli şekilde izleyerek, Kars'tan Edirne'ye kadar bu toplantıları sıkça yapacağız ve artık her şeyi sözle yanıtlayan, her şeyi bir biçimde savunmayla geçiştiren anlayışı terk edip, daha tutarlı, daha gerçekçi, daha çözüm yollarını bulan bir yeni yöntemi sizlerle birlikte yaşama geçireceğiz.

Arkadaşlar; buradaki şu heyecan, yarın herhangi bir sorunumuzu tartışırken, bir çözümsüzlükle karşı karşıya kaldığımız vakit, "arkadaşlar, biz şurada toplanıyoruz" dediğimiz an, oraya biz 5.000, 10.000 kişi toplayabiliyorsak, bu söylediğiniz sorunların hemen hemen büyük çoğunluğunu çözeriz. Bakınız, şu ana kadar avukatlara mesleğini icra ederken, keşif sırasında, haciz sırasında ya da bir savunma sorrası yapılan saldırılarda yaklaşık 48 meslektaşımız yaşamını kaybetti, bir o kadarı da yaralandı. Sizi bütün içtenliğimle temin edelim, her yerde söylüyorum bunu, hiçbir hükümet yetkilisi, ne başbakan, ne adalet bakanı, ne içişleri bakanı, bugün değil, geçmişte de bir başsağlığı ya da bir geçmiş olsun dileğinde bulunmadı.

En son konuşan genç stajyer arkadaşımı yürekten kutluyorum. Onun heyecanı, onun ilkesi, onun tutarlılığı, ben de yaklaşık 37 yıldır avukatlık yapıyorum, hiç kimseden, ama-gidip sorabilirsiniz, birçok tanıdık hâkiminiz var, birçok icra memurunu, müdürünü tanırız- hiçbir icra memuru tarafından ötelenmedim, hiçbir hâkim tarafından da değil azarlanmak, sert dahi konuşturmadım. Çünkü ben dersime iyi çalışırdım, ben savunduğum şeyi sağlıklı savunmaya çalışırdım. Mecbur kalmadıktan sonra, hayatımın hiçbir döneminde mazeret vermemeye çalıştım. Sizi bütün mukaddesatımla temin edeyim, gece yarısı uyanıp "acaba ben bu temyizi yaptım mı, yapmadım mı" diye koşa koşa gelip dosyaya bakıp temyizi yaptığımı gördüğüm zaman dünyalar benim olurdu. Böyle heyecanlar yaşadık, böyle heyecanlı mesleği götürmeye çalıştık. Hayatımın hiçbir döneminde de çok büyük paraları, çok büyük ekonomik gücü düşünmedim.

Biraz önce burada noterlik hatıralarını anlatan çok değerli dostumuza da dışarıda söyledim, benim çok sevdiğim bir değerli noter yazı işleri müdürü ağabeyim, 1969 yılında fakülteyi bitirdiğimde, "lütfen, ne olursun, noterliğe başvur ve bir noterlik belgesi al" dedi. Bakın, sizi bütün mukaddesatınla temin ediyorum, eğer yaşamım yeniden sıfırlanmak icap ediyorsa, ben tekrar avukat olurum. Heyecanıyla, çilesiyle, sıkıntısıyla, yarınının ne olamayacağını bilemeyen, o her gün yeniden doğan, her gün yeniden yaşayan bir meslek anlayışıyla bütün içtenliğimle temin ediyorum, yeniden avukat olurum.

Mesele, ekonomik sorunları çözmek değil, bir mesleği doya doya yaşamak ve dik durabilmektir. O nedenle, ben bugün çok heyecanlandım, başından bu yana izledim. Çok da mutlu oldum. Bundan sonraki toplantımızı İstanbul'da, daha sonra İzmir'de, daha sonra Adana'da yapacağız. Ve biz değil, buradaki arkadaşlarımıza sorabilirsiniz, onlar şekillendirecek, onlar yönlendirecek. Biraz espri, ama sabahki konuşmamda da söyledim, sövme ve dövme dışında her türlü eleştiriye getirebilirsiniz, getirmek durumundasınız.

Bir de şunu özellikle altını çizerek söylüyorum: Asla ve asla bizim barodan ve Barolar Birliği'nden geldiğimiz siyasi anlayış ya da düşünce burada egemen değil. Burada savunma mesleği, savunma örgütü, avukatlık ve gerçekten hepimizir: ortak paydası olan barolar ve Barolar Birliği tartışılıyor. Asla ve asla, bir arkadaşımız, İstanbul'dan bir arkadaşımız, "biz Çağdaş Genç Avukatlar" dedi, onu anlayışla karşılıyorum. Bundan sonraki toplantılarda da bir grup, bir ideoloji, bir siyasi anlayış, asla ve asla bizim bu kürsümüze yansımaması lazım. Hepimizin amacı, hangi dünya görüşüne sahip olursak olalım, hangi inanca sahip olursak olalım, hangi felsefeye sahip olursak olalım, tek amacımız olsun, tek düşüncemiz olsun: Özgür, bağımsız, kişilikli bir savunma örgütünü nasıl yaratırız, avukatlığı nasıl yaratabiliriz ve bu durumu nasıl sağlarız? Bu konuda Barolar Birliği, sadece organizatör olacak. "Aman bunu böyle imal edin, aman bunu böyle yönlendirin, aman bunu söyleyin" biçiminde asla ve asla bir telkin ve tavsiye olmayacaktır arkadaşlar. Bu genç,

yaşayan, sıkıntıyı birebir göğüslemek durumunda kalan genç arkadaşlarımızın eseri olacaktır.

Peki, ne olacak bu, söylenecek de uçacak mı? Hayır, uçmayacak. Bunlar yine sizin gibi çok sorumluluk duygusu üst düzeyde olan arkadaşlar tarafından teker teker incelenecek ve hakikaten bizim önümüzü açacak, bize yeni bir yol haritası çizecek bu yeni düşünce akımını bir kitap haline getireceğiz ve biz, Barolar Birliği olarak sizlerin de desteği, enerjisiyle bunu yaşama geçirmek için ne gerekirse yapacağız.

Ben gerçekten bugün çok mutluyum. Bu arkadaşların birebir sorunlarını duymaktan ve sizlerin yaşadığı o günkü mesleğimin ilk 5 yılını, 3 yılını, staj dönemini tekrar bugün yaşamış oldum. Yine tekrar ediyorum; bu çalışmamız, Kars'tan Edirne'ye kadar bütün genç arkadaşlarımızın ve bütün meslektaşlarımızın kendi sorunlarını ifade edebileceği, özgür, bağımsız bir forum biçiminde gerçekleşecektir. Demin de söyledim, buraya katkı sunan, bu forumu düzenleyen ve böylesi güzel bir Ankara gününde bizi yalnız bırakmayan herkese, ama herkese sonsuz teşekkür ediyorum. Biraz sonra bu salonda mütevazı bir kokteyl ve arkadaşları bu yoğun mesailerinden sonra yine baş başa eğlenmeye, dertleşmeye, sohbet etmeye çağırıyor davet ediyor, tekrar tekrar hepimize sevgilerimi, saygılarımı ve başarı dileklerimi sunuyorum.

Çok teşekkür ederim arkadaşlar.

Çetin Emeç Bulvarı No: 46 Balgat / Ankara
Tel: (+90.312) 287 87 90 (Pbx) Faks: (+90.312) 286 55 65 - 286 31 00
Karanfil Sokağı No: 5/62 06650 Kızılay / Ankara
Tel: (+90.312) 425 30 11 - 425 36 19 - 418 13 46 Faks: (+90.312) 418 78 57
web: www.barobirlik.org.tr
e-mail: admin@barobirlik.org.tr • yayin@barobirlik.org.tr